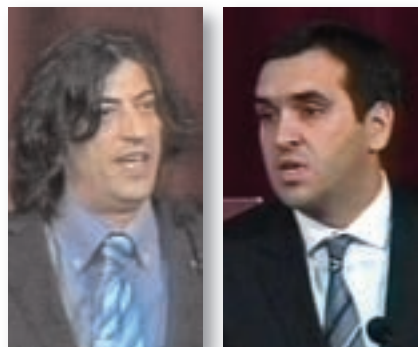

СКУПШТИНСКИ ДУЕЛ
РАДОМИРА НИКОЛИЋА И
САШЕ МИЛЕНИЋА

Коначно, права
размена удараца

— страна 6.

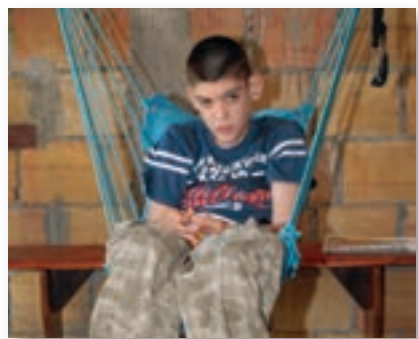
УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН
ШИРЕГ ЦЕНТРА ГРАДА

Нове улице за нове
блокове

— страна 8.

БОРБА ЗА ПРАВА
ХЕНДИКЕПИРАНОГ ДЕТЕТА

Срамота за државу
и комисију

— страна 12.

КРАГУЈЕВЧАНИН АЛЕКСАНДАР МАРИНКОВИЋ

Доктор на Харварду

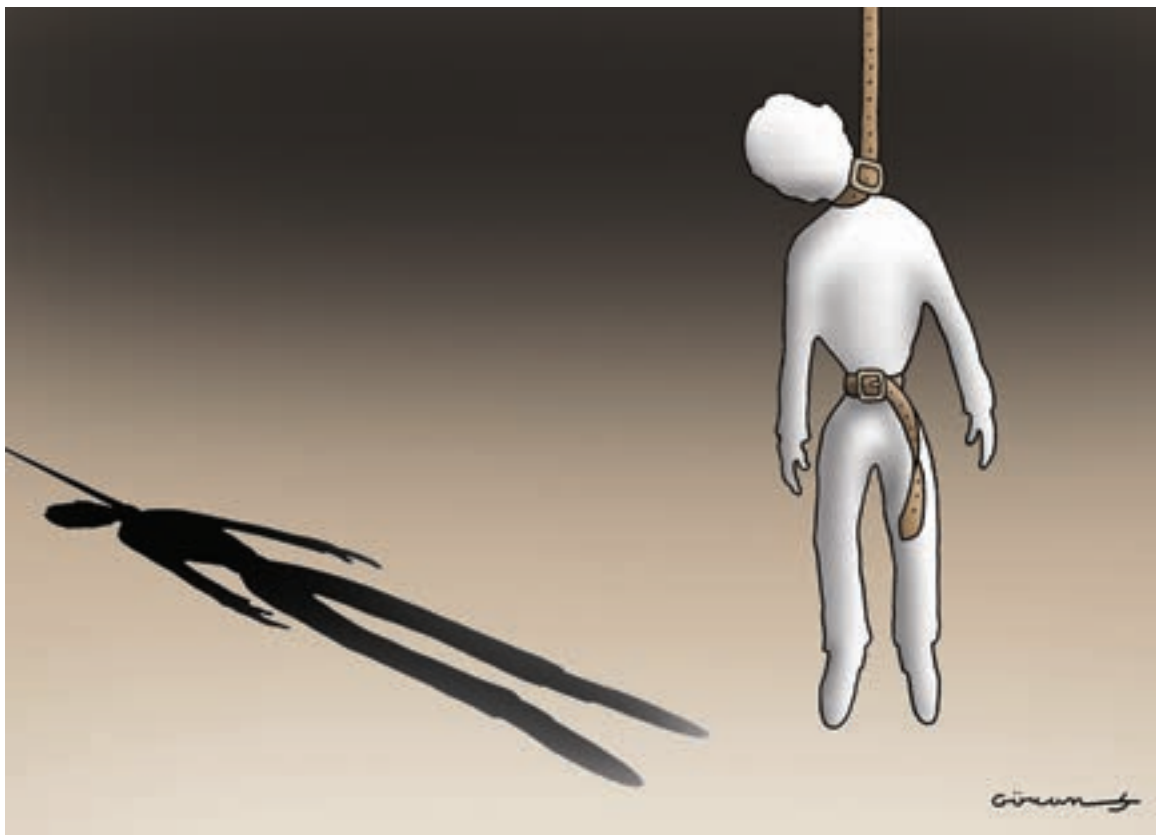
OLYMPIC TRAVEL
034/33 57 37
www.olympic.rs
HIT PONUDA
MAESTRAL,
PRŽNO I
MONA ZLATIBOR

ФИЛИГРАН
ЗЛАТО - СРЕБРО
УНАТОКО ДВОРУШТЕ - ПЕШАЧКА ЗОНА - КРАГУЈЕВАЦ

ВОДА ЈЕ
ДРАГОЦЕНА
ВК
ТРОШИТЕ ЈЕ
РАЦИОНАЛНО

Reciklaža kertridža i tonera
dobar kertridž
mir u kući
Refilm
Karabordva 51, www.refilm.com
Tel. (034) 33 77 98 (034) 34 01 03 (064) 287 64 64

WH
WOBY HAUS
Dobrodošli majstori!
Kopaonička 1, Krugujevac
034/356-722

Карикатура: Горан Миленковић

ДРУГА СТРАНА

Детерџени

Пише Драган Рајичић

Поштено! Шта има поштено у Србији? Па, поштена превара, браћо и сестре! Мислим, дабоме, на нову владу у изгледу. Ако неко може пакет Вучић-Дачић-Динкић (Динкића подвлачим црним фломастером!), да сада повеже са изборном вољом народа, тај се, па, одвезао од сопствене памети. А ако је макар један гласач СНС-а, на пример, још 6. маја могао да замисли како му се Вучић данас у сасвим изгледној коалицији грли са Динкићем, тај је вероватно тог дана пред бирачку кутију изашао с високом температуром која га је цео дан држала у бунилу.

Они силни стручњаци и интелектуалци који су енергично позивали народ да изађе на изборе и поред ноторног аксиома да су учесници изборне трке сачињени од бестидних превараната, сада би макар могли да се извину грађанима што су веома помогли да у својој демократској историји укњижимо још једно колосално постизборно магарчење. Наравно да би преваранти нашли модус да се дочепају власти и да је излазност била тек неколико посто, али у том случају своје незајажљиве задњице не би могли да са оволиком оншалацијом покривају „легитимитетом“ гласова које су очерупали од „вјерујућих“. Са друге стране, да су 6. маја цео дан остали код куће уместо што су својим гласовима пунили бирачке кутије које су, проверено, рупе без дна, неапстиненти би у овим тренуцима имали утисак да су им уши краће бар за пола метра од ових које су им израгле постизборном трговином. Плус што би уместо сурле која им је из истог разлога набубрела сада имали и нос који би био сасвим у складу са европским и људским стандардима.

Ко је у целој причи највећи преварант тешко је утврдити јер је конкуренција ненормално јака. Час је, рецимо, Вучић за копље изнад Динкића, час Динкић за длаку изнад њега. Извесно је, међутим, да се само Дачић потпуно држи својих правила игре. Он већ годинама може са сваким, што потпише на папиру то усмено оповргне, а што усмено обећа, то пиши пропало. Као трећепласирани том вештином успео је да безецује и премијерско место, па би неко неупућен у наше прилике а упознат са правилима демократије, могао чак да помисли да дотични за тај положај вуче озбиљан легитимитет из великог броја гласова нас грађана. Но, руку на срце, он заиста и није нико преварио јер од њега данас ништа друго није ни могло да се очекује. Ко је очекивао више и поштеније, чинио је то на сопствену одговорност.

Након што је у овој тури постизборне трговине извисила за Дачићев коалициони потенцијал, огласила се и Демократска странка тврђом да најављена влада није у складу са изборном вољом народа. Хм, ипак има преварених, а бумеранг који су бацили када су они пре четири године правили владу са Дачићем уместо да пробају да га сместе на једно друго место, сада их је опалио по носу и одмах им дошло одоздо у главу! Зајаукали над сиротом народном вољом као сињи кукавци, а кад је њихов лидер и бивши председник тада запишао исто то, сви они и то једногласно, ћуташе као заливени. Та превара била је много бруталнија од ове која је још у току јер, опет руку на срце, након што га је несудбени мандатар из ДС-а опрао својом руком у три воде, с Дачићем данас можеш да тргујеш и без штипаљке за нос. Не, наравно, зато што је Ивица револуционарно променио свој карактер, да јесте бар би се држао речи коју је дао свом дојучерашњем коалиционом партнеру који га је спасао чак и од лустрације, него зато што је Прекантани, пардон Премилостиви Борис у том прању употребио три вреће детерџента!

АНКЕТА ЈЕ ЛИ ВАМ ЛАКШЕ БИЛО ЗИМУС НА МИНУС 25 ИЛИ САДА НА ПЛУС 35 СТЕПЕНИ?

М. Ивњишевић

Драгица Јовановић,
شناјдер:
- Мени много више одговара ова предивна топлота.

Гордана Миловановић,
економски техничар:
- Кад си срећан и имаш с ким не смета ни једно ни друго.

Миодраг Стојановић,
бравар:
- Свеједно ми је...

Никодије Срећковић,
трговац:
- Јебеш зиму, на врућини могу како оћу.

Јована Јовановић,
студент:
- Срећна сам када је топло.

Слободанка Мирчећић,
пољопривредник:
- Чини ми се да ми је лакше зими, сад све изгоре.

Рака Гавриловић,
пензионер:
- Не ваља никако!

Јасмина Милошевић,
дипломирани економиста:
- Не подносим хладноћу.

Исмаили Ларсен,
посластичар:
- Ем је топло, ем политичари пале ватру.

Житопродукт
Крагујевац, Војводе Путњина 70
Телефони: 034 370 303
370 215, 370 072, 370 135, 370 192
zitoprodukt@nadlanu.com

Вршно по произвођачким ценама

Произвођачке цене, гарантовани квалитет белог, лиснатог, печеног, замрзнутог пецива

Све врсте хлеба и пецива у нашим објектима: ТЦ Аеродром, Мала пијаца, код улаза у Житопродукт, у кругу Заставе, у Улци Драгослава Срејовића 5

prozori sa imenom i prezimenom

Nije sve u profilu ... ima nešto i u staklu

suncemarinkovic.com 034/ 330 870

ПОЛИТИЧКА ГАРНИТУРА КОЈА ЋЕ ВОДИТИ СРБИЈУ

На трон уместо у историју

Већина ликова из Српске напредне странке и Социјалистичке партије који ће чинити окосницу нове српске Владе добила би забрану да се „на одређено време” баве политиком – да је у Србији спроведена лустрација, како је требало и како је најављивано да ће бити

Пише Слободан Цупарић

Давање мандата лидеру социјалиста Ивици Дачићу да формира нову српску владу означава повратак бивших савезника Слободана Милошевића на власт, што би могло да угрози процес европских интеграција, процењују многобројне западно-европске новинске агенције. У ироничном обрту, постојећа власт, повратак на власт некадашњих Милошевићевих савезника уследио је тачно 11 година од дана када су демократе изручиле Милошевића Хашком трибуналу. Формирање „видовданске”, неки тврде „руске” владе, пада у оловним временима за Србију, када нас поједини стручњаци мало-мало па плаше банкотом државе или грчким „сценариом” пред њеним вратима.

Давно је речено да се историја може поновити као фарса, а у нашем случају сад може се поновити као трагедија, црвено-црна коалиција. То ће јако лоше одјекнути у ушима и душама оних који су преживели најгору епизоду из Милошевићевог режима. Враћамо ли се, уистину, натраг у деведесете?

Имам осећај да из деведесетих никад нисмо ни излазили, каже за „Крагујевачке” Зоран Драгишић, председник Покрета радника и сељака. – Дакле, сада са овом новом владајућом коалицијом ствари само постају до краја очигледне. Ова држава и ово друштво никада практично нису извршили озбиљан раскид са деведесетим годинама и зато нам се све то и дешава. Радикали и социјалисти поново на власти – то је свакако нешто што све нас који смо патили деведесетих година озбиљно подсећа на то време. Међутим, сада је 2012. година и никада се оно што је било деведесетих у тој форми више неће вратити.

И Мирко Чикириз, председник Окружног одбора СПО у Крагујевцу, не верује да ће се поновити деведесете у смислу ратова, санкција, изолације, али у сваком случају Србија с најављеном владом иде неколико корака уназад и дефинитивно центар свог интересовања са Запада помера ка Истоку, односно ка Русији. Актери ове владе су у предизборној кампањи, подсећа Чикириз, обилазили политичком демагогијом која ће се сада разбити као мехур од са-

пунице, те конкретних резултата сигурно неће ни бити.

Поново су на сцени људи који су симболисали Милошевићев режим, поготову Томислав Николић, који је био и добровољац на ратишту скоро све време, тврди Соња Бисерко, председница Хелсиншког одбора за људска права. – Значи, један је од ретких политичара на овој сцени и у региону који је, заправо, везан и за ратиште. Затим, све наговештене реформе, или реформе које су у току, сигурно ће бити доведене у питање – поготову она која се тиче војске и чланства у НАТО, бржег прикључења Србије ЕУ. Јер, не само да ова политичка опција, него и тајкуни немају интереса за брже кретање ка Европи.

Соња Бисерко даље апострофира да су социјалисти и напредњаци дубоко везани за Русију, да без ове „братске” државе ни сам Милошевић не би кренуо у рат како је кренуо, да је интерес Русије у Србији пре свега руковођен њиховим властитим интересима који су везани за НАТО и њихово проверавање јединства ЕУ преко Србије – која је заправо добровољни сарадник у њиховом покушају да стално проверавају Европу.

■ Антиракетни штит

Није мали број оних који мисле да Томислав Николић није искрен када помиње врата и ка Западу и ка Русији. Он заправо има само једна врата, а то су она ка Москви. И наш министар полиције отворено каже да је националиста и да му је доста еврофанатика. Није ли то наговештај отвореног приближавања Русији?

Ивица Дачић је демагог који прича само оно што је већинско расположење у народу и што народ воли да чује, категоричан је Мирко Чикириз. – Тачно је да је ова влада већински окренута ка Русији. Очигледно је да је ова велика „братска” држава имала доминантан утицај на формирање наше владе, да је вероватно договорено и да се прави војна база у околини Ниша. Прецизније, база која је планирана да се прави за миротворне сврхе прерасла би у војну – да то може да буде и антиракетни штит. Ако се то деси, завршили смо са европским путем Србије.

„ОЧЕВИ И ДЕЦА”

Соња Бисерко тврди да се СПС и СНС нису ни одмакле од Русије, да је продаја НИС-а заправо резултат Милошевићеве политике. Кад је реч о изборима, она сматра да су били у функцији заустављања кретања Србије ка ЕУ, зато што би убрзано кретање ставило тачку на све њихове стратешке преокупације које су, нажалост, још увек исте и опесивне.

Не знам шта значи приближавање Русији, у недоумици је Зоран Драгишић. – Кад је Томислав Николић био председник Скупштине, са говорнице је рекао да је штета што Србија није руска губернија. Врло је велика опасност да нас гурају практично у положај руске губерније – и у губитак суверенитета. Сигуран сам да ова влада неће кренути ка евроатлантским интеграцијама и да ће наш пут ка Европи бити успорен. Међутим, не треба заборавити да ни претходна влада није била искрена када је говорила о Европи. Уста су јој била пуна Европе, формално су усвојени некакви европски закони, а фактичко стање у земљи није се мењало. За Европу смо били само декларативно, а фактички смо водили некакву азијску политику унутар земље.

■ Лустрација „мртво слово”

Уз занемариве изузетке, сви кандидати за власт, били би и кандидати за лустрацију да се којим случајем примењује закон који им је намењен. Колико је истине у томе да данашњег политичара не погађа ни давнашња ни скорашња компромитација, јер му само компромитованом унутар политичке класе прети остракизам?

Да је сада касно за лустрацију, да народ није за то, показују сами резултати ових избора, вели Зоран Драгишић. – Дакле, они који је требало да буду лустрирани добили су изборе. Шта год ми о томе мис-

лили, народ је рекао то што је рекао.

Мирко Чикириз подсећа да није било много политичких странака које су се залагале за истинску лустрацију и отварање досијеа тајних служби. И ДОС је обећао лустрацију, чак је донет закон о њој који никада није примењен.

Да је то учињено, Томислав Николић не би био шеф државе, Ивица Дачић не би био премијер и верујем да би 90 посто будућих министара било лустрирано, да би их стигла забрана да се икада баве политиком и јавним послом, каже Чикириз.

Наглашавајући да је закон о лустрацији усвојен, али да није при-

али је непознаница колико је могао да искорачи. Међутим, треба имати у виду да тајкунски део Србије није заинтересован за суштинске промене.

Према мишљењу Мирка Чикириза, ДС је кажњена за све своје лустрационе потезе, за све што је неучињено, а чини му се, како рече, да су напредњаци победници из очаја.

Једноставно, добили су ове изборе зато што су грађани желели промене, мада ни сами нису веровали у то да ће СНС бити кадар да их спроведе. Отуда ће ова „лабудова песма” кратко трајати. Демократима преостаје да пажљиво анализирају и преиспитају све своје грешке, да изврше кадровско проветравање и дефинитивно заузму другачији однос према свим проевропским странкама које су их искрено подржавале.

На истом фону је и Зоран Драгишић, који сматра да је дошло време да демократе озбиљно ставе

мењен ни у једном случају, Соња Бисерко се осврнула на однос снага у друштву који не иде у прилог и који, заправо, опструира било какву имплементацију или суочавање у том погледу. Тачније, нису они ниједног момента били угрожени чињеницом да тај закон постоји – или неком политичком вољом да помере.

Није се у Србији променио однос према Милошевићевој политици, експлицитна је Соња Бисерко. – Имамо такозвану „сиву зону” политике, која стратешки води ову државу у смислу да опстаје на опесивним циљевима: подела Косова, подела Босне, декомпозиција Балкана... То је још увек јако актуелно и ове две партије су прави представници те политике.

■ „Лабудова песма”

Демократе су, нема сумње, имале превише власти, превише су се осиле и зато су кажњене на председничким и парламентарним изборима. СНС можда и није толико добитник колико је Демократска странка губитник.

Борис Тадић је истовремено био и одговоран, али и жртва ограничења које Србија објективно има када је у питању искорак према Европи и НАТО-пакту, оцењује Соња Бисерко. Некако је деловао као човек који иде у том правцу,

прст на чело, јер су се, док су били на власти, прописно обрукали – а то се сада кажњава.

Народ је казнио Демократску странку због начина на који је владала и тако издала све проевропски оријентисане грађане који су желели демократску Србију. Мислим да је потребно да се ДС озбиљно реорганизује и ишчисти од кадрова који су је компромитовали, поручује Зоран Драгишић.

Амбасадор Француске у Београду Франсоа Гзавије Денио изјавио је ових дана да од нове владе Србије очекује да спроведе оно што су странке обећавале у предизборној кампањи, пошто је очигледно да грађани желе бољу економску ситуацију, реформе, јасан напредак на путу ка ЕУ, више демократије и транспарентности.

Брига је младе луке ко је председник, а ко премијер, која партија је на власти, а која у опозицији... Желе бољи живот, посао, могућност да дођу до стана и оформе породицу коју могу да издржавају од своје плате. Не траже живот из Холивуда, већ пристojан и сигуран у својој земљи.

Покојни Десимир Тошић рекао је да после демократа на власт у Србији долазе радикали (читај: Српска напредна странка) па пројекторат Европске уније. Нису ли иронично звучале опаске у стилу: како ћемо издржати до протектората?

ЧЕКАЈУЋИ НОВУ ВЛАДУ

Нада последња умире, а хоћемо ли

Разговарао Милутин Ђевић

Ни два месеца после парламентарних избора Србија нема нову Владу, мада из садашњег угла гледано, по свој прилици њу ће направити напредњаци, социјалисти и урсовци, сви са својим политичким сателитима. На жалост, још се не зна са каквим програмским циљевима нити у ком персоналном саставу, сем што је Ивица Дачићу поверена улога мандатара. Да су времена бар мало „срећнија“ и да Србија није у сосу у каквом јесте, грађане би можда могло и да „боли уво“ због овог натезања, али пошто гро становништва с разлогом стрепи за своју голу егзистенцију, разумљиво је да су погледи упрти ка „експериментима“ оних политичких снага које су добиле какво-такво изборно поверење.

Зато смо неколицини Крагујевчана, који нису политички ангажовани, али с пажњом посматрају јавну сцену, поставили три истоветна питања

1. Надате ли се да с Владом коју предводи Ивица Дачић Србији ништа може бити боље?
2. Да ли вас нова владајућа коалиција подсећа на ону црвено-црну од пре петнаестак година?
3. По свој прилици, у нову Владу ући ће и УРС, чији је један од оснивача „Заједно за Шумадију“? Да ли им је то pamетан потез?

Александар Бељаковић
бивши синдикални лидер,
радник „Шумадија сајма“

1. Срби су имали на изборима прилику да бирају између људи који су 25 година били и у власти и у опозицији и оних који су сасвим нови. На жалост, ми бирамо навијачки, као да навијамо на фудбалским утакмицама, и опет смо бирали људе који су ту 25 година. Не мислим само на будућу власт, него и на будућу опозицију. Они су практично иста прича – и власт и опозиција. Нови мандатар једног дана каже и ја сам гласао за Бориса Тадића, а после пет минута каже да улази у коалицију са СНС и Томиславом Николићем. Толико о доследности политике коју ће водити. Не очекујем да ће нам ишта бити боље. Срби су гласали за старе и биће им по старом, а можда и горе.

2. Сада имамо бивше радикале, односно СНС, СПС и УРС. Ако погледате ко је пре петнаестак година био у црвено-црној коалицији, а ту су били Ивица Дачић, Славица Ђукић Дејановић, Тома Николић, Алек-

сандар Вучић, не може да вас не подсећа. То су исти људи, само мало старији, који су мало променили физиономије и политику. То значи да су они способни да мењају своје ставове, своју политику. То се сада приказује као врлина у политици, али ми никад не знамо на коју страну они могу да промене политику и куда ће то да одведе Србију.

3. Ако гледате из интересне свере и личне, страначке, и из угла шта то може да донесе Крагујевцу, онда то не би требало да је погрешан потез. Али, овде се ради о моралу, о томе где је ко био, шта је ко радио. Ова коалиција направљена је између оних који су изведесетих година владали и оних које су ти оптуживали да су двехиљадите наоружани упадали у Народну банку. И ником ништа. Мени ово мало личи на освету за 5. октобар. Није то освета у класичном смислу, у смислу неке друге револуције, него тиха и мирна освета у рукавицама. Цаба смо тада кречили 5. октобра, а оне које смо тада кречили су се окупали и тихим превратом дошли на власт. О УРС-у нисам размишљао као делу нове Владе, али код нас је све могуће.

Зоран Радовановић
новинар

1. Не надам се да ће бити боље и то из више разлога. Финансијска и привредна ситуација у Србији је веома тешка, стопа незапослености је енормна, највећа у историји Србије и једна од највећих у Европи и свету, привреда је у колапсу. Са друге стране, влада коју формира Ивица Дачић нема кадровски, људски потенцијал који би земљу могао да извуче из економске и привредне агоније. Напротив, мислим да ће та влада да води популистичку политику, да ће да се ослања на Русију, да ће због економских и социјалних проблема у земљи, да игра на националну карту. Поред тога, очекујем појачану нестабилност на северу Косова и административној линији.

2. Време не може да се ни у ком случају врати. Немогуће је да се вратимо двадесет година уназад, али има доста елемената који буде непријатна сећања и упућују на не баш оптимистичке

прогнозе када је деловање Владе у питању, у њеном политичком делу. Не можемо да пренебрегнемо чињеницу да Владу чине они који су до 2000. били део режима Слободана Милошевића. Тома Николић, председник Србије и лидер СНС-а, био је најбољи Шешељев сарадник, чак и Шешељев војвода, а Дачић гласноговорник Слободана Милошевића. Треба бити заиста наиван па веровати да су они радикално променили своје ставове, политику, однос према свету. Ја бих волео да се варам, али...

3. Није ми јасно шта ће Николићу и Дачићу Млађан Динкић у том савезу, осим да имају неку легитимацију пред светом. По фазону он је европски оријентисан и ето ту је са нама. Још ми је чудније шта Динкић тражи са том невеселом дружином, тим пре што ће он реално гледано бити прирепак уз ту Владу у којој ће највећу моћ имати напредњаци, а затим социјалисти. Питам се како ће Динкић својим бирачима да објасни ако се из Русије у Србију врате Мира Марковић и Марко Милошевић.

ПРИВРЕДНО ДРУШТВО ЗА ДИСТРИБУЦИЈУ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ
ЦЕНТАР доо Крагујевац

Радно време од 7 – 15 сати
Благајна у центру:
7 – 18 сати – радним данима
7 – 13 сати – суботом

ПОСЛОВНИЦЕ:
Кнић 510 – 197
Рача 751 – 262
Баточина 842 – 311
Лапово 853 – 710

ЕД Електрошумадија Крагујевац
Централа 307 – 200
Дежурна служба 335 – 195
Прикључци 307 – 368
Пријава стања и рекламације 307 – 233 и 307 – 234

Бесплатан телефонски број за пријаву крађе струје 0800/360-330

крагујевачке
Маркетинг
Телефони: 333 111 333/316
Бранка Радошевић 9, 1 спрат
marketing@kragujevacke.rs

OLYMPIC TRAVEL
www.olympic.rs

НАЈБОЉЕ ИЗ СЛОВЕНИЈЕ
СПЕЦИЈАЛНЕ ПОНУДЕ
АКЦИЈА ЈЕДАН ПЛАЋА
ДРУГИ БЕСПЛАТНО ИЛИ ДЕЧА GRATIS
BLED, ROGAŠKA SLATINA, TERME PTUJ, TERME 3000
NOVO TERME OLIMIA

CRNOGORSKO PRIMORJE
АКЦИЈЕ: ТИВАТ: PALMA 3* - 20% попуста у јулу
БУДВА: АВАЛА 4* - полупансион по цени ноћења са доручком
НИВИЦЕ: RIVIERA 4* - плати 6 борави 7 дана или дете gratis

СПЕЦИЈАЛНЕ ПОНУДЕ:
Још увек promotivne цене:
HERCEG NOVI: HOTELI: PLAZA 2/3*
I SUN RESORT 4*

VELIKI IZBOR HOTELA (MALI LOŠINJ) - HOTEL APOKSIOMEN 4*
АКЦИЈА: ЈЕДАН ПЛАЋА
ДРУГИ БЕСПЛАТНО

МАКЕДОНИЈА-ОХРИД • ПОВОЛНЕ ЦЕНЕ
ОДЛОЖЕНО ПЛАЋАЊЕ ЧЕКОВИМА
034/33 57 37 • 011/33 47 488
034/33 24 52 • 011/24 50 452

ми преживети

Војислав Ристић
адвокат

1. Треба поћи од тога да нам заиста није добро, да је ова земља по свим показатељима на најнижем нивоу. По индустријској производњи и по бруто друштвеном производу на нивоу него што је била у време санкција. Привреда нам је девестирана, а пољопривреда снижена на најнижи ниво, платни биланс земље је катастрофалан. И остали показатељи су такви да ми се чини да смо дотакли дно. А ако нисмо, на том дну бићемо ускоро. Према томе, свака Влада која буде формирана убрзано мора да вуче потезе који би водили бољем за Србију. После Владе у којој је Борис Тадић био доминантна фигура до мере да је све институције држао под својом контролом, треба очекивати да се успостави бољи однос и бољи положај институција. Очекујем да заиста ова Влада, без обзира на њене квалитете, крене линијом успона.

2. Личности су једним делом исте, али то ништа не значи, јер су промениле политичке ставове. Ивица Дачић, који је на чело странке до-

шао 2000. године, успео је ту странку да окрене према Европској унији, према демократији, успео је да успостави односе са свим важним међународним факторима. Ништа није трајно и заувек исто. Према томе, ми сада имамо друге странке. Српска напредна странка је нова. Због тога не бих ову садашњу коалицију везивао за ону од пре, јер то није исто.

3. Свака странка се ствара да би ушла у власт, а никако да би била у опозицији. По природи ствари УРС, ако буде имао шансу, је спреман да уђе у ту нову Владу. Шта је грешка? Грешка могу да буду каснији резултати. За све који улазе у власт, а ушли би сви, и ДС и Либерална странка, од њихових резултата, од њихове владавине зависиће резултати на наредним изборима. УРС није погрешно што улази у власт зато што су све странке које сада улазе у ову Владу биле и у претходним властима. С друге стране данас међу нашим странкама нема великих разлика. Све су оне за ЕУ, за развој привреде, пољопривреде, све имају сличан социјални програм. Програми су скоро исти, само су писани различитим рукописима. Када је реч о личностима, сви су они или бивши комунисти или деца бивших комуниста.

Ненад Глишић
књижевник

1. Не надам се да са овом Владом ишта може бити боље

2. Црвено-црна коалиција као израз је оксиморон. Иначе, Србија је већ искусила власт свих страначких комбинација, па све личи на свакога и ништа битно се не мења на боље. Управо обрнуто.

3. УРС под различитим именима партиципира у власти већ 12 година. Из њихове перспективе сигурно нису погрешили, а из моје јесу, без обзира на то да ли улазе у власт или не.

Иван Недељковић
психолог

1. Наде да ће Србији бити боље у било ком погледу минималне су, пре бих рекао никакве. Не зато што је Ивица Дачић по својим способностима, политичкој снази и оријентацији или по својим намерама бољи или гори од других лидера странака, већ зато што су уништени сви механизми да се потребне промене спроведу. Социјалну и економску катастрофу Србије која је на помолу неће моћи да спречи нико ко је одатле потекао и ко је за њен настанак стварно одговоран. Одавно је примећено да је стил владања политичке номенклатуре на овим просторима - самовоља и бахатост, а Ивица Дачић је својим поступцима у последње време показао да ће наставити у истом стилу.

2. На нашој политичкој сцени могуће се направити немогуће ком-

бинације, пре свега зато што нико од протагониста не поседује моралност, доследност у моралном понашању, нити добар и чврст карактер као личну особину. Могуће је да се све дешава циркуларно. Националистички и ксенофобични поглед на свет, посебно западни, природно повезује СПС и СНС, ма колико се они трудили да докажу своју проевропску и социјалдемократску оријентацију. Глупост удружене с дрскошћу, наспрам простоте удружене с обешћу, како би неко рекао. Надам се да неће, као њихов идеолошки вођа, користити сузавац и пендреке како би нам омогућили демократију.

3. Нема те синтагме којом би се у краткој описала нискост, самољубивост, надменост и лицемер-

ност калкулантског политичког понашања Млађана Динкића и његове организације. Нема те брукe и промашаја, посебно у економској сфери, које ова организација неће претворити у свој успех или образложити неправдом и завером свих против ње. Они ће своју претенциозну амбицију за влашћу образлагати као храброст да се прихвати одговорност и као своје племенито жртвовање за добробит напавеног народа. Не може погрешити ова организација неспособних и корупцији склоних назови стручњака, јер ће свакако појединци у њеном врху лично профитирати. Уосталом, то им је и једини циљ. На жалост, ни за њих, као ни за остале политичке снаге у овој земљи, компромитовање неће значити нестанак са политичке сцене.

Гордана Милошевић
правник

1. Имајући у виду шта је Дачић радио као министар полиције, а по мени је солидно радио те послове, може да одради и премијерску улогу. На страну шта ми мислимо о њему од раније, на период пре 2000. године, хајде да се не враћамо на то, да видимо шта ће сада да уради, да ценимо резултате. По мени, он не заслужује да буде премијер, јер странка чији је он председник освојила је тек треће место. Логично би било да премијер буде из једне од две највеће партије. Он је профитирао с обзиром да је био потребан и ДС-у и СНС-у. Не свиђа ми се то што није доследан.

2. Имајући у виду актере, наравно да ме подсећа. У питању су исти учесници, али који су се реформисали и у сваком погледу не личе више на оне странке које су тада правиле коалицију. СПС је показао да може да ради у демократској Влади и да иде ка Европи, а за

напредњаке ћемо да видимо, јер тек сада долазе на власт. Прича је једно, треба да видимо резултат.

3. Што се тиче коалиције „Заједно за Шумадију“, она ме не изненађује с обзиром да је могла да буде и у Влади са Коштуницом и да је могла да буде и са демократима. Они су показали да малтене могу са свима. Међутим, оно за шта се залагао УРС у предизборној кампањи, за деполитизацију, департизацију, регионализацију, некако је неспособно са овом коалицијом која ће да чини Владу. И њима треба дати шансу, с тим што ја мислим да је Динкић био неко ко је дуго држао све новце код себе и да његова економска политика није била баш добра, јер смо презадужена земља, да је био недоследан у многим ситуацијама и приликом доделе субвенција, новца за радна места... УРС, СПС, СНС немају у својим политикама ништа заједничко. Показало се да може свако са сваким, а то није добро. Те математичке коалиције су разочарење за грађане. Да сам у позицији да састављам Владу, Млађан Динкић не би био у њој.

Горан Милетић
синдикални функционер

1. После Владе на чијем је челу био Мирко Цветковић свака промена ће да донесе нешто ново. Да ли ће то бити баш одлучно боље, нисам сигуран, али мислим да ће неке промене у том смеру да се десе.

2. Ко год каже да га не подсећа, једноставно није искрен. Актери који су тада били на политичкој сцени и сада су ту. Довољно је само поменути Ивицу Дачића, Тому Ни-

колића, Александра Вучића. О томе можда најбоље говори народна пословица да вук длаку мења, али ћуд никада. Плашим се расплета. У старту делује све то супер, као да ће све бити како треба, међутим искуство ме учи да они који су једном окусили крв, неће лако да оставе то.

3. Мени се чини да УРС природно не припада овој коалици-

ји. Мислим да је ово неприродна Влада и да је УРС ту из свасвим друге приче. Мотиви који су били за улазак у Владу не знам који су. УРС-у је, по мени, место на некој другој страни. Ајде да пустимо нека то мало крене, па да видимо како ће ићи. Можда УРС успе да направи нешто супротно од онога чега се плашимо, можда ће успети да спречи неке лоше потезе нове Владе.

ПОСЛЕ БУРЕ ЗАТИШЈЕ У „АУТОСАОБРАЋАЈУ“

Конкурсом до новог директора

Након штрајка и блокаде улаза у град уместо смењеног Драгана Поповског за в.д. директора, на предлог Штрајкачког одбора, изабрана Горица Сташевић, чији је задатак да што пре распише конкурс за новог директора

Један Штрајкачки одбор предводио је прошле недеље штрајк радника „Аутосаобраћаја“, када је са 25 аутобуса блокиран улаз у град код „Бурђевданског крста“, а други окончао протесте. После обраћања градоначелника Крагујевца Верољуба Стевановића штрајкачима већи број радника је прихватио предложене мере и прекинуо штрајк, док је побуњени део запослених у „АС“-у изабрао нови Штрајкачки одбор и наставио протест.

Мандат новог Штрајкачког одбора трајао је само један дан, јер је са челницима локалне самоуправе постигнут договор који је задовољио раднике у протесту.

Смењен је вршилац дужности директора Драган Поповски, који је на то место постављен после оставке ранијег директора Јова-

БЛОКАДА АУТО ПУТА КОД КРСТА

на Рвовића, изабраног на предлог градске власти. За новог в.д. директора Надзорни одбор, до избора и именовања новог генералног директора предузећа, изабрао је Гордану Сташевић.

Иначе, на састанку представника новои-

забраног Надзорног одбора (ранији Управни одбор) и челника градске управе, договорено је да сви захтеви радника „АС“-а буду решени у року од месец дана. Неки од њих су већ почели да се решавају. Формирана је тро-члана комисија која је већ започела контро-

лу пословања предузећа у последњих пет година.

Такође је договорено да исплата плата иде утврђеном динамиком, а новац који је обећала градска власт већ је „легао“ на рачун предузећа. Градска управа се обавезала да ступи у контакт са људима из Министарства економије и реши питање овере здравствених књижица за раднике „АС“-а и чланове њихових породица. Захтеви везани за реализацију социјалног програма и исплату отпремнина за око 200 од укупно 530 радника, као и за уплату доприноса за пензијско и инвалидско осигурање за прошлу годину и проналажење стратешког партнера биће решавани, како је договорено, после формирања нове Владе Србије.

Радници „Аутосаобраћаја“ блокирали су 26. јуна пре подне саобраћај на аутопуту од Крагујевца према Коридору 10 и ступили у генерални штрајк због неверених здравствених књижица, неповезаног радног стажа, кашњења плата и нереализованог социјалног програма. Иако су синдикати решили да замрзну штрајк група незадовољних је наставила протесте због тога што су синдикалци пристали да за в.д. директора буде именован ранији дугогодишњи директор Драган Поповски, који је у два наврата хапшен због сумњи да је злоупотребама и махинацијама оштетио предузеће.

Према речима председника Надзорног одбора Небојше Миловића, после именовања генералног директора следи реорганизација предузећа по свим секторима, што подразумева систематизацију и све остало што је неопходно за успешно пословање „Аутосаобраћаја“.

М. Ђ.

ВЕРБАЛНИ СУКОБ У СКУПШТИНИ ГРАДА

Коначно, мало праве размене уд

Радомир
Николић

Ја се заиста чудим да нико од предлагача не жели реч. Ми овде данас расправљамо о предлозима о именованима на директорска места, па дајте да чујемо о чему гласамо. Шта препоручује предложене људе за ова директорска места? Је ли Скупштина само гласачка машинерија коалиције која је на власти у граду Крагујевцу? Ово ми делује мало неозбиљно. Ево, у материјалу о разрешењу и именовану директора Позоришта за децу каже се да је расписан конкурс и да је конкурсна комисија установила да је ово најбољи предлог и ништа није спорно. Такође, за вршиоца дужности Завода за хитну помоћ расписан је конкурс и нема проблема.

Међутим, данас бирамо и директора ЈКП „Паркинг сервис“. Овде по закону не мора конкурс и ви то, наравно, и не спроводите. А зашто ако сте у предизборној кампањи пуштали спотове који су се вртили на свим телевизијама, и локалним и републичким, где сте говорили о томе како партиократија влада у Србији. УРС се појавио као главни борац против партиократије у предизборној кампањи. А онда, бирамо директора „Паркинг сервиса“ без конкурса. Без образложења предлагача, због чега је овај човек кога предлагаче компетентан да обавља функцију директора јавног предузећа. Ни предложени директор се не јавља за реч, нити се позива да поднесе извештај Скупштини о раду у претходне четири године, пошто га прво разрешавамо са функције, а затим именујемо. Требало би да нам каже шта ће да ради у наредне четири године, да видимо је ли тај његов план у реду. О чему ми онда данас овде одлучујемо?

Пошто се нико није јавио да анализира стање у „Паркинг сервису“ у последње четири године, онда ћу то да учиним ја.

Прво, у овом предузећу има 122 запослених и тај број константно расте. За тих 122 запослених „Паркинг сервис“ потрошио 83 милиона динара годишње, при чему укупни расходи износе 150 милиона динара. То је по извештају за 2011. годину. Као и сва крагујевачка предузећа и ово послује око нуле. О-

На последњој скупштинској седници, која је одржана прошлог петка, дошло је до вербалног сукоба између председника Скупштине Саше Миленића (УРС) и Радомира Николића, шефа одборничке групе СНС-а. Расправа је почела око поновног именовања директора „Паркинг сервиса“ Ненада Васиљевића, када је шеф одборничке групе напредњака критиковао његов поновни избор иако је, како је навео,

Предлагач предлага човека који је прошле године утајио порез у вредности од нешто мање од 500.000 евра. Било где у свету тај човек би из своје канцеларије изашао са лисицама на рукама, а код нас је награђен тиме што добија још један директорски мандат.

стварају благи добитак, али се увек та граница утврђује према броју запослених. Дакле, запосли се онај број људи који ће се уклопити са оствареним приходима, како се не би правило. Е, сада се од 1. јула диже цена услуга „Паркинг сервиса“ јер је направљена нова коалиција у Крагујевцу, са новим коалиционим партнерима, па сада морају и њихови људи да се запосле у ЈП „Паркинг сервис“. Због тога сада треба да се подигне цена услуга, па је тако за 25 одсто поскупело пар-

у предузећу направио дуг од 54 милиона динара.

Председник градског парламента оштро је реаговао на овакав став Николића, а у знак протеста што је Миленић непримереним речима поменуо Томислава Николића, одборници СНС-а напустили су седницу.

У делу који следи објављујемо интегрални текст полемике између Николића и Миленића

кирање на затвореним паркиралиштима, а 100 одсто карта за станаре. Има ли то смисла? Где то води? По ком основу поскупљујете?

Шта је суштина постојања јавних комуналних предузећа? Да грађанима пруже услугу по цени коштања. Не треба „Паркинг сервис“ да зарађује новац од грађана, јер су га грађани и основали. Не треба, такође, ни да се бави инвестицијама, јер град се бави инвестицијама, а „Паркинг сервис“ их спроводи у дело.

Оно што је најцрње од свега, предлагач предлага човека који је прошле године утајио порез у вредности од нешто мање од 500.000 евра. Било где у свету тај човек би из своје канцеларије изашао са лисицама на рукама, а код нас је награђен тиме што добија још један директорски мандат. Који то директор, чије је предузеће кажњено због неплаћених пореских обавеза, може да буде поново изабран на исту функцију? Ја апсолутно сумњам у могућности господина Ненада Васиљевића да управља предузећем „Паркинг сервис“ и сматрам да је неморално од ове власти да на овај начин бира директора. Захваљујем.

Саша Миленић

Даме и господа одборници, уважено председништво,

Најпре нешто о стилу, везано за лисице и букагије. Да је реда и закона, у букагијама би био Томислав Николић, зато што је директно одговоран за расприравање националне мржње и изазивање фанатичног верског и националног рата на територији бивше Југославије, али је он, нажалост, забрањен за председника Републике.

Али, при томе препознајемо да је најлогичнија ствар да он са бившим председником направи коалицију и да ДС и СНС распичкају, како би се народски рекло, све што има и да коначно отворе простор за здраве и логичне снаге у друштву да граде будућност. Да Демократска странка има агресивну мржњу према граду Крагујевцу и „Паркинг сервису“ то смо видели у систему прогањања од стране Пореске управе, коју је водио господин Драгутин Радосављевић, а која је хтела да натера градско јавно предузеће да плаћа порез за који не постоји основ нигде у закону. На крају, градско предузеће је то и доказало пред Уставним судом, али ником ништа. А сада,

интересантно, не преко ДС-а, него СНС-а стиже подсећање на ову ДС-ову ујдурму, као на валидну чињеницу. Иначе, кампању води ДС против „Паркинг сервиса“, али нам овде шеф одборничке групе СНС-а говори о томе како је 100 одсто поскупела цена паркирања у Крагујевцу. Јој, замислите драматику! Цена паркирања за грађане који живе у зградама је 200 динара месечно, након поскупљења! Пре три године у Аранђеловцу је била 500 динара, у Београду је толико и данас, ако у међувремену није поскупела, а Крагујевац се, замислите, дрзнуо да попне на дупло мању цену него што је у Аранђеловцу за исту врсту услуге. То је једна од најнижих цена у држави, после процентног поскупљења.

Кажете да „Паркинг сервис“ запошљава. Дај боже да сви запошљавају. Ја бих овом приликом цитирао директора „Водовода“ Обрена Ђетковића који је најавио да ће, између осталог, квалитет обављања своје директорске функције мерити способношћу преду-

Да Демократска странка има агресивну мржњу према граду Крагујевцу и „Паркинг сервису“ то смо видели у систему прогањања од стране Пореске управе, коју је водио господин Драгутин Радосављевић, а која је хтела да натера градско јавно предузеће да плаћа порез за који не постоји основ

На конференцији за медије, коју је пословодство „Паркинг сервиса“ уприличило поводом оптужби Радомира Николића, дематовани су тврдње лидера крагујевачких напредњака као неистините и увредљиве. Објашњено је да директор Ненад Васиљевић не сноси никакву одговорност за неосновано наплаћивање ПДВ-а на издате, а ненаплаћене доплатне карте, пошто је све рађено у складу са прописима, али да је до селективне и неуставне наплате пореза и камате дошло из политичких разлога. Подсећајући на проблем са наплатом пореза за некадашње доплатне карте, практично казне, које су издате, али нису наплаћене, Васиљевић је рекао да је у више наврата тражено тумачење од Министарства финансија и Пореске управе, али да никада није добијен одговор.

- Све се види и из самог решења Пореске управе Филијале Крагујевац. Чињеница је да смо у више на-

НАПРЕДЊАЦИМА ЋЕ ДОСТАВИТИ СВУ ДОКУМЕНТАЦИЈУ: НЕНАД ВАСИЉЕВИЋ

„ПАРКИНГ СЕРВИС“ ОДГОВАРА НА ОПТУЖБЕ СНС

У немилости Пореске управе

Поводом оптужби Радомира Николића, шефа одборничке групе СНС у Скупштини града, да је директор „Паркинг сервиса“ Ненад Васиљевић утајио порез, у овом крагујевачком предузећу тврде да за то није одговорно садашње пословодство, нити је било које слично предузеће у Србији плаћало ову државну дажбину

врата тражили мишљење о настанку пореске обавезе када су у питању доплатне карте и да га никада нисмо добили од оних који такво мишљење треба да дају, односно Министарства финансија, Сектора за фискални систем и Пореске управе, рекао је Васиљевић.

Подсећања ради, крајем августа прошле године блокиран је рачун овог предузећа због потраживања око 54 милиона динара, при чему чак 30 милиона представљају камате. Иако је пословодство предузећа тражило отпис, то им није одобрено. У „Паркинг сервису“ оцењују да није јасно зашто је Управни суд потврдио решење Пореске управе упркос другачијем мишљењу највише инстанце, Уставног суда Србије. Наиме, две недеље пре одлуке Управног суда у Београду да „Паркинг сервис“ мора да плати

ПОРЕЗ НА ДОДАТНЕ КАРТЕ ЗА ПАРКИРАЊЕ ПЛАТИО САМО КРАГУЈЕВАЦ

порез и камату, Уставни суд је донео потпуно супротно тумачење, да је тадашња доплатна карта вид санкције, а не пружене услуге, као и да је предузеће плаћало ПДВ редовно на све услуге, па и на све наплаћене доплатне карте.

Своје сумње да је оваквом наплатом пореза и камате обухваћен само Крагујевац и то искључиво из политичких разлога, представници „Паркинг сервиса“ поткрепљују чињеницом да порез на доплатне карте, осим крагујевач-

НОВИ УЛАЗ У ГРАД

араца

Четири траке од Опорнице

зећа да запошљава. А шта је проблематично у запошљавању у јавним предузећима? Да не мислите можда да су њихове плате из буџета? Не, даме и господо. Јавна предузећа нису директни нити индиректни буџетски корисници. Установе се плаћају из буџета. И престаните више да фолirate грађане измишљеним темама о којима кад се и нема довољно знања, има довољно злобе.

А кад је реч о партократији и критици партократије, сматрам да су политичке партије у Србији у врло незавидном положају. И као што стално понављам тезу да је политичка репрезентација Србије део најбољег што у Србији имамо, исто тако понављам тезу да је велики проблем српске демократије системски неподдржана снага партија. Код нас су подржани олигарси, људи који руководе партијама, а партије су системски ослабљене и не дозвољава им се ни имовину да имају. Погледајте, како функционишу традиционалне демократије. Центре великих скандинавских земаља имовински држе старе социјалистичке партије и то је нормално. Партије морају да буду јаке да би била јака демократија. Када критикујемо партократију, то не значи да партија неће да поставља своје људе у зони одговорности. Па, наравно да хоће, јер како ће иначе да одговара за то.

Ми смо говорили о редефинисању система управљања јавним и јавно комуналним предузећима. Говорили смо да нећемо да формирамо бројне одборе и агенције. Мој први предлог је заиста и био да се на јавним конкурсима бирају и чланови управних одбора и руководиоци, као и да се више од половине агенција које је формирала Влада Републике Србије, расформирају из много разлога. Суштина је да се та воља изражава законски, а не појединачним актима, где-где у некој локалној департизи. Дакле, принцип департизације свакако треба спровести, али га не треба мешати са легитимним правом политичких партија да контролишу зону своје одговорности за коју су добили поверење грађана. То је демократија. У САД-у, рецимо, када се заврше избори партија која је изгубила, као сада ДС, треба да спакује кофере и оде. То је нормално и то је ствар културе.

Изградња прилазне саобраћајнице граду са четири траке од Опорнице до Петровца била је планирани за прошлу грађевинску сезону, али тек недавно су кренули радови на првих пола километра нове магистрале

Предузеће за изградњу града одлучило је да започне радове на новој магистралној саобраћајници. Предвиђена је изградња четири саобраћајне траке, по две у оба смера, од Опорнице према Петровцу, тачније од захвата Генералног урбанистичког плана градског подручја - Споменика црвеноармејцима ка граду.

Радови су недавно почели на првих пола километра, а директор Вељко Мерџан подсећа да се овог лета ради потпуно нови профил Улице Интернационалних бригада у дужини од два километра (улаз у град из правца Тополе), као и два километра Улице Душана Ђорђевића која се укршта са поменутим правцем.

Улице Интернационалних бригада и Душана Ђорђевића, као и велики кружни ток у Петровцу део су јединственог пројекта који се са по 50 одсто средстава финансира из градског и републичког буџета, због значаја ових путева. Према пројектантској вредности укупна инвестиција са урачунатим јавним осветљењем је око 700 милиона динара, а осим тога град сопственим средствима финансира водоводну мрежу, као и фекалну и кишну канализацију за Улицу Душана Ђорђевића, што је завршено прошле сезоне. Поменути улице и кружни ток који ће их спајати су значајни за град јер се укрштају са још незавршеном Петровачком магистралом и будућом Северном обилазницом, која би требало од Петровца, преко Винограда и Шумарица, да стигне до Драгобраће. Када, о том-потом.

Кружни ток догодине

Када су многи, због прошлогодњих проблема са републичким буџетом, али и овдашњим Предузећем за путеве, у коме је покренут стечај, већ дигли руке од проширења Улице Интернационалних бригада, бар у скорој будућности, уследило је изненађење. Директор Предузећа за изградњу града Мерџан каже да је прошле

године потписан уговор са Јавним предузећем „Путеви Србије“ на укупни износ од 420 милиона динара. Половина новца је требало да буде уплаћена у другој половини године, али тада је изабрани извођач радова, Предузеће за путеве „Крагујевац“ запало у проблеме и грађевинска сезона је измакла.

Велики кружни ток у Петровцу ће се, објашњава Мерџан, радити тек следеће године, а данас је најчешће постављано питање зашто се са четири траке креће од Опорнице, а не од града. Два кишна слива која се граде диктирала су такав редослед на терену.

Први слив је од руског гробља према граду, отприлике један километар, до бочне Улице Јулијане Ђатић. Пола километра управо на том потезу је одмах имовински решено и мештани су исплаћени, тако да су одмах створени услови да се ради кишна канализација. Радиће се у две фазе тако што се први кишни слив одводи у оближњи поток, док ће се други радити до реке Угљешнице. Када говоримо о магистралном путу битно је рећи да ће се до Улице Јулијане Ђатић радити денivelација терена. Будуће четири траке ће бити у два нивоа због саме конфигурације терена, а потом ће ићи у истој равни, наводи Мерџан.

Разделно острво ширине два метра одвајаће саобраћајнице које су, према пројектној документацији, широке по 6,5 метара, а свакако значајни су и тротоари са обе стране, те како каже Мерџан, на овај начин град ствара услове да у будућем времену, опет у сарадњи са републичким буџетом и Јавним предузећем „Путеви Србије“, про-

ИЗГРАДЊА КИШНЕ КАНАЛИЗАЦИЈЕ ЗА НОВЕ ДВЕ ТРАКЕ УЛИЦЕ

РАДОВИ ЗАПОЧЕЛИ ОД РУСКОГ ВОЈНИЧКОГ ГРОБЉА

ширени прилаз настави да се гради кроз Опорницу и Десимировац.

Ширење града

Намера је да у неком средњорочном плану такав профил магистралне саобраћајнице имамо до скретања за Рачу. Тиме овај део где имамо индивидуалну стамбену изградњу отварамо и за колективно становање, делом и пословање, што су предуслови да се град шири у том правцу и постане атрактиван. Тако и Улица Интернационалних бригада, коју сада ширимо на још две траке, ствара услове за асфалтирање свих бочних улица, јер су осим Улице Јулијане Ђатић све неасфалтиране, што је значајно за формирање правог насеља, каже Мерџан.

Хоће ли све тећи по плану? Директор Мерџан сматра да ни у наставку трасе не би требало да буде

имовинских проблема. О ценовнику не жели јавно да прича јер је различит, зависно да ли је земљиште ближе граду или руском гробљу. Углавном су то захвати од око 50 квадрата до ара и нешто више, али наглашава да су мештани за сада коректни, схватајући значај овог великог улагања у развој града.

Ми преузимамо и обавезу измештања ограда и надокнаде засада према процени инжењера хортикултуре. Такође, свуда где је то неопходно о нашем трошку радиће се потпорни зидови, а приступи двориштима ће бити далеко бољи. Зато и убудуће очекујемо добру сарадњу са грађанима, сматра Мерџан.

Улица Душана Ђорђевића је, опет, као део јединственог пројекта „осетил“ све прошлогодње републичке и градске недаће, мада је, додаје Мерџан, након завршене водоводне линије и кишне канализације град пронашао модел да у октобру прошле године након неколико месеци чекања крене са асфалтирањем. Овог тренутка је завршено првих 900 метара, а очекивања су да ће до краја јула асфалтирати још 400 метара, док би остатак од два километра требало да буде завршен до краја грађевинске сезоне.

А. ЈОКИЋЕВИЋ

АСФАЛТИРАЊЕ УЛИЦЕ МИЛИВОЈА БАНКОВИЋА СИЋКА

Чекали и дочекали

Након четворогодишњег чекања почело је асфалтирање нешто више од километра Улице Миливоја Банковића Сићка. Та деоница ће бити завршена до средине јула, а остатак ће сачекати неко боље буџетско време

Почело је асфалтирање Улице Миливоја Банковића Сићка у Белошевцу. Изводе се радови који су по програму предвиђени да буду завршени у току ове грађевинске сезоне. Асвалт су становници ове улице чекали пуне четири године, јер је након изградње водоводне и канализационе мреже она остављена само са насутим слојем тампона. Одлагање асвалтирања прво је тумачено потребом да се исправе грешке на канализационој мрежи, а потом и стечајем Предузећа за путеве.

Дужина деонице коју сада радимо је 1.060 метара. Ширина у првом делу улице је 5,5 метара, а од пруге у даљем делу према школи улица ће бити ширине седам мета-

ра, са пратећим тротоарима који су предвиђени да буду ширине 1,5 метар. Делимично тротоар ће бити ужи, због нерешених имовинских односа и формираних дворишта, мада се надам да ће грађани имати разумевања. У претходном периоду завршени су радови који се тичу водовода и канализације, што је био предуслов за радове који су у току. Вредност радова је 65 милиона динара, извођач је предузеће „Путеви Чачак“, а подизвођач наше Јавно-комунално предузеће „Нискоградња“, каже Вељко Мерџан, директор Предузећа за изградњу града.

МАШИНЕ ЗА АСФАЛТИРАЊЕ РАДЕ ПУНОМ ПАРОМ

ком, није обрачунат нити наплаћен ниједном другом сличном комуналном предузећу у земљи које се бави услугама паркирања возила.

„Паркинг сервис“ је због тога био принуђен да подигне кредит и плати двадесет четири милиона на име пореза и скоро тридесет милиона динара на име камате.

У овом предузећу најављују да, упркос чињеници да је дуг намирен, не одустају од доказивања да су у праву. У менаџменту истичу да напади на предузеће трају дуже од две године, а посебно су интензивирани након најаве изградње подземне гараже. Један од видова притисака, како оцењују била је и блокада пословних рачуна, која је и проузроковала губитке у пословању.

Руководство овог јавног предузећа намерава да достави Српској напредној странци целокупну документацију о проблему неосноване наплате ПДВ-а, а доставиће је како кажу и председнику Србије, Томиславу Николићу, „како би могли да имају увид у пословање институције за коју тврде да не послује како треба“.

Г. БОЖИЋ

У претходне четири године мештани су били упорни, писали су Министарству инфраструктуре, Инспекцији за путеве, Министарству здравља, Министарству заштите животне средине, Сектору за контролу и надзор, Комуналној полицији. Пријаве су се односиле на угрожавање здравља људи и околине због изливања канализације и ширења смрада, а све, како су навели представници житеља ове улице, због лошег и несавесног приступа послу ЈКП „Водовода и канализације“.

Међутим, директор Мерџан наглашава да нема говора о некавалитетним радовима. Грађани, признаје он, јесу имали проблема са изливањем отпадних вода у дворишта, пре свега због завршене улице која је под успоном и сливања насуте подлоге у одводе.

Он подсећа да је било и проблема са прикључцима. Један број житеља није реаговао на апел града да се домаћинства прикључе пре асфалтирања.

На задовољство грађана, али и локалне самоуправе, превазишли смо злонамерне приче да нисмо у могућности да завршимо оно што је планирано. Занимљиво је да данас нико од мештана није дошао, а упорно су захтевали асфалт. Било је техничких проблема, мали број домаћинстава је био прикључен на фекалну канализацију. Некако смо их приволели, прикључено је око 70 одсто кућа, а осим тога, сама конфигурација улице захтевала је квалитетног извођача радова кога, напокон, имамо, каже Мерџан.

А. Ј.

НОВИНЕ У УРБАНИСТИЧКОМ ПЛАНУ ШИРЕГ ЦЕНТРА ГРАДА

Нове улице за нове блокове

План који обухвата шире подручје центра града од 250 хектара предвиђа просецање улица којима ће се отворити нови блокови за градњу, као што је случај у Немањиној или са продужењем траса улица Светолика Ранковића и Стевана Сремца. Тамо где су грађани били против од оваквих решења се одустало

Пише Милош Пантић

Се ве дилеме и недоумице о томе како ће се убудуће урбанистички развијати централна зона Крагујевца, омеђена у четвороуглу на потезу Студентски дом - „Плаза” - Мала Вага - Железничка станица, отклоњене су усвајањем Плана генералне регулације Центар - Стара варош, који су изгласали одборници Скупштине града. Овај план, који обухвата подручје од 250 хектара, први је од

ПЛАН ГЕНЕРАЛНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ „ЦЕНТАР – СТАРА ВАРОШ” СА УЦРТАНИМ ОБЈЕКТИМА (ТАМНЕ ПОВРШИНЕ)

ИЗ НЕМАЊИНЕ ПРОСЕЋИ ЋЕ СЕ ДВЕ НОВЕ УЛИЦЕ

РАСКРСНИЦА НА МАЛОЈ ВАГИ ДОБИЋЕ КРУЖНИ ТОК

укупно 27 планова генералне регулације који ће разрадити правила градње у свим грађевинским зонама града.

У питању је најважнији документ од капиталне важности за даљи развој града који је Крагујевац у овој области до сада имао, како су проценили представници градске власти и урбанисти. План задржава досадашње одређење да се у овој зони настави са преласком од индивидуалног на вишеспородично становање, изградњом стамбених зграда. За то су дати сви неопходни елементи, од линија простирања улица и јавних површина, грађевинских линија за објекте и правила за подизање нових блокова, до спратности будућих зграда.

По речима Мирјане Ђирић, директорке Дирекције за урбанизам која је израдила план, највећи добитак за град усвајањем оваквог документа је што је он до детаља разрадио правила за изградњу, тако да ће на основу њега убудуће за

сваку локацију на овом комплексу моћи директно да се издаје грађевинска дозвола, што значи да неће бити потребе да се раде детаљни планови за сваки посебан квартал.

Три кружна тока и нове улице

У режиму саобраћаја највећа новина је увођење три кружна тока, и то на Тргу Мала вага, на скверу код бензинске пумпе у Ердоглији, испод Амбуланта број 5, и на скверу код „Палигорића”. Саобраћајне токове промениће и одређење да се на појединим местима кроз насеља просеку улице, због потребе да се отворе нови блокови за градњу.

Илустративан пример за овакво решење је Немањина улица, која спаја Главну и улицу Танаска Рајића. Из ње ће се трасирати две нове саобраћајнице, паралелно са Главном, од којих ће једна излазити на Улицу Радоја Домановића, а друга на Улицу Цара Лазара. Слична варијанта примењена је и

на Улицу Светолика Ранковића, која се сада завршава као „слепа” недалеко од Улице Милована Гушића, а планирано је њено полукружно продужење да би изашла на Улицу Јанка Весели-

новића, чиме се формира нови блок.

Оваква новина предвиђена је и трасирањем нове улице поред Медицинског факултета, чиме би се Улица Стевана Сремца практично

продужила и излазила на Гушићеву. Слично ће се десити и просецањем улице поред круга Дома војске, која ће повезивати Милошеву и Улицу кнеза Михаила. Како овај план није разрадио из-

ПОЛЕМИКА ЗБОГ ТАСТА

Дато и узето

Велику буру на седници Скупштине града изазвао је шеф Одборничког клуба ДС-а Душан Обрадовић питањем у чијем се интересу усваја нови План генералне регулације Центар - Стара варош. Он је обавестио присутне да се новим планом помера регулациона линија у Улици Милоја Павловића, чиме, како је рекао, „таст заменика градоначелника добија још 1,5 ари плаца уз већ постојећи”, уз опаску да је Дирекцији за урбанизам стигла оштра наредба да се тако уради.

Ову тврдњу одмах је демантовао члан Градског већа Небојша Васиљевић, као предлагач новог плана. Васиљевић за „Крагујевачке” каже да је тврдња Обрадовића потпуна неистина, јер се власнику овог плаца, иначе тасту заменика градоначелника

Небојша Здравковића, ништа не узима, нити се даје, пошто је он био законит власник тог дела од 1,5 ари плаца, а то је и данас и на том земљишту је укњижен.

Према претходном урбанистичком плану за део Улице Милоја Павловића регулациона (улична) линија померена је тако да улази у 1,5 ари плаца овог грађанина, што би значило да би град морао да плати огромне паре да му изузме ову површину. Али, пошто град нема интерес да на том простору поред Ватрогасног дома било шта гради, градској власти не пада на памет да то изузима и папрено плаћа. Зато је по новом плану регулациона линија враћена тамо где је била и овај власник сада може да располаже тим земљиштем како хоће, пошто је и пре и после померања линије то био његов плац, објашњава Васиљевић.

градњу у комплексу Касарне „Радомир Путник“, јер тај комплекс још није имовински решен, усвојеним планом предвиђено је и продужење садашње „слепе“ Позоришне улице, која ће бити проширена и повезивати Милошеву и Даничићеву улицу, чиме ће се у овом делу града убрзати саобраћај.

По речима Мирјане Ђирић, у току јавне расправе на понуђена решења из новог плана било је преко 60 примедби грађана и готово све су усвојене. Једна од њих била је и примедба власника објеката из Улица војводе Мишића и војводе Путника, који су се успротивили да се између те две саобраћајнице по дубини њихових плацева просече нова, како би се отворила два нова блока за градњу. У радној варијанти пошло се од тога да су ова дворишта велике дубине и да се у залеђу кућа налазе шупе и помоћне просторије, што даје могућност трасирања нове улице и даље градње објеката.

Грађани се са овим решењем нису сложили и од њега се одустало у овом тренутку, али ако се једног дана предомисле план ће у том кварту моћи да се измени. Аутори плана за овај део града су израчунали да су оваквом одлуком власници кућа из тих улица изгубили 12.500 квадрата стамбене површине која је овде могла да се изгради, каже Мирјана Ђирић.

■ Критике опозиције

Као највећу новину у уређивању саобраћајних токова на подручју новог плана за Центар - Стару варош члан Градског већа за инвестиције Небојша Васиљевић

НАЈВАЖНИЈИ УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН КОЈИ ЈЕ КРАГУЈЕВАЦ ДО САДА ИМАО: ДИРЕКТОРКА МИРЈАНА ЂИРИЋ

означио је изградњу новог градског булевар који ће повезивао трг Мала вага и будућу Петровачку магистралу. Тај план подразумева значајно проширење Гушићеве улице и рушење свих објеката на њеној десној страни, гледајући од Змај Јовине према Улици Кнеза Милоша.

По објашњењу Мирјане Ђирић, померање грађевинске линије на овој страни Гушићеве није ново решење већ је оно преузето из претходног урбанистичког плана за тај део града. Линија је постављена тако да омогући изградњу булевар са четири коловозне траке, али је опредељење градске власти да не иде на изузимање плацева, јер би то изисквало огромна средства. Померање грађевинске линије биће препуштено приватним власницима и будућим инвеститорима, али за то ће бити потребно много времена, тако да се коначно трасирање нове улице предвиђа у неком средњорочном периоду.

Усвајање новог Плана генералне регулације Центар - Стара варош није прошло без оштрих критика опозиције у градском парламенту, у чему су предњачили одборници Српске напредне странке. Шеф одборничке групе напредњака Радомир Николић оценио је да се овим планом наставља досадашња пракса изградње вишепородичних зграда на локацијама где су биле породичне куће, чиме је у претходном периоду центар Крагујевца

унакажен и наружен. Он се запитао зашто се за нове зоне стамбених вишеспратница не одреде локације ван централног подручја, чиме би се формирала нова насеља попут „Аеродрома“, док по њему централна зона града треба да остане онаква каква је сада.

Одборник СНС-а Горан Ковачевић сматра да се новим планом, као и до сада, штите интереси инвеститора, а не приватних власника кућа на овом подручју, чиме ће се наставити ружење града и нестати многи стари и вредни објекти. Он је критиковао нова решења јер, како каже, власници кућа у тој зони не могу да добију дозволе за адаптацију и доградњу, чиме су стављени у неравнотраван положај.

Ове критике изазвале су оштре реплике председника Скупштине Саше Миленића и Небојше Васиљевића. Миленић је констатовао да је овај план отворен ка цивилизацијском искораку и развоју града, а не ка „малим људима и њиховим малим кућама“ у сред градског центра. Имати кућу са двориштем у централној зони града је велико богатство, па онај ко то себи може да приушти јесте богат човек, али ће ту привилегију морати да плати кроз већу земљишну ренту, сматра Миленић.

По речима Небојше Васиљевића, залагање представника СНС-а да све у центру остане како јесте представља визију да Крагујевац треба да буде варошица, односно нешто између паланке и села.

Овај план даје услове за градњу и отворен је према инвеститорима, јер је наш циљ да их привучемо, а не растерамо. Приватно власништво је светиња и на сваком од њих је одлука да ли ће своје земљиште уступити новим инвеститорима за градњу, а колико видим они који су то урадили, поговото у градском језгру, „разбише“ се од пара. Залагање да остану на свом месту поједини објекти зато што су стари је антицивизацијски став. Примера ради, на месту где је сада зграда Скупштине града пре 70 година била је сточна пијаца. Шта би било да су људи тог времена заступали став да сточна пијаца мора да остане на свом месту, пита Васиљевић.

По речима Славице Ђорђевић, помоћнице градоначелника за очување културне баштине, бојазан да ће реализацијом новог плана нестати вредни објекти је неоснована, јер закон строго прописује третман зграда и урбанистичких целина који су стављени под разне видове заштите, о чему се брине Завод за заштиту споменика. Али, није све што је старо и вредно да се сачува, о чему сведочи пример Улице Светозара Марковића, која је својевремено проглашавана за крагујевачку Скадарлију, али као таква никада није заживела и није реално да буде сачувана у садашњем изгледу, каже Славица Ђорђевић.

Нови План генералне регулације Центар - Стара варош детаљно прописује правила градње, формирање блокова и полублокова у свим улицама, за шта је дата и верзија са ушртаним физичким структурама (зградама), а да ли ће се у будућности све тако изградити зависи од инвеститора и приватних власника плацева. За ову зону предвиђена је максимална спратност од шест етажа, али на неким локацијама она ће бити ограничена на четири етаж, зависно од услова локације. Са друге стране, на појединим локацијама, где има услова, предвиђа се изградња кула од 13 и више спратова. План отвара велике могућности за даљи урбани развој централне зоне и велики помак напред, а осим Ужица и Крагујевца до сада ни један град у Србији није добио овакав плански документ, оцењује Мирјана Ђирић.

ЕКОЛОШКА ИНСПЕКЦИЈА И КОМУНАЛНА ПОЛИЦИЈА У КАФИЋИМА, ТРГОВИНАМА И КОД ЗАНАТЛИЈА

Строга контрола радног времена и буке

На минулој седници Скупштине града усвојене су измене и допуне Одлуке о радном времену у угоститељским, трговинским и занатским објектима. Сведоци смо, образложено је, да у граду има проблема са буком у касним вечерњим сатима, а обавеза града је да адекватним мерама свим суграђанима омогући квалитетан

Није никаква новост обавеза иштивања и поштовања радног времена, али у наставку одлуке је, напослетку, прецизно наведено: „Рад у објекту у коме се обавља угоститељска, трговинска или занатска делатност мора се организовати тако да се не узнемиравају грађани који станују или раде у суседству, односно, да се не ремети кућни, ко-

БАШТА „ЗЕЛЕНГОРЕ“ ЗА ВРЕМЕ ПРЕНОСА ФУДБАЛСКЕ УТАКМИЦЕ НА ЕВРОПСКОМ ПРВЕНСТВУ

живот. Једноставно, није реч о накнадном ограничавању радног времена или права на рад, већ о увођењу јавног комуналног реда у складу са важећим законским прописима.

Душан Жупљанић, начелник Градске управе за инспекцијски надзор, објашњава да је основ ове одлуке у правном начелу да морамо поштовати туђа права вршећи она која имамо. Одлука је у складу са Законом о јавном реду и миру, а надзор над спровођењем Одлуке о радном времену у угоститељским, трговинским и занатским објектима поверен је Еколошкој инспекцији и Комуналној полицији.

Разлог за измене је поштовање радног времена, а, пре свега, заштита грађана који живе и раде у суседству објеката који производе буку. Изменама је предвиђено да надлежни инспектори и комунални полицајци власнику локала у којем се на терену утврди бука већа од дозвољене писменом наредбом налажу смањење буке у року од 15 минута. Уколико овај то не учини пише се записник и услед непоштовања мере инспектор доноси решење којим се забрањује рад објекта на три дана, наглашава Жупљанић.

■ Дискреционо право

Још једна од измена тиче се непоштовања прописаног радног времена и истовремено изазивање буке, којом комунални полицајци писменом наредбом одмах налаже престанак рада угоститељског објекта, а ако власник ову меру не испштује на терену се пише записник, а потом забрањује рад на седам, односно, 15 дана, наглашава Жупљанић.

Наиме, у члану 2. актуелне градске Одлуке, између осталог, стоји: „Правно лице или предузетник дужни су да у периоду пословања (преко целе године или сезонски) утврде трајање и распоред радног времена у складу са одредбама ове Одлуке, утврђено радно време видно истакну на главном улазу или другом видном месту и придржавају се истакнутог распореда, почетка и завршетка радног времена.“

РЕСТОРАН „БАЛКАН“ КАДА ПРЕКО ВИКЕНДА ИМА ЖИВУ МУЗИКУ

мунални и јавни ред и мир. Узнемиравањем грађана из става 4. ове одлуке сматра се ометање људи емитовањем буке извођењем музичких и других садржаја, коришћењем музичких инструмената и других звучних уређаја, као и узнемиравање механичким изворима буке и звучним сигналним, виком, емитовањем испарења, надражујућих мириса.

Узнемиравање грађана из става 5. овог члана утврђује се непосредним опажањем инспектора или комуналног полицајца, изјавама сведока, извештајем овлашћене организације и на други начин у складу са законом“.

Према речима начелника Комуналне полиције Саше Миленковића, град им је дао веома прецизна овлашћења према којима, напослетку, могу да раде. Инспектори и комунални полицајци су добили дискреционо право да процене да ли се у одређеном тренутку производи бука. Предност је и што се прихватају изјаве сведока, а не, као раније, једино мерење овлашћене институције, коју, додаје Миленковић, немамо у Крагујевцу, већ су мерења заказивана накнадно, што значи да се није могло реаговати одмах и на лицу места.

■ Прецизна овлашћења

До сада Комунална полиција такорећи није могла ништа. Могли смо једино да контролишемо рад-

Комунални инспектори и комунални полицајци су добили дискреционо право да процене да ли се у одређеном тренутку производи бука. Новина је и што се прихватају изјаве сведока, а не као раније једино мерење овлашћене институције, коју немамо у Крагујевцу, каже Саша Миленковић, начелник Комуналне полиције

но време, а мандатна казна од 2.500 динара је, мора се признати, симболична. Овога пута градском Одлуком је предвиђен највећи могући износ мандатне казне - 20.000 динара, затварање објекта на три, седам или 15 дана, као и писање прекршајне пријаве, што касније опет води до новчаних казни не тако малих износа, зависно од прекршаја. Коришћена су искуства из Београда. Њихова градска Одлука се поштује, а и у Крагујевцу су проширена и прецизирана овлашћења, као и казнена политика, док све остало остаје исто. Када говоримо о угоститељским објектима радним данима ради се до поноћи, викендом сат дуже, а јасно је да је

основна сврха да сат после поноћи у граду буде мир и тишина и то морамо поштовати, објашњава Миленковић.

Ноћни клубови ће, такође, радити према већ утврђеном радном времену. Има трговина које раде non-stop, међутим, додаје Миленковић, то што је неко регистровао делатност не даје му право да буком из или испред локала узнемирује грађане који живе у суседству.

Занимљив је и члан 27. у коме се каже да ће у случају када и поред изречених мера забране угоститељски објекти наставе са радом бити покретана иницијатива за раскидање уговора о закупу јавне површине, односно, летње баште.

Одлука о радном времену у угоститељским, трговинским и занатским објектима је прожета другим градским одлукама. Зато ће летње баште бити додатно на удару, јер Миленковић подсећа да Одлука о уређењу града забрањује организовање музичког програма које подразумева и постављање звучника.

То што неко плаћа закуп не даје му за право да не поштује прописе. Наравно, нећемо одмах кренути са кажњавањем. Недељу - две ћемо упозоравати угоститеље и трговце, размишља се и о сазивању састанка на коме би се заинтересовани упознали са новинама, а након тога користимо своја овлашћења, поручује Миленковић.

Александар ЈОКИЋЕВИЋ

ЈУЖНОМОРАВСКА РЕГИЈА НАГРАДИЛА ЂАКЕ

Талентима се труд исплатио

Љубица Вујовић, Јанко Шуштешић, Александар Ивановић и Урош Карајовић су другари из разреда — трећа су година специјализованог математичког одељења у Првој крагујевачкој гимназији. Марко Баковић њихов је вршњак у истој школи, док је Вукан Левајац управо матурирао. Радослав Павловић, талентовани млади хемичар, једини није гимназијалац, већ ученик овдашње Медицинске школе. Њих седморо најбољи су крагујевачки средњошколци. Не само да су им сведочанства пуна петица већ су на различитим такмичењима из природних наука у самом врху у Србији, а понеки од њих и у свету.

Оваквим ђацима сви воле да се подиче, али када треба уложити у њихово знање, помоћу им да се у савршавају или отпутују на неко такмичење новца обично нема. Зато ће им свакако добро доћи сума коју им је прошле седмице уручио Александар Налепка, представник Јужноморавске регије.

Канцеларија Јужноморавске регије у Крагујевцу је, наине, недавно расписала конкурс за овдашње најбоље ђаке који, поред одличног успеха, имају и победе на такмичењима из математике, информатике, физике, биологије, хемије и астрономије. Ових седам ученика успели су са лако-

Најбољи крагујевачки средњошколци добили једнократну стипендију од 1.000 евра коју могу да искористе за набавку рачунарске опреме, стручне литературе, или финансирају одлазак на неки курс или такмичење

ћом да испуне високе критеријуме конкурса и добију једнократну стипендију од 1.000 евра коју могу да искористе за набавку рачунарске опреме, стручне литературе, или финансирају одлазак на неки курс или такмичење.

Лепа млада лица испунила су прошле недеље Свечани салон скупштине града. Међу њима, као једина млада дама, Љубица Вујовић, талентована математичарка и физичарка, која је, између осталог, освојила прво место на овогодишњем Еуромату, конференцији младих математичара Европе која је одржана у Софији.

- Жао ми је једино што конкурс Јужноморавске регије није изашао мало раније, пошто би ми овај новац таман био довољан да отпутујем на семинар у Великој Британији за који сам конкурисала. На жалост, иако су организатори били вољни да ми сниже котизацију, новца нисам имала довољно. Ипак, биће ваљда сличних семинара до краја године, докле нам је рок да потрошимо ових 1.000 евра, пошто сматрам да ћу на тај начин новац најбоље искористити. Планирам, да набавим и нешто стручне литературе, каже Љубица Вујовић.

Њеном другу из разреда, врсно информатичару, учеснику Српске информатичке олимпијаде и овогодишњем државном прваку из физике, Александару Ивановићу, протокол у градској кући није био непознат. Ритуал доделе је већ научио пошто као полазник Регио-

ЗАСЛУЖИЛИ ВРЕДНЕ НАГРАДЕ

АЛЕКСАНДАР НАЛЕПКА УРУЧУЈЕ СТИПЕНДИЈУ ЉУБИЦИ ВУЈОВИЋ

налног центра за таленте сваке године присуствује сличним пријемима. Додуше, у шали каже, да обично добију тек диплому и књигу.

- Оваквих стипендија за талентоване ђаке нема много, зато свима нама оне пуно значе, каже Ивановић.

ДРУГОВИ ИЗ РАЗРЕДА: АЛЕКСАНДАР ИВАНОВИЋ И УРОШ КАРАЈОВИЋ

ДОБРЕ ВЕСТИ ИЗ ОТП БАНКЕ

Рефинансирајте кредит уз грејс период

ОТП банка својим клијентима нуди атрактиван динарски кредит за рефинансирање, уз могућност коришћења грејс периода од шест месеци. Овим динарским кредитом могу се рефинансирати сви типови кеш кредита, као и кредитне картице, лизинг, дозвољени минус, уз могућност добијања већег износа кредита од износа дуга који се рефинансира.

Процедура при подношењу захтева за рефинансирање кредита је веома једноставна, уз минималан број докумената које клијент треба да обезбеди. Кредит се одобрава клијентима у радном односу, са текућим рачуном у ОТП банци.

Период отплате кредита је од 13 до 84 месеца, односно до 96 месеци, у зависности од индивидуалне процене кредитне способности клијента. Посебну погодност представља шестомесечни грејс период у току ког се плаћа само камата, што ће рату у овом периоду учинити знатно нижом.

САРАДЊА СА ИТАЛИЈАНСКИМ УНИВЕРЗИТЕТОМ

Од јесени и италијански на ФИЛУМ-у

Уколико Комисија за акредитацију до септембра Филолошко-уметничком факултету да „зелено светло“, на јесен ће ова високошколска установа уписати прву генерацију студената италијанског језика. Крајем прошле недеље на Универзитету у Крагујевцу организована је још једна рунда разговора са представницима Универзитета „Алдо Моро“ из Барија, на којима је у право било речи о организовању новог студијског програма.

По речима декана ФИЛУМ-а Слободана Штетића, са представницима италијанског универзитета уговорена је „позајмица“ неколико тамошњих професора који би на почетку помогли развоју нове катедре.

- Захтев за акредитацију студијског програма италијански језик поднели смо Комисији за акредитацију одавно, а одговор ишчеку-

јемо сваког дана. Надамо се да ћемо до септембра добити позитиван одговор, пошто би у том случају већ на јесен могли да упишемо прву генерацију студената, каже Штетић.

Студената основних студија би, према плану ФИЛУМ-а, било двадесетак, а акредитација је тражена за још толико места на мастер студијама.

Неколико професора из Италије у почетку помогли би развој катедре, ФИЛУМ би до почетка јесењег семестра ангажовао и предаваче одавде.

Иначе, на састанку се чуо и предлог да студијски програм буде реализован у заједничкој сарадњи Универзитета у Крагујевцу, Универзитета у Београду и Универзитета „Алдо Моро“ у Барију, а подумео био да студенти добијају заједничку диплому ова три универзитета. М.О.

ЗАНИМЉИВА ИДЕЈА УДРУЖЕЊА „ВИДО“

До информација једним

Када креће аутобус, куда вечерас и заћи, где изнајмити стан, информације су које су потребне сваком студенту. Захваљујући Удружењу „Видо“ оне не само да се могу наћи на једном месту већ је могуће до њих доћи путем мобилног телефона и то потпуно бесплатно. Програмери овог удружења развили су апликацију за мобилне телефоне којом је могуће приступити брзо и без надокнаде, а за месец дана, колико постоји, овај сервис већ користи више од сто крагујевачких високошколаца.

- Апликација је првенствено намењена студентима, али могу да је користе сви коме су информације о реду вожње, смештају или дешавањима у граду неопходне. Да би се користила потребно је само скинути програм који се, између осталог, налази и на сајту googl.play.com и инсталирати га у мобилни телефон који подржава андроид платформу. У питању су смарт телефони који су младим људима доступни, пошто се код већине мобилних оператера могу набавити за један динар. Све информације доступне су 24 сата, а само преузимање програма, као и његово касније коришћење, потпуно је бесплатно, каже Милош Радојковић из Удружења грађана „Видо“.

Програм „КГ инфо“ дело је крагујевачких информатичара Бранка Арсића и Александра Глишковића, који су

Програмери удружења „Видо“ развили апликацију за мобилне телефоне којом је могуће приступити брзо и без надокнаде. У питању је сервис за информације о реду вожње, смештају и дешавањима у граду, који већ користи више од сто крагујевачких високошколаца

такође чланови Удружења грађана „Видо“.

„Видо“ је основан пре неколико година као невладина, непрофитна организација која се бави програмима из области културе, уметности и образовања. Неколико младих Крагујевчана једноставно се окупило желећи да се покрену, креирају различите програме, а уједно мотивишу и своје вршњаке.

- Временом смо се усмерили на пројекте са акцентом на актуелно стање у медијима и појашњавање утицаја медија на друштво, као и неформално образовање кроз повећано коришћење нових медија за промоцију активизма. „КГ инфо“ је управо такав пројекат, а на неки начин је и водич другим сличним организацијама да са мало новца и добром идејом могу да промене ствари у граду. Некада је све ове информације било потребно тражити по различитим сајтовима, при том корисницима нису биле доступне баш у моменту када су им потребне, јер, на

пример, када ће стићи аутобус највише вас занима док га чекате на стајалишту, а ту немате компјутер, објашњава Радојковић.

Идеју младих Крагујевчана финансијски је подржао Балкански фонд за локалне иницијативе. Удружење „Видо“ је једна од десетак организација које су прошле на њиховом конкурс за пројекте у оквиру програма „Ми смо на мрежи“.

- Програм „Ми смо на мрежи“ покренут је са жељом да оснажи младе да користе нове медије, друштвене мреже и информационе технологије као средство за подстицање активизма међу својом генерацијом и у својој заједници. Циљ програма је да подстакне младе људе да се активирају и на креативан начин покрену решавање питања која су им важна, подстакне их на међусобно упознавање и умрежавање и омогући им да се повежу са стручњацима за нове медије и информационе технологије како би даље развијали своје идеје и активности, што је уједно и наша мисија, објашњава на саговорник.

За сада платформа нуди свега три врсте информација, али има много простора за надоградњу. Ових дана биће употпуњена и подацима о локацијама, важним телефонима, а у зависности од потреба и сугестија корисника намеравају да током времена унесу и нове садржаје.

Вукан Левајац, на жалост, није стигао на доделу стипендија. Овог свестрано талентованог младића, једног од најбољих младих математичара, на свечаном пријему у Скупштини града представљао је тата. Вукан је, на име, морао да остане у Првој крагујевачкој гимназији, на свечаној додели диплома, пошто као славленик и ђак генерације није могао да изостане.

Ни Радослав Павловић није стигао да дође, показујући још једном да му је наука важнија од свега. Раде је, по речима његове маме, у лабораторији на Природно-математичком факултету, у којој овај седамнаестогодишњак годинама ради, поставио неки хемијски експеримент па ни додела стипендија није могла да га изуче из лабораторије, пошто се реакција одиграла управо у то време.

Урош Карајовић је ипак успео да стигне у последњи моменат, заједно са осталих четворо гимнанизјалаца којима је школа као најбољим ђацима уручила књиге. И он, као и Александар, намерава да новцем који је добио од Јужноморавске регије употпуни своју рачунарску опрему, јер шта би друго требало једном талентованом физичару и информатичару. Овај младић има на десетине награда из природних наука, а поред информатике и физике, математика спада у његове области, зато и намерава да упише Електротехнички факултет. За разлику од многих његових вршњака, не сања каријеру у иностранству већ да остане у Србији. Да је више награда за талентоване ђаке, попут ове коју је доделила Јужноморавска регија, сигурно је да би многи размишљали попут њега.

Иначе Јужноморавска регија је већ неколико пута на сличан начин награђивала најбоље крагујевачке средњошколце и студенте.

М. ОБРЕНОВИЋ

КО СТОЈИ ИЗА СЕРИЈЕ РАЗБОЈНИШТАВА ПОЧИЊЕНИХ У КРАГУЈЕВЦУ

Младиће репротоковала оскудација

Последњих месеци новинарски ступци били су препуни вести да су непозната лица упадала у крагујевачке продавнице и уз претњу ножем односили позамашни пазар. Понекад су актери ових прича имали навучене капуљаче или качкете, а понекад су били маскирани „фантомкама“. Начин уласка, опхођење према трговцима, као и начин изласка из објеката се поклапао. Повремено су у својим походима користили и крамп - пољопривредну алатку, како би још више заплашили касире да брже предају новац или да би прикрили траг да се ради о једној те истој групици која хара градом.

Толико су се били окуражили да су упади у трговинске објекте, у последња два месеца, бивали све чешћи. У тим акцијама никога нису повредили, али су упућивали озбиљне претње својим жртвама, због чега су предавали пазаре без много оклевања. Биркали су објекте које су сматрали лаким метама, а плен богат.

Деветнаестогодишњаци из Крагујевца Дарко Р. и Милош Ђ. стварали су озбиљне главобоље овдашњим полицијцима јер су успели да направе читаву серију разбојништва за релативно кратко време и да буду неоткривени. Ко зна колико би тако терали да се 23. јуна поново нису навратили на продавницу из „Идеиног“ ланца у Даничићевој 64, коју су већ једном опљачкали. Овог пута били су и појачани малолетним С. Р. из Љубовије.

Маскирани „фантомкама“, упали су, око пола један поподне, и уз претњу ножем од раднице захтевали да преда новац из касе. Са пленом од 63.000 динара кренули су да беже. Њихова срећа је кратко трајала, јер им је полиција била за петама. Нису ни стигли да се „истале“, а већ су упали у њихове руке. Код седамнаестогодишњака и Дарка Р. полиција је пронашла „фантомке“, нож и комплетан износ новца. Милош Ђ., њихов трећи ортак, успео је да утекне, али не задуго и он је ухапшен. Тренутно се налази у истражној јединици Окружног затвора, баш као и Дарко Р., упркос признању пред истра-

жним судијом Вишег суда да су починили више разбојништва на територији Крагујевца.

Дарко је признао пет разбојништва, а Милош седам, у којима су углавном учествовали удруженим снагама. Потврдили су да је поменути малолетник само овог пута био њихов саучесник, а да су у свим осталим разбојништвима били само њих двојица, изузев једне соло акције у коју је Милош Ђ. ишао сам.

Дакле, признали су да су наоружани упали 8. маја у продавницу „Андреа“ на Малој ваги, 22. маја у продавницу „Идеа“ у Даничићевој улици, 8. јуна у продавницу „Идеа“ у Лепеничком булевару (приземље „Заставиног“ солитера), затим 16. јуна у СТР „Парменка“ која се налази у Божидара Милосављевића у Илиној води, па поново у „Идеу“ у Даничићевој улици, где су сва тројица учествовала.

Милош Ђ. је признао и да је самостално упао, наоружан крампом, у СТР „Каја“, у Кумановској у центру града, а заједно са ортаком у продавницу „Марко кафа“, која се налази на паркингу иза суда. На мети му се нашла и радња „Ананас“ у Бресници, код Основне школе „Вук Караџић“.

Зашто су све ово урадили ови млади људи?

Није у питању адолесцентско понашање, доказивање у друштву и лако долажење до пара, ако је веровати њиховим изјавама датим пред истражним органима. Рекли су да је у питању - гола егзистенција. Дарко Р. је незапослен, живи с родитељима. У његовој породици нико не ради. Немају основних

УВИЂАЈ ПОСЛЕ ПЛЈАЧКЕ „ИДЕЕ“ У „ЗАСТАВИНОМ“ СОЛИТЕРУ

Деветнаестогодишњи Дарко Р. и Милош Ђ., обојица из Крагујевца, притворени су под сумњом да су починили серију разбојништва по Крагујевцу, а последње у низу било је 23. јуна, у продавници „Идеа“ у Даничићевој улици, када су у акцију укључили и малолетника из Љубовије

иначе, вушеструки повратник у вршењу углавном имовинских деликата. Још као малолетник опробао у овим нечасним пословима. Правио је несташлуке и у школи због чега је био избачен, па је даље школовање наставио кроз ванредну наставу.

Сличне су прилике и у случају Милоша Ђ. Он је, такође, без посла, живи са родитељима. И он је повратник у вршењу кривичних дела, претежно имовинских, које је направио као малолетник. Ни он не види другог излаза кад је толика беспарица завладала.

Седамнаестогодишњи С.Р. из Љубовије се стицајем околности нашао у њиховом друштву. Он овде похађа средњу школу под покровитељством Центра за социјални рад. Њему је то била само прва, епизодна улога. Надајмо се и последња.

Е. ЈОВАНОВИЋ

КЛИКОМ

КОРИСНЕ ИДЕЈЕ ПРЕТОЧЕНЕ У РЕАЛНОСТ:
МИЛОШ РАДОЈКОВИЋ

- Кренули смо са ужом циљном групом, како бисмо тестирали читав програм, али могућности за убацивање нових садржаја има још како, каже Радојковић.

Иначе, у жељи да младе подстакну да сами буду иницијатори и лидери друштвених промена чланови Удружења грађана „Видо“ су од 2009. године, односно од свог оснивања, организовали на десетине различитих програма. Кренули су циклусом филмских радионица у овдашњој Канцеларији за младе, затим су реализовали пројекат „Медиократија“, па „Радионицу карикатуре“, а прославили су се филмом „48 сати сахрана“.

М. ОБРЕНОВИЋ

„ИДЕА“ У ДАНИЧИЋЕВОЈ ДВА ПУТА НА МЕТИ ИСТИХ РАЗБОЈНИКА

На основу Одлуке Надзорног одбора од 25.6.2012. године, члана 59 Оснивачког акта Друштва, Правилника о систематизацији радних места Друштва „Аутосаобраћај“ АД, Крагујевац, у реструктурирању

ОБЈАВЉУЈЕ
ЈАВНИ КОНКУРС

За именовање генералног директора „Аутосаобраћај“ АД Крагујевац у реструктурирању

Поред законских услова, кандидат треба да испуњава и следеће услове:

- да има VII степен стручне спреме, саобраћајног, машинског, економског или правног смера
- да има три године стажа у степену стручне спреме
- да поседује организационе способности
- да је држављанин Републике Србије.

Поред наведеног кандидат треба да достави:

- свој CV
- програм рада у „Аутосаобраћај“ АД Крагујевац у реструктурирању.

Мандат генералног директора је четири године.
Конкурс је отворен 15 дана од дана објављивања у средствима јавног информисања.

Пријаве слати на адресу: „Аутосаобраћај“ АД Крагујевац у реструктурирању, улица Кнеза Михаила 70, 34000 Крагујевац, поштом са назнаком за ОГЛАС, или лично преко писарнице „Аутосаобраћај“ АД Крагујевац у реструктурирању.

**Све информације могу се добити на контакт телефон:
034 353 792.**

БОРБА ЗА ПРАВА ХЕНДИКЕПИРАНОГ ДЕТЕТА

Срамота за државу и комисију

Десетогодишњи Душан, који не говори, не хода, не може да гута чврсту храну, не реагује на било каква дешавања, до недавно је имао право на увећани додатак за негу. Сада му је оно укинута, јер је лекарска комисија фонда ПИО ниво његовог телесног оштећења са 100 скинула на 80 посто, иако дечаку нимало није боље

Пише Јаворка Станојевић

Синиша Добрић и његова супруга Милица Антић у животу имају само једну жељу - да се на најбољи начин старају о свом једином детету. Овај наизглед скроман циљ, који покреће већину родитеља, од њих захтева огромно жртвовање. Јер, њихов син Душан живи у свету у који чак ни они, са свом својом љубављу, не успевају да допру.

У својој десетој години Душан не говори, не хода, не контролише физиолошке потребе, не уме сам да једе, не може да гута чврсту храну и лекове. Родитељи нису сигурни ни да их препознаје, нити да реагује на било каква дешавања из света у коме борави.

Душан је рођен са тешким генетским поремећајем централног нервног система који медицина назива Денди-Вокеров синдром, а који лаици могу разумети као делимично или чак потпуно непостојања дела мозга који се налази између две хемисфере. Због тога што је рођен из треће Миличине трудноће која је, као и претходне две завршене побачајем, била ризична пошто ова млада жена болује од ретког облика херпеса који оставља озбиљне последице на плод, овај малишан има још три дијагнозе међу којима је и тежак облик епилепсије.

Нису уважили ставове стручњака

Како Душан и његови родитељи живе мало ко зна, јер ови скромни људи никада својом муком никада нису оптерећивали. Мајка, која је после шестогодишњег боловања добила отказ, посветила се сину. Отац је преузео обавезу да заради за живот, а његова скромна зарада у приватној трговини и помоћ коју су добијали за Душана обезбеђивала је довољно да детету пружи максималну пажњу и негу.

Тако је било до пре годину дана, када је њиховом сину укинута право на увећани додатак за туђу помоћ и негу. Са очевом платом, и око осам и по хиљада динара додатака за негу детета, месечно располагају са тридесетак хиљада динара. Колико кошта нега детета са оволиким хендикепом ова породица не рачуна, пошто за то увек мора да се нађе. Како они живе не желе да причају, јер сматрају да би тражењем сажаљења показали да свог сина доживљавају као терет.

Једино о чему Синиша и Милица желе да говоре су, како кажу, ап-

ЧИТАВ ДУШАНОВ СВЕТ ЈЕ У ДВОРИШТУ КУЋЕ

сурдни аршини по којима је њиховом сину укинута право на увећани додатак за негу. Дете је с навршене две године, када се стиче право на подношење захтева за туђу негу, сврстано у категорију инвалида са стопостотним телесним оштећењем који имају право на увећани додатак. Лекарска комисија фонда ПИО је на сваке две године проверавала да ли је дошло до побољшања, али, на жалост, није било никаквог напретка.

Таквог мишљења је, све до јуна прошле године, била и лекарска комисија. На последњој провери су, међутим, оценили да се Душаново здравље побољшано, а ниво његовог телесног оштећења са 100 спустила на 80 процената.

До оваквог закључка лекари су дошли на основу тога што нешто више пола године није имао такзвани велики епилептични напад и зато што је формално укључен процес инклузивног образовања. Такође су оценили да код нашег сина није верификована тешка ментална инсуфицијенција, иако је реч о детету коме је двоје психолога Дома здравља измерило коефицијент интелигенције нижи од 50, проценити да нема способност ни вербалне, ни визуелне комуникације са околином.

Нису му признали ни да има трајни органски поремећај невролошког или психичког типа, који се признаје као услов за додатак који смо тражили, мада је професор др Слободан Обрадовић, невролог који га лечи од рођења, оценио да му то право припада „с обзиром да се ради о генетски условљеном дефекту који условљава трајни хендикеп”. У обзир нису узели ни налаз дечјег хирурга др Велимира Пајевића, који је потврдио да наше дете, због скраћења Ахилове тетиве, није у стању да хода, кажу родитељи овог малишана.

Ићи ће и на суд

Суочени са одговором који, како кажу, вређа и интелигенцију и осећај за правду, Синиша и Милица жалили су другостепеној комисији у Београду. Без потребе да виде дете лекари који чине ово тело су, после скоро седам месеци и безбројних интервенција да им се коначно одговори, оценили да је

жалба неоснована. Овде је стављена тачка, јер Душан, односно његови родитељи, права или правду могу тражити само покрећењем управног спора пред надлежним судом.

Иако сматрају да изгледа да на суду добију оно што им се чини праведним нису велики, не намеравају да одустану. Мада му је, како тврди, чак и у градској Канцеларији заштитника грађана доbronамерно саветовано да не иде на суд, јер ће то много да кошта, без гаранције да ће ишта добити,

Синиша Добрић каже да је спреман на тај ризик.

Новац није разлог због кога смо решили да кренемо у неизвесну битку за права нашег детета. Више нас боли неправда, јер често видимо да много здравији и способнији добијају помоћ која је нашем сину ускраћена. Боли нас и однос државе према инвалидима, јер не можемо да

ПОРОДИЦА СЕ БРИЖНО СТАРА О СИНУ ЈЕДИНЦУ

разумемо да се стезања каиша и штедња сваљују на леђа тешко хендикепиране деце. Сматрамо да, ако нема пара у државној каси, најпре треба озбиљно проверити ко је, и по ком основу, стекао право на помоћ. Треба видети зашто увек једни исти куцају на врата државних институција, док други остају невидљиви зато што им је неугодно да мољакају, кажу Душанови родитељи.

Иако схватају да држава мора да штеди питају се да ли ико, осим на папиру и у разним пригодним при-

ликама, брине о инвалидима, да ли, рецимо, они који седе у фотељама и потписују папире знају да хендикепирана деца у Крагујевцу укључена у инклузивно образовање бораве у згради која није прилагођена њиховим потребама.

Не знају, јер да су они видели оно што сам ја видео када сам отишао у ту школу, примети-

ли би да оно што су замислили и преписали од земаља које се озбиљно баве овим питањем нема везе са реалношћу. Због процене да у школи не постоје услови за рад са децом као што је наше ми Душана не водимо тамо, иако смо га, због савета Центра за социјални рад, уписали.

Ништа није бољи ни однос здравствених власти које деци као што је Душан не пружају готово никакву шансу да напредују. Нам је лично један од руководиоца РХ центра рекао да га узалуд доводимо на рехабилитацију, јер њему нико не може помоћи, а искусили смо и бес терапеута због тога што „више не могу да раде са овим дететом”, прича Синиша.

За десет година Душан је два пута добио могућност да оде у Буковичку Бању на рехабилитацију. Једном је отишао, други пут су се вратили јер су у соби, испод кревета, затекли картон са цркнутим мишевима који су се нахватали на лепак.

То су услови које наша земља нуди хендикепираној деци, јер се бољи капацитети користе за оне који имају новац да плате. Зато наше дете није добило прилику да оде Рибарску Бању, иако је имало упут и заказан термин доласка. Када смо се већ спаковали стигао је позив из Бање са молбом да сачекамо пар дана, јер је дошло до поклапања термина. Таман тих пар дана је требало да Душану истекне упут и право на рехабилитацију у овом лечилишту, јер њима не треба дете које је се лечи на терет Фонда него клијентела која сама плаћа, резигнирано прича Синиша Добрић.

Борба у коју, у име свог сина, намеравају да се упусте Синиша Добрић и Милица Антић, требало би да помогне свима који нису желели своје хендикепирано дете да сместе у установу. Јер, ако они изгубе изгубиће родитељска љубав која, уместо предавања детета на бригу и старање држави, смисао живота налази у тражењу могућности да му се посвете онако како заслужује. За сада им, пошто су од комшије добили инвалидска колица, фали већи аутомобил у који би могли да их ставе, како би Душану приуштила излазак из дворишта које десет година представља читав његов свет.

ОТАЦ СЕНИША НЕ МИРИ СЕ СА НЕПРАВДОМ

САВЕТ ИЗ ЦЕНТРА ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД

Нови захтев или управни спор

Једина отворена врата Душанови родитељи нашли су у Центру за социјални рад. Правник Милорад Лакетић је, кажу, једини показао разумевање за њихов проблем и подржао их у настојању да се изборе за права свог детета саветујући им да покрену управни спор. Лакетић, међутим, не гарантује да ће правда бити истерана, јер је, како тврди, у питању чисто медицински проблем.

Критеријуми Закона о социјалној заштити остваривање права на увећани додатак за туђу помоћ и негу условљавају стопостотним оштећењем по једном, односно минимално 70 процентним по два или више основа. Степен оштећења утврђује комисија на основу медицинске документације. Како они то вреднују и тумаче као правник не могу да коментаришем, али странкама увек саветујем да уколико мисле да су оштеће искористе све законом прописане могућности. У овом случају сам родитеље саветовао да, у року од 30 дана, покрену управни спор.

Друга могућност је да прибаве нову документацију и поново поднесу захтев. Ово, наравно, има смисла само ако у тој новој документацији има елемената који би потврдили степен оштећења који гарантује право на додатак који сматрају да им припада, каже Лакетић додајући да Душанов случај није усамљен, јер велики број инвалида који су изгубили право на додатак подноси жалбе.

Пише Гордана Божић

Када смо, пре нешто више од месец дана, били на Машинском факултету поводом посете светски познатог професора Барата Бушана, запослени на факултету су у необавезном разговору, али са нескривеним поносом, саопштили да је њихов некадашњи студент Александар Маринковић, недавно, докторирао на Харварду. Одмах су понудили да успоставимо контакт са овим успешним младим човеком, који, како смо касније сазнали, већ више година борави у Америци. Већ након првог размењеног мејла са њим одговорио је да му је драго што желимо да направимо текст о њему и да је на располагању за сва питања.

Резултат дописивања са Александром је ова прича о његовом животу и раду, његовим размишљањима и плановима за будућност. Она почиње овако: „Ако фудбалери сањају да заиграју за Манчестер Јунајтед или Барселону, а глумци улоге на Бродвеју, сан сваког студента и научника је да проведе семестар на Харварду или на Масачусетском институту за технологију (МИТ). Ја сам имао привилегију да проведем године на оба”.

Александар је рођен 1977. године у Крагујевцу и највећи део живота, како каже, провео је у Станову. Још му је у свежем сећању слика старе становљанске школе, испред које је стајала биста његовог прадеде Ђорђа Маринковића, предузимљивог градитеља школе и председника становљанске општине више од две деценије. Каже да су живели скромно, уживајући у малим породичним путовањима и окупљањима за рођендане и славе. „Ђурђевдан смо увек славили два или три дана како бисмо све угостили. Моја мама, која је више од 20 година радила у „Водоводу”, увек би узимала годишњи одмор недељу дана уочи славе, довршавајући спремање у тренутку када су стизали први гости”, присећа се Александар, пишући о свом најранијем детињству.

Памти и редовне одласке са оцем Миланом на такмиче „Радничког”, које га у најранијем детињству и нису много занимале, али је два сата скакања по трибинама и јурњава са вршњацима било право живање. Касније је заволео спорт и није постојала дисциплина у којој се није опробао. Најчешће је са другарима играо кошарку, али су лета из тинејџерског периода обележили скоро свакодневне бицикличке етапе од Станова до Десимировца и повремено до Црног врха, Гружанског језера или Лапова.

■ Са МИТ-а на Харвард

Александар каже да је волео да иде у школу и да био добар ђак. Родитељи су га у свему подржавали, они су први и приметили његово велико интересовање да сазна како неке ствари раде. На мети истраживања прво се нашао његов оркестар мајмуна, чији је мех-

АЛЕКСАНДАР МАРИНКОВИЋ, ДОКТОР ФИЗИОЛОШКИХ НАУКА

Увек је размишљао о прављењу паметних машина

ИСПУНИО СНОВЕ, ДОКТОРИРАО НА ХАРВАРДУ

Млади Крагујевчанин, дипломац овдашњег Машинског факултета, живи и ради у Бостону, недавно је докторирао на чувеном Харварду, претходно завршивши мастер студије на престижном МИТ-у, а његова истраживања везана су за биоинжењерство. На жалост, не планира да се врати у Србију

анизам растурио за тили час. Касније, импресиониран дисплејем, прешао је на растурање видео игра. Сматра да је први већи напредак у својој техничкој каријери постигао када га је ујак Ненад Живановић научио програмирању. Од тада је само размишљао о прављењу „паметних машина”, тако да после завршене гимназије није морао много да размишља шта ће студирати.

Уписао се на Машински факултет, одсек за аутоматску контролу, где је, каже, прилично добро савладао механику и контролу, али и основе електронике. Непосредно после дипломирања, указала му се прилика да посети Харвард и од те прве посете скоро да више уопште није напуштао Бостон.

Као дипломирани инжењер одлучио је да постдипломске студије започне на МИТ-у, чувеном истраживачком универзитету који се налази у Кембриџу и где приоритет имају научно и технолошко образовање и истраживања. Иначе, добити позив за упис на студије од МИТ-а, а нарочито од Харварда, веома је тешко, а само пет-шест одсто пријављених кандидата буде прихваћено. Александар је на МИТ-у завршио мастер студије на одсеку за контролу, инструментацију и роботiku.

Време проведено на МИТ-у је незаборавно. Начин на који су организована предавања, на који се полагају испити и спроводе истраживања у најбољој школи за инжењере на свету, покушали су да копирају многи универзитети. Ако игде постоји место где је свако паметан и где ћеш у сваком тренутку пронаћи бољег и паметнијег од себе, онда је то сигурно МИТ”, каже Александар.

Његова истраживања била су везана за област медицинских уређаја и биосензора, а мастерс пројекат односио се на развој оптичког сензора за мерење крвног притиска. Мада сва та сложена електроника није представљала препреку његовим истраживањима, проблем је било непознавање биологије и принципа рада људског организма. Због тога је, да би унапредио своју каријеру и попунио празнине у знању, одлучио да се пријави на докторске студије и изабрао, које друго место него Харвард. Примљен је на докторске студије на програму за молекуларне и интегративне физиолошке науке, а крајем априла ове године докторирао је на овом одсеку.

Његова истраживања била су везана за област физиологије плу-

ћа, биологију дисајних путева и биоинжењерство. Докторска дисертација и пројекти у оквиру истраживања имали су за циљ разумевање механизма активације специјалне врсте хелија у плућима-фибробласта. Александар је са својим колегама успео да развије неколико технологија које омогућавају проучавање ових хелија. Овај заједнички рад публикован је у многобројним часописима топ класе. Тренутно је ангажован на пројекту који треба да утврди разлику између хелија изолованих из плућа здравих индивидуа и особа са идиопатском фиброзом плућа.

■ Нема повратка

Боравак на Харварду пружио је Александру прилику да ради са креативним и стручним људима на проблемима који су занимљиви, изазовни и важни за науку и читаво човечанство. Кад год настану проблеми у области здравља, биомедицинских истраживања, енергије, глобалног загревања, сиромаштва, недостатка пијаће воде и када постоји шанса да се нешто од тога про-

мени у будућности истраживачи са Харварда се ангажују за рад на пројектима за њихово решавање.

Иако често збуњује странца, Харвард промовише интердисциплинарна истраживања и креира средину у којој научници из најразличитијих области раде заједно, како би стекли нови увид у проблеме и појаве са којима се сусреће човечанство, мисли Александар и додаје да, за разлику од универзитета у Европи, академске институције као Харвард и МИТ развијају технологије и трасирају путеве за нове бизнисе и нова радна места.

Са друге стране, државне институције финансирају истраживања на којима раде хиљаде студената на основним и постдипломским студијама. Временом ти студенти преузимају лидерске послове у индустрији, а осим тога, огроман је и број стартап компанија које, такође, оснивају студенти и истраживачи.

Као „тазе” доктор наука, Александар је у дилеми да ли да настави каријеру на универзитету или у предузетништву. Иако његове колеге из лабораторије покрећу биотехнолошки бизнис у биоинкубатору недалеко од Бостона, тренутна ситуација са финансирањем није баш најбоља. Зато ће следећу годину провести као постдокторант, бавећи се развојем медицинских уређаја.

Мада дубоко посвећен науци, Александар увек има времена за своју породицу - синове Луку (7) и Марку (5) и супругу Марину. Занимљиво је да је Марина Каталонка, из Барселоне, а упознали су се у Бостону пре десет година и од тада су заједно. Александар признаје да је познанство са Марином било мотив више да се пријавим на МИТ и остане у Бостону.

Марина је, каже, права научница и бави се истраживањима везаним за маларију. Са дипломама из хемије, физику и докторатом из хемије, своју каријеру гради на Харварду. На основу њених научних достигнућа обоје су и добили америчке зелене карте које су им омогућиле стални боравак и финансирање истраживања. Ове године планирају да узму америчко држављанство, а Александар каже да се неће вратити у Србију.

Иначе, породица Маринковић живи у Бруклину, градињу окруженом Бостоном са три стране и на петнаестак минута бициклом до МИТ-а и Харвард кампуса у суседном Кембриџу. Летњи викенди најчешће су резервисани за породичне бицикличке етапе по околини Бостона или дуж плажа око оближњих ртова. Не пропуштају ни утакмице фудбалске лиге која окупља локалне клинџе између пет и осам година, као и за безброј других активности. Доста времена проводе и са Александровим родитељима Горданом и Миланом, који живе и раде у Бостону и који су неисцрпан извор забаве за своје унуче. Они су, напомиње у шали Александар, у великој мери одговорни за њихово добро (деда) и „лоше” (баба) владање.

Када им обавезе и финансије дозволе, Маринковићи путују у Крагујевац или Барселону где Лука и Марко уживају са ближим и даљом родбином, импресионирајући их знањем три језика. Зиму најчешће проводе у клизању и санкању по околним парковима. Да се неке везе тешко или никада не покидају, упркос даљинама, сведочи и то што су им најомиљенији, ипак, они који подсећају на наше Шумарице.

НА СВЕЧАНОСТИ СА ОЦЕМ МИЛАНОМ, СУПРУГОМ МАРИНОМ И СИНОВИМА ЛУКОМ И МАРКОМ

О НАУЦИ У СРБИЈИ

Без правих истраживања

Ако некога интересује моје мишљење о науци у Србији, сматрам да је на веома ниском нивоу, а права истраживања и не постоје. Последице опструкције реформе школства од стране медиокритета, који невероватно успешно задржавају стечене привилегије, утицаће још дуго на генерације младих. Са неодговорним и необразованим лидерима тешко се може очекивати брза промена и напредак. Разлика између образовних система и науке у Србији и Америци је као разлика између „Радничког” и „Манчестера”.

Србија треба да направи алијансу са МИТ-ом и Харвардом, као што су то учиниле друге земље. Њихов циљ је да тренирају студенте, постдокторанте и професоре на најбољим департманима на Харварду и МИТ-у, како би преносили знање и радну етику на школе у Европи и свету. Ми који смо већ овде свакако бисмо могли да помогнемо у креирању такве алијансе са Србијом, али иницијатива, ресурси и људи треба да дођу из Србије, сматра Александар Маринковић.

НЕКАД ВОЗИО ОД СТАНОВА ДО ДЕСИМИРОВЦА, САДА ПО ОКОЛИНИ БОСТОНА

ТИХА СМРТ ДЕЧЈЕГ ОДМАРАЛИШТА „БЕШЊАЈА”

Срећна детињства 3

Пише Никола Стефановић

Десет је часова изјутра, а у-жарена лопта на небу тек се „загрева”. Кажу да ће током дана догурати и до готово 40. Наше возило полако лелуја уз серпентине, јер у-спон је под углом од бар десет процената. Прозорима кроз тунеле од крошњи дрвећа које на асфалт бацају непробојни хлад, чинећи вожњу неприродно пријатном у овим врелим данима. За нама остаје долина испресецана ораницама и кукурузним пољима у којој леже Букоровац и Комарице. Остају и силне викендице, очито недавно подигнуте, у планинском стилу, луксузних ограда и фасада. Вероватно због потреба и прохтева њихових власника и једна асфалтна деоница недавно је баш овде урађена. Наравно, само дотле докле сежу и викендице.

У котлини под нама указују се падине различитих боја и у даљини, малине попут кутија шибница, крагујевачки солитери на Лепеничком булевару. Асфалта нестаје и силазимо на нераван пут посут ситним каменом који нас у трену враћа у три-четири деценије далеку прошлост.

■ Како некад беше

Клацка се стари аутобус испуњен грајом деце од којих је многим ово

прво лето које ће провести ван куће. Како су већини родитељи рекли - не иду далеко, а здраво је, јер чист је ваздух. Да је и јефтине од Градца на мору, прећутали су.

Аутобус се зауставља на пропланку пред застакљеним приземљем просторије за играчке, а ухићене клинџе пре истравања на игралиште за одбојку и фудбал чека наставничко мрцварење да се најпре сместе у собе и распакују оно што им је потребно. Сутоп се проводи у шетњи или на пространој тераси на спрату, у нестрпљивом ишчекивању

вечери када се гомила дечака и девојчица сјати на танцовање, праћено очијукањем и срамежљивим погледима испод ока упућених симпатији. Ретки су они који су тада били деца, а који ће рећи да им тих петнаестак дана нису остали урезани у меморију као једна од најлепших успомена из детињства.

Двадесетак година касније, држава се распала, избио је рат, а зграда одмаралишта остављена је сама и брањена само густим дрвећем око себе. Годину по годину, черупана је немилосрдно само онако ка-

Пре четрдесет година крагујевачки клинџи овде су проводили своја лета у учењу, дружењу и стицали заједничке успомене. Две деценије касније, одмаралиште је напуштено, а затим похарано и из њега је изнето све што се изнети могло. Данас је обична огољена руина, обрасла у шибље и заборављена од свих

НАЈЛЕПШЕ ДВОРИШТЕ НЕНАДА АЛЕКСИЈЕВИЋА ИЗ ВЛАКЧЕ

ИЗАБРАНА НАЈЛЕПША СЕОСКА ДВОРИШТА

И за око и за душу

На такмичењу на коме је учествовало 88 домаћина и домаћица из 20 села, жири је на завршној манифестацији одржаној у суботу у селу Влакча, прогласио победнике у четири категорије – Ненада Алексијевића, Лидију Лазић, Миломира Цицића и Ратка Јовановића

Да има прелепо двориште Ненад Алексијевић из Влакче знао је и раније, али сада може да се похвали и званичним признањем. Двориште Лидије Лазић из Страгара прави је парк и то најлепши у Крагујевцу и околини, док њен комшија из села Миломир Цицић може да се похвали најлепшом окућницом уређеном у етно стилу, а Ратко Јовановић из Влакче најлепшом вртном фигуром, односно детаљем. Њих четворо, тачније простори који су они својим рукама уредили, по оцени жирија победници су овогодишњег избора за најлепше двориште.

На такмичењу на коме је учествовало 88 домаћина и домаћи-

ца из 20 села, жири је на завршној манифестацији одржаној у суботу, 30. јуна, у селу Влакча, прогласио победнике у четири категорије.

Ненад Алексијевић првопласирани је у категорији за најлепше двориште. У истој конкуренцији вицешампион је његов сусед из села Милосав Вучковић, док је треће место заузео Радича Срећковић из Миронића.

За „Најлепше парк двориште“ проглашено је двориште Лидије Лазић из Страгара, друго место припало је Биљани Перић из Маслошева, док је „бронзану медаљу“ освојила Јелена Лазаревић из Чумића.

Титулу „Најлепшег етно дворишта“ понело је двориште Миломира Цицића из Страгара. У истој категорији другопласирана је Слађана Јешић из Влакче, која је имала тек за нијансу лепшу окућницу од Андрије Јивановића из Поскурица.

Награду за „Најлепши детаљ“ добио је Ратко Јовановић из Влакче, друго место припало је Љиљани Стевановић из Угљаревца, а треће Гордани Јабланичић из Дреновца.

Крагујевачки победници имаће прилику да се такмиче на избору за најлепше двориште у Шумадији. Победници на нивоу региона биће изабрани у суботу, 7. јула, у Кутлову. Завршна манифестација биће организована у селу Радосав Васиљевића. Том приликом биће изабрана најлепша дворишта на подручју Крагујевца, Тополе, Баточине, Лапова, Кнића, Рековца, Деспотовца и Аранђеловца.

Иначе, организатор ове већ традиционалне манифестације је Градска туристичка организација. М.О.

НАЈЛЕПШЕ ПАРК ДВОРИШТЕ ЛИДИЈЕ ЛАЗИЋ ИЗ СТРАГАРА

НАЈЛЕПШЕ ЕТНО ДВОРИШТЕ МИЛОМИРА ЦИЦИЋА ИЗ СТРАГАРА

НАЈЛЕПШИ ДЕТАЉ РАТКО ЈОВАНОВИЋ ИЗ ВЛАКЧЕ

„БУРИНА” КУЋА И ЊЕНА „БЛИЗНАКИЊА” ВИШЕ НИКОГА НЕ ЗАНИМАЈУ

Чека се да се саме сруше

Годину и по дана од постављања безбедносне оградe, кућа на углу Карађорђевог и Улице Михајла Ивеше још се држи на „стакленим” ногама. У међувремену и другу, исту напустили су станари, али се у обе у-селило неколико бескућника који стварају све више проблема људима који живе у комшилуку

После силних перипетија, акција, пропагандних ратова у политичке сврхе, мењања планова, па затим враћања на првобитни план уређења, ларма око рушења куће у којој је, наводно, једно време живео сликар и песник Ђура Јакшић у последне две године утишала се до прага чујности. Да ли стога што су откривени неки нови детаљи који сада све оне гласове који су се залагали за очување ове „културне баштине” чине смешним или због тога што је плац непогодан за градњу било чега финансијски исплативог, од куће су побегли сви који су се до јуче о њу отимали.

Од планова да се кућа одиста реновира и уреди тако да подсећа на мали атеље у којем је Ђура Јакшић живео и радио, те да се направи прави мини културно-историјски комплекс - одустало се. Верзија је било више и једна су на другу надограђиване, од тога да чувени бoем уопште није живео у тој кући, до тога да се то тврди само да би се локација продала за изградњу стам-

БЕСКУЋНИЦИ НАС ОМЕТАЈУ: КОМШИЈА ВЛАДИМИР ДИМОВИЋ

ђевом, што би је учинило прометнијом. Но, да би то избегли и сачу-

СОБЕ СУ БУКВАЛНО - СТРАВА

вали свој мир у центру града, „сазнало” се да је Ђура Јакшић повремено ноћевао у овој кући која је била у власништву извесне госпоје. И тако је врло кућа стављена под заштиту, а улица никада није пробијена.

Напоследку се испоставило да ни плац на коме се налазе две истоветне руиниране куће, сада обе исељене, клинастог облика и мале површине, није погодан за неку озбиљну изградњу, а нарочито зато што неколико власника полаже право на то земљиште. И као да је управо од тог тренутка интересовање за ове рушевине у центру града спласнуло до крајности. Око њих је пре годину и по дана постављена жичана ограда, не тако снажна да би улила потпуну сигурност

атрпана козјим изметом

ко то модерни Србин с краја двадесетог века уме да учини. Повађена су или поразбијана стакла на прозорима, поскидана су врата, однет је намештај. И није се ту стало. Скинуте су утичнице, прекидачи, сијалична грла, покидане су водоинсталације и разнети којекуда цев и вентили. И када је већ на смрт искрварила, попут артерија почупани су из ње каблови и попут коже одране чак и подне и зидне плочице. И тек тада, остављена је на миру.

Као и онда, пре тридесетак и више година, наше возило се зауставља пред степеништем које води ка улазу у зграду. Објекат се готово и не види од растиња које га је обгрлило са свих страна. Кисело дрво већ густе крошње пробило је ко зна колико давно кроз бетон једног од басемака и као да нам брани да ту да прођемо.

Улазимо на некада поплочани плато и пред нама се указује, гола и мртва, зграда дечјег одмаралишта „Бешњаја“, то јест, тек обичан скелет који буди у човеку непријатан осећај. Кроз зјапеће отворе просторије за играчке зуримо у мрачне просторије у унутрашњости несигурни да ли да уопште закорачимо унутра. Од крова остале су само натруле греде које још увек штрче, опоминућни својим изгледом да није далеко дан када ће се оно што је остало од кровне конструкције и коначно урушити.

■ Отишло у неповрат

„Дискотека“ у којој су се старији Крагујевчани у својим најбезбрижнијим данима веселили, слушали евергрин, заљубљивали, данас је стецштите дебелих зунзара које је привукла енормна количина сточног измета. Један примерак

ОВДЕ ЈЕ НЕКАДА БИЛА КУХИЊА

СПРАТ ГДЕ СУ БИЛЕ СОБЕ ЗА СПАВАЊЕ

дневних новина на дрвеној палети стар недељу дана и пластична боца „фанте“ казују да малену салу повремено неко посећује. Гацамо по брдашцима шута у тишини шаррајући погледом по олуштеним зидовима и обрушеним плафонима са којих понегде виси трска. По зидовима у некадашњем купатилу и тоалетима још има подоста керамике, очито квалитетно лепљене, те је пркосно преживела хорде пљач-

каша до дана данашњег. У некадашњу оставу у подруму не усуђујемо се да сиђемо.

Настављамо даље кроз рушевину одмаралишта и стижемо пред степенице које воде на терасу. Међутим, застајемо потпуно затечени призором. Из ходника којим се долази до спаваћих соба у нас, из лежећег положаја зуре – јаре, као да се чуди и пита шта уопште људи траже на овом месту. Тек на звук

шкљоцања фотоапарата из једне од соба излази и коза и стаје заштитнички пред јаре. Повлачимо се и остављамо их.

Од оградe на тераси обраслој густом маховином и дивљем биљем, остали су само метални стубови изједени корозијом. Са висине гледамо у неколико црних кругова спалене траве у дворишту који сведоче да каткад излетници походе ову руину.

Сем ове неколицине трагова присуства људи, неколико паралелно забодених кочева и исто тако паралелно полегнутих, чини се, служе за исправљање жице. Евидентно је да су недавно постављени. Од три трупца направљена је и импровизирана клупица. Једино што је донекле утешно у овом приказу мртве природе је да су резултати чишћења, у којем су пре две године организовано учествовали заљубљеници у природу, још видљиви. Нема смећа.

Напокон, излазимо.

И док се полако спремамо за шеснаест километара дуг повратак у град, опкољен асфалтом који готово да цврчи на ових непуних 40, присећамо се недавних политичких бајки о реновирању и поновном уређењу одмаралишта, те отварања ваздушне бање од које је очигледно остао само ваздух. Замишљамо како би одмаралиште данас изгледало, можда и са једним дограђеним базеном за децу, да није ружних одлика које нас красе – небриге за имовином од општег значаја и алавости и склоности ка грабежу. Од обнове, сасвим је сигурно, неће бити ништа, јер је и обичном лаику јасно да би она коштала више него изградња новог објекта.

Од свих крагујевачких одмаралишта остало је у функцији само оно на Копаонику. Но, где год да данашњи клинци проводе своја лета, на градским базенима или Шумаричком језеру, у једнодневним посетама јагодинском аква парку или на морима, чуће се увек исто – треба им новца, бар за сок или сладолед.

И ту лежи својственост и непоновљивост овог одмаралишта које млађе и будуће генерације никада неће упознати. После толико деценија, једино место где је за летовање новац био непотребан и место доступно сваком детету без обзира на имовинско стање, било је и остало одмаралиште „Бешњаја“. Одмаралиште које смо сами неповратно уништили.

ДВЕ ИСТЕ КУЋЕ ОСУЂЕНЕ НА СМРТ

пролазницима да су безбедни у случају изненадног обрушавања и на томе се завршило.

Иако се сматрало да су ове рушевине коначно празне, недавно су добиле нове станаре. Неколицина бескућника, а у комшилуку се помињу и љубитељи наркотика, већ неко време обитава у напуштеним здањима. То потврђује и први сусед Владимир Димовић.

- Има их неколико, ту су и преко дана и увече већ пар година, скитнице су и готово увек су у алкохолисаном стању, али мислим да нису наркомани. Испрва нису правили проблеме, међутим у последње време људи су почели да се жале. У продавницу преко пута улазе и износе ствари, а ја сам недавно наишао на жену коју су спадали, па су побегли када су ме угледали. Зимус су у кући направили и неколико мањих пожара, ваљда палећи ватру да се угреју, па сам их својеручно гасио, прича Димовић.

По његовим речима, полиција је долазила, али их није налазила, те су слегли раменима и објаснили да је цео проблем у надлежности Центра за социјални рад и градских у-

права у чијој је надлежности уређење града.

Славица Ђорђевић, помоћница градоначелника за културну баштину, такође наводи да ова кућа никада и није била заштићена.

- Још 1996. године Завод за заштиту споменика културе поднео је предлог да се она стави под заштиту, али је предлог одбијен јер није било нити једног елемента потребног да би се то учинило. Кућу није могуће довести у адекватно стање за све оно што се причало, почев од атељеа па надаље, а она сама нема неку посебну културно-историјску вредност, с обзиром да таквих кућа имамо небројено у граду. Плочу са натписом ми смо уклонили пре извесног времена, она се налази у Управи за имовину и биће сачувана.

Госпођа Ђорђевић каже да је планирано да кућа буде срушена, а Улица Михајла Ивеше пробијена чиме је, практично, све враћено на почетак, али и најављује да ће ипак бити постављено обележје у виду бисте, чесме и плоче који ће казивати да је Ђура Јакшић извесно време боравио на том месту.

Н. СТЕФАНОВИЋ

Specijalna ponuda!
Dinarski kredit za refinansiranje

! manja rata!

! više para!

Opušteno!

otpbanka
Hajdemo jedni drugima

Informišite se: Filijala Kragujevac, Aleksandra I Karađorđevića 25
Tel: 034/500-451 • 500-453 • 500 260
Call Center: 0700 480 400 • 021 4800 400
www.otpbanka.rs

НЕУМОРНА СВЕТЛАНА СТАМБОЛИЋ

Уметница на жици, свили и стаклу

Питање које би Светлани Стамболић свако поставио када чује шта све ради је - да ли икада спава. Она сваког дана на путу од куће до посла превали тридесетак километара и исто толико натраг. Живи у Крагујевцу, а већ 15 година ради у Културном центру Рача. Поред посла, бриге о супругу и троје деце, Светлана ипак успева још много тога - израђује уникатни накит, слика, ради слике на свили, организатор је ликовне колоније „Креативне жене“, а сваког четвртка води и креативне радионице у Клубу пензионера.

Протекле недеље у Епархијском дому били су изложени њени, али и радови њених ђака – слике на свили, накит, батик, таписерије... Накит је, ипак, највећа Светлана на љубав. Прстење од сребра и никловане жице, украшено полудрагим камењем или стакленим перлицама, углавном рађено тифани техником, па наруквице, огрлице, ланчићи, привесци маштовитих облика и несвакидашњег дизајна.

- Накит сам почела да радим пре две године. Ипак, занат сам изучила 2005. када сам у Рачи организовала манифестацију „Креативне жене“. У питању је смотра на којој сам окупила даме које се баве најразличитијим облицима примењене уметности. Тада сам се заинтересовала за израду накита тифани техником. Од једне жене, учеснице колоније, научила сам основе заната, а онда сама кренула даље да истражујем. Иако сам и раније радила по који комад, ипак сам се овом занату потпуно посветила тек 2010. године, прича Светлана.

СВЕТЛАНА СА ЕКСПОНАТИМА СВОГ УНИКАТНОГ НАКИТА

Поред посла, бриге о супругу и троје деце, Светлана успева још много тога, израђује уникатни накит, слика, ради слике на свили, организатор је ликовне колоније „Креативне жене“, а сваког четвртка води и радионице у Клубу пензионера

Данас не користи само ову технику, већ је, усавршивши занат, почела да примењује најразличитије материјале. Има ту и пластичних перли, на занимљив начин изувјане жице и сијасет других материјала. За њену машту и креативност нема препрека. Сада накит израђује чак и без лемљења, научила је да од жице различитих дебелина склопи савршен комад. Њене

руководнице даме радо носе, пошто не само да су у питању уникати већ им је и цена приступачна.

Иако се последњих година примарно посветила накиту, ова креативна Крагујевчанка одличан је цртач, годинама израђује и слике на свили, али украшава и комаде одеће, прави прелепе ешерпе и мараме. Врло је поносна и што је 2009. године постала и чланица У-

дружења ликовних уметника Крагујевца. Тада је један њен цртеж прошао на конкурс за њихов пролећни салон.

Не само да сама много истражује узимајући као медијум различите материјале и користећи најразноврсније технике, већ воли да своје знање пренесе и на друге. Сваког четвртка Светлана је у Удружењу пензионера где води радионицу сликања на свили. Њени ђаци су и времешни Крагујевчани, али и сви који су заинтересовани да савладају овај леп занат.

- У питању је нешто између радионице и колоније за примењену уметност. Нисам предавач у класичном смислу, већ се трудим да радимо заједнички, јер се тако најбоље учи. Атмосфера је опуштена, а сви који желе да нам се придруже су добродошли. Имамо и школу сликања, таписерије, прича Светлана.

До сада је радове излагала на четрдесетак групних и неколико самосталних изложби. Њена дела могла је да види публика у Србији, али и у Црној Гори, Босни и Херцеговини, Македонији... Многе од ових изложби, па и последњу у Епархијском дому, организовала је заједно са Колом српских сестара, чија је чланица од недавно.

У слободно време, кога поред свега што ради каже да има, Светлана хекла. Често помаже и супругу глумцу и његовој позоришној трупи „Ортодоксис“ тако што израђује костиме за представе и осмишљава сценографију.

Светлана једноставно стиже све, ужива у свему што ради и баш зато, каже, никада није уморна.

М. ОБРЕНОВИЋ

КРАГУЈЕВАЧКИ ГЛУМЦИ

Од Пара до Бања

Глумци крагујевачког Књажевско српског театра, упркос лету које нас је судећи по температурама већ одавно задесило, далеко су од одмора и пландовања. Напротив, активни су и то пре свега, да се изразимо језиком спортских коментатора, на „гостујућим теренима“.

Легендарне фудбалске анегдоте, догодовштине и путоштва Моше и Тиркета „богати су“ за роле два крагујевачка глумца, Александра Милојевића Лије и Николе Милојевића. Они у наставку великог филмског хита „Монтевидео, бог те видео!“ тумаче улоге селектора Бразила и уругвајског судије.

Оба Милојевића, и Александар и Никола, ангажовани су за снимање другог дела „Монтевидео“ преко кастинг агенције „Пајпер“ са којом су од раније сарађивали, а снимали су у Параћину десетак дана крајем прошлог месеца.

- Успешно сам прошао све костимске и шминкерске пробе. Бјелогрлић ме је одабрао и аминовао моје учешће у серији, каже Александар Милојевић Лија који тумачи бразилског селектора са четири имена од којих је једно Наимар.

Екипа „Монтевидео“ је ухотана за сваки сегмент снимања, ангажовани су фудбалски тренери, али и лектори и преводиоци, попут оних за португалски језик са којима је он сарађивао.

- Играм селектора који је изузетно нервозан тако да су моје реплике на португалском углавном „Паса бола праја“ или „Паса бола прака“, у преводу „Дођај лопту њему“ и „Дођај лопту овамо“, као и „Пое кој си е фејш“, или „Шта то радите?“ и „Мадре деуш“ – „Мајко божија“, јер бразилска репрезентација која је тада словила за непобедиву губи од Југославије резултатом 2:1, а важила је за највећег фаворита првенства, открива Лија „мале тајне са снимања“ будућег филмског хита.

Бразилска репрезентација има и своју маскоту, лепотицу, као што ми, односно Југославија, имамо малог Станоја.

■ „Монтевидео“ и Лија видео

- Занимљив је и „састав“ бразилског тима. Ангажована су четворица правих Бразилаца, капуеристи (дисциплина између плеса и борилачке вештине) који наступају у Србији, Црној Гори и Мађарској. Они су нам такође помогли и око језика, каже он.

Сцене утакмица снимају се на стадиону параћинског „Јединства“ који је за ову прилику реконструисан да подсећа потпуно на уругвајски „Гранд сентрал“ на којем је одиграна ова за нас историјска утакмица.

- Имао сам срећу да радим са тим феноменалним момцима, глумцима који тумаче репрезентативне ондашње Југославије. Иако су сви веома млади, нико од њих не „глуми“ звезду на снимању. Сви су дивни, и Биковић и Стругар, као и Хераковић, Ђосић и остали... Пуни елана, глумачког и фудбалског знања, и радо помажу свима актерима пројекта упркос томе што поред глумачких задатака имају праве, напорне фудбалске тренинге сваког дана, завршава Александар Милојевић Лија, коме се овог лета баш посрећило јер поред „Монтевидео“ ангажован је и на пројекту Кустурићине опере „Дом за вешање“ (о томе више у наставку текста), као и на будућем пројекту Радоша Бајића – серијалу „Равна гора“.

УЗГРЕДНЕ ТУРИСТИЧКЕ БЕЛЕШКЕ

У Опатији као некад

Све, сада само у емотивним оквирима старе Југе, сада је све заиста тако близу, а тако далеко. Кривце за то можемо пронаћи у свему, од заблуда Титових пионира до најновије светске економске кризе

У добром друштву време и границе брзо се пролазе. Након рутинске провере у Батровцима, на уласку у Хрватску, уследила је још једна. „Ови су у неком озбиљном проблему.“, изустисмо у исти глас. „Када сте увели пасошку контролу на сред Загреба?“, упитала сам љубазног цариника. „А, где сте ви кренуле?!“ „У Опатију.“ Цариник се насмејао, бележећи још један бисер српских туриста у интерну књигу утисака. „Добродошле у Словенију. Промакло вам је скретање ка Ријеци.“

У Опатију смо стигле касно поподне. Кључ у тој одлуци је невоља са јако непријатним сточним вирусом који нас је својевремено измрцварио на летовању у Црној Гори. Иако мислим да је црногорско море најлепше, схватила сам да ми је пуна капа Ибарске магистрале и кањона Мораче, нељубазних конобара, несташица воде, музике под прозором до дубоко у ноћ, алкавих туриста.

Пре пет година осетиле смо да су се политичке тензије слегле и да је време да се опет окренемо монденској Опатији. Истина је да смо тада са аутомобила скинуле велики бочни натпис српског града из кога долазимо, за сваки случај. Али, истина је и да није било потребе да то учинимо. Опатија је предивна, мирна, чиста. То је право место за одмор свих нерава.

Ако изузмено Задар, Шибеник и Сплит, где је било напетост и у старој Југи, хрватско приморје је гладно српских туриста. Видело се то на сваком кораку. Пре две године можда на-

јвише у гесту да смо трокреветну собу, са терасом од 20 квадрата са погледом на море, из које се може скочити у Јадран, са доручком и вечером и бесплатним паркингом добиле по цени једнокреветне собе са погледом на магистралу.

И ове године било им је драго што нас виде, али наплатили су нам паркинг, и то 10 евра по дану. Америчке и италијанске туристе заменили су Немци. На прагу Хрватске у Европску унију, цене су им подиљале. Паклица хрватских цигарета скупља је за евро и по него у Србији. Опатијске продавачице и конобари кажу да им родбина из Србије често излази у сусрет шаљући пакете хрватских производа, купљење у Србији, по знатно нижим ценама.

Поносна на године када сам била Титов пионир, жалим јер се она времена неће вратити ни за њих, нити за нас. Тренутак је наметнуо многе паралеле. Некада се од Вардара до Триглава путовало само тако. Сви смо били једна фамилија. Сада, уместо предивног Јадрана, радије бирамо Турску и Египат. Аутопутем Братства и јединства, на море се стиже за тили час, али нам је сигурнија ларма наших људи у грчким летовалиштима. Некада нам је била једино битна тишина током боравка на мору. Сада, одлуке о летовању доносимо на основу наметнутих политика о спашавању голог живота у непредвиђеним ситуацијама. Драже нам је да нам шишају уши навалентни трговци са југа Европе, него да крпимо задњице током године и скупимо за људски одмор у старом комшилuku.

Искрено, испод копрене наводне нетрпељивости народа некада једне државе, по мишљењу скромног туристе жељног предаха, лежи само једна реч - ПОЛИТИКА. Зато нас сада изједа сета за старим добрим временима, а избор туристичке дестинације је више последица личне етике него заиста празних џепова. Питам се шта би било да Шумадија има море?

Ивана РЕТХАС

НАШ „ЛУГИЋ“ И „КЕЦ“ РЕГИСТРОВАНИ У ХРВАТској, ВИЂЕНИ У ОПАТИЈИ

У ЕКИПИ ФИЛМСКОГ ХИТА И КУСТУРИЧИНОЈ ОПЕРИ

Ћина и Уругваја луке и Шпаније

Крагујевачки глумци Александар Милојевић Лија и Никола Милојевић тумаче улоге у наставку филмског хита „Монтевидео, бог те видео!“ Такође, неколико глумаца крагујевачког позоришта, уз оне који су од раније у пројекту, „ускочили“ су у чувену Кустуричину панк оперу „Дом за вешање“

Његов колега Никола Милојевић у наставку „Монтевидео“ тумачи лик уругвајског судије Арибала, главног арбитра на мечу са Бразилом. И он је имао сцене снимане како на шпанском, тако и на енглеском језику, али је све протекло глатко.

- Екипа филма је заиста максимално уиграна. Дочекају те и упуте шта, како и када. Одмах се „уклапаш“ у кадар или акцију. Мени је доста тога било крајње ново, јер сам познавао нека од правила фудбалског суђења, али, на пример, нисам знао како се тачно сигнализира корнер или аут, прича Никола Милојевић, алијас судија Арибал.

Лик који он тумачи, стручним језиком, баш се „уклапао“ у већ по-

стојеће и снимљене фудбалске акције.

- Прво се ураде фудбалерске сцене, па онда ја ту као судија „упливам“.

Радили смо све ситуације крајње реално без обзира да ли ћу се у кадру финално видети или не. Баш као и праве судије на утакмицама, каже он.

Од сцена које је снимео током десетак „снимајућих“ дана издваја две, како сам каже, „фине и значајне“.

- Прва је када поништавам погодак југословенској репрезентацији и сви утрчавају на терен. Настаје кошкање, сукоб, „акција“... И друга сцена у свлачионици на полувремену, када се извињавам због тог поништеног гола, јер је по-

моћни судија погрешно и свирао офсајд. У њој имам и мали коментар са капитеном Милутинцем кога игра Виктор Савић. Прва сцена је снимана на шпанском, а друга на енглеском језику, истиче Никола Милојевић.

Ни он са језиком није имао проблема, али зато искрено признаје да са врућином јесте.

- Било је баш велико мучење. Снимали смо на сунцу, а ја у костиму са кошуљом, краватом, вуненим сакоом и у вуненим чарапама на температури од 40 степени. То је било највеће искушење и сви смо чекали да бар мало дуне ветар, отвара своју филмску душу Никола Милојевић.

И један и други крагујевачки глумац сматрају да ће наставак филма бити сигурно на нивоу претходног, ако не бољи и динамичнији због великих утакмица са Бразилом, Боливијом и домаћиним Уругвајем.

■ Наши и у „Дому за вешање“

И, то није све. Ако је филм „Монтевидео“ велики домаћи и регионални хит, онда је Кустуричина панк опера „Дом за вешање“ засигурно – светски. А, и у њој су Крагујевчани добрано заступљени. Кустуричина опера која је имала премијеру 2007. године у Паризу, обновљена је 2010. године у Београду. Од самог њеног обнављања у њој играју глумци нашег театра Саша Пилиповић и Милић Јовановић. Касније, током репризирања у пројекту се нашла и млада глумица Невена Љубић, нашој публици позната из представе „Клуб: Нови светски поредак“.

Пројекат „Дом за вешање“ недавно је по-

ново обновљен са великим плановима да се игра чешће, а у њему је још више наших, крагујевачких актера. Сем сада већ ветерана Пилиповића, Милића и Љубићеве, у новој поставци Кустуричине опере ту су још и Чедомир Штајн, Александар Милојевић Лија, Богдан Милојевић (студент глуме) и балерина Јована

Тодоровић. Наравно, једну од главних улога од самог почетка тумачи, такође наша, Горница Поповић.

Важно је истаћи да и завидан део техничког ансамбла овог пројекта сачињавају крагујевачки кадрови, као и да је официјелни фотограф (као када су у питању и остала збивања и дешавања Емира Кустурице) Драган Теодоровић Зеко, чије су фотографије објављене уз овај текст.

- Занимљиво је да до улога у опери „Дом за вешање“ нисмо дошли путем кастинга, што је најчешћа пракса када су слични пројекти у питању, него на препоруке колега које су већ играле у представи и Драгана Теодоровића Зека. Комад је имао своју премијеру прошлог викенда у Бањалуци, а имали смо две пробе, дан пре и на сам дан играња, које је водио Кустуричина десна рука Бобан Дедејић, који целокупно представу фантастично држи на окупу, каже глумац Чедомир Штајн.

Представа је одиграна на стадиону бањалучког „Борца“ пред 8.000 гледалаца, а „Дом за вешање“ директно је преносила тамошња телевизија и одиграна је под покровитељством Министарства културе Републике Српске.

- Улоге су, иако без текста, веома захтевне. Састоје се од много физичких радњи, прецизно изграђених међусобних односа, кореографије... Сваки глумац од нас тридесетак, сем оних пет главних, игра по више ликова, па се у току представе пресвлачимо по 10 пута. Било је стресно, али успешно. А, стрес нас је стигао тек по обављеном послу. Сада се лакше дише, пребродили смо премијеру, истиче Штајн, додајући не без поноса да су се сви Крагујевчани, како из глумачког, тако и из техничког ансамбла одлично показали.

Екипа опере „Дом за вешање“ гостује 19. јула у Картахени. Очекујемо извештај од наших актера.

Зоран МИШИЋ

ЛИЈА КАО СЕЛЕКТОР БРАЗИЛА СА ГЛУМЦИМА ИЗ РЕПРЕЗЕНТАЦИЈЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ НА СНИМАЊУ У ПАРАЋИНУ

СЕМ МОНТЕВИДЕА ЛИЈА ЈЕ ВИДЕО И БАЊА ЛУКУ СА КУСТУРИЦОМ

КРАГУЈЕВЧАНИ НА ПРОБАМА У БАЊАЛУЦИ

КРАГУЈЕВАЧКА ГЛУМАЧКА ЕКИПА НА ПРЕМИЈЕРИ „ДОМА ЗА ВЕШАЊЕ“ У БАЊАЛУЦИ

ДУГО ТОПЛО ЛЕТО У ТЕАТРУ

Концерти, промоције, премијере, фестивали

Лето протиче радно и на матичној сцени. Сем концерта „Песме позоришне сезоне“ у оквиру програма „Дуго топло лето“ у петак, 6. јула, на платоу испред позоришта са почетком у 21 сат, на којем ће бити извођене нумере из представа „Ноћ у кафани Титаник“ и „Један човек, двојица газда“ (који је опширније најављен на рубрици Култура), истим поводом биће промовисан и Це Де ВИС-а „Газде“ који изводи ове позоришне музичке хитове.

Дан раније, у четвртак, 5. јула, на Великој сцени театра биће изведена премијерна обнова представе „На пучини“ по тексту прослављеног драмског писца Славомира Мрожека у режији глумца Братислава Славковића Кеше. Почетак премијере је у 21 сат, а прва реприза је у истом термину два дана касније, у суботу, 7. јула.

Ансамбл крагујевачког позоришта учествоваће и на реномираним летњим позоришним фестива-

ПЛАКАТ КЕШИНЕ ПРЕДСТАВЕ И КОНЦЕРТА ПЕСМЕ ПОЗОРИШНЕ СЕЗОНЕ

лима, и то смедеревском „Тврђава фесту“ 13. јула са представом Небојше Брадића „Ноћ у кафани

„Сеобе“. Премијера овог мјузикла очекује се почетком септембра.

МЕЂУНАРОДНА СТРИП КОНФЕРЕНЦИЈА - КРАГУЈЕВАЦ ГОДИНЕ ДРУГЕ

Дилан Дог у срцу Шумадије

Овогодишња конференција била је посвећена 25. годишњици од првог појављивања култног „Бонелијевог” издања „Дилан Дог” на нашем тржишту. Тродневном скупу у крагујевачком Дому омладине присуствовали су аутори, сценаристи и цртачи легендарног детектива натприродних појава, али и други бројни гости, попут Марка Сомборца који је учествовао у панел дискусијама и на трибинама о домаћем дневном стрипу. Општи закључак - за српски стрип и стрип у Србији има наде

Пише Зоран Мишић

Натприродне појаве су лета господњег 2012. у Шумадији узеле маха: духови у Шумарицама, водена бића на језеру, дрекавци по јаругама околних села, повратак самоуправљача у политици, маса мистериозних Латина по граду, незапослени који успевају да живе без плате... Време је за Дилана Дога.

Ова најава, по многим достојна фудбалских есеја-увода Аце Информације, по другима код нас је увек време за детектива немогућег, чији су аутори Паола Барбато, Микеле Меда и Фабио Ђелони били специјални гости Међународне стрип конференције - Крагујевац године друге.

Манифестацију окупљања стрипа из региона одржану прошлог викенда организовали су Удружење љубитеља девете уметности „Свет стрипа” и НВО „Миленијум” из Крагујевца. Партнери на пројекту биле су многобројни стрип издавачи, аутори и љубитељи стрипа из целе Србије, крагујевачки Дом омладине, медији... Званични покровитељи били су Министарство културе Републике Србије, Асоцијација Независне култур-

не сцене Србије, Швајцарски програм за културу на Западном Балкану и Фондација за отворено друштво.

Централни део скупа посвећен је 25. годишњици од првог појављивања код нас култног Бонелијевог издања, стрипа „Дилан Дог”, али су, као и увек на почетку крагујевачке конференције, часове цртања и стрип радионице најмлађима одржали Драган Савић и Влада Весовић.

Славни италијански хорор стрип и причу о детективу немогућег у издању познате „Серђо Бонели едиције” осмислио је аутор Тицијано Склавни, а његов први цртач био је Клаудио Виља. За лик Дилана Дога, по „легенди” послужио је британски глумца Руперт Еверет, а име је добио по песнику Дилену Томасу. Радња овог стрипа о детективу ко-

ПЛАКАТ КОНФЕРЕНЦИЈЕ РАД ДИЛАНОВОГ ЦРТАЧА ФАБИЈА БЕЛИНИЈА

ји истражује паранормалне активности смештена је у Лондон, а Дилан слови и за великог заводника.

■ Најважнија жена Дилановог живота

На званичном почетку конференције бројним присутнима представила се сценаристкиња Дилана Дога италијанска књижевница Паола Барбато, која је сем рада на овом популарном издању промовисала и своје романе (премијерно у Србији): „Стожер”, „Голе руке” и „Црвену нит”. Ова, како су је организатори манифестације духовито назвали, „Најважнија жена Дилановог живота”, рођена је у Милану 1971. године, али себе дефинише као „поносну Брешанку” јер се убрзо одселила из родног града. Пише буквално „од детета”, али је тек 1996. године, на наговор мајке једне своје пријатељице, понудила своја дела издавачким кућама. Позив је уследио од „Бонелија” 1997.

а годину дана касније изашла је прва (157. епизода „Дилана”) са њеном причом „Сан разума” и од тада је стални члан тима истраживача ноћних мора. Није запоставила ни свој романескни и прозни опус, а такође се бави и писањем филмских и телевизијских сценарија.

Први пут је у Србији, али је упозната са радovima бројних уметника са Балкана. Има и пријатеље Србе (чак два њена лика рађена су по њеним српским пријатељима) и не спада у ону групу људи који потпадају под утицај типичног стереотипа о неком народу.

- Ако би обрађали пажњу на такву врсту стереотипа, многи сматрају Италијане „идиотима који

једу пилу и певају глупе песме”, духовито је рекла она, нагласивши да су на њу посебан утисак у Србији оставиле прелепе цркве.

После упознавања са делом Паоле Барбато, уз помоћ модератора Владе „Дилана” Пауновића своја нова стрип издања представили су београдске издавачке куће „Макондо” („Орлови Рима”), „Чаробна књига” („Марвелова” издања) и „Дарквуд” - едиција „Супернова” са издањем „Од сигнала до шума”.

Павле Зелић, сценариста српског стрип-бестселера „Дружина Дарданели”, одржао је предавање о илустрацији, а на панел дискусији о новинском стрипу говорили су Марко Сомборац, Здравко Зупан, Раде Товладијац, аутор стрипа „Смешне стране српске стварности” који је до недавно излазио у „Пресу”, и Зоран Стефановић.

Други дан конференције почео је отварањем изложбе фотографија Милоша Игњатовића, посвећене прошлогодњој конференцији поводом Загоровог рођендана. Познати мило ликови од лане са остављеним стрип облачићима у које гости, учесници и посетиоци сами уписују реплике и коментаре. Богме, има добрих и духовитих.

На берзи стрипа, нема шта нема. Да човек не поверује колико постоји издања и издавача, едиција, специјала, класика, репринта... Ове године понуда је појачана и продајом мајица, сувенира, шоља и привезака са познатим фацама бесмртних стрип јунака и мотивима девете уметности и кинематографије. Крупан корак.

■ Како је Сомборац постао што јесте

Своје издање „Тихо, тише” представио је Вук Марковић (новосадски „Комико”), а одржана је и трибина о савременом македонском стрипу - и то на македонском, што

ПУНО НОВИХ ИЗДАЊА И ВЕЛИКА ПОСЕЂЕНОСТ СТРИП КОНФЕРЕНЦИЈЕ

СА ОТВАРАЊА ИЗЛОЖБЕ ФОТОГРАФИЈА МИЛОША ИГЊАТОВИЋА

МАРКО СОМБОРАЦ - ЧОВЕК КОЈИ ЈЕ „ВАСКРСАО” ДНЕВНИ СТРИП

Инспирације, на жалост, не мањка

Гост крагујевачке стрип конференције био је Марко Сомборац. Ретки су они којима дан не почиње са његовим остварењем у „Блицу”. Још су ређи они који се не ваљају од смеха на његову галерију ликова „господара наших живота” са српске политичке сцене. Да је Марко „геније” признају и сами политичари - његове муштерије и инспирација које он уопште не штеди. Напротив. По многим, човек који је „васкрсао” новински, стрипације инспирају на изразу - дневни стрип. Марко Сомборац „признаје” да је по први пут у Крагујевцу.

- За сада лепо изгледа. Видео сам крст и знак „Фијата”. Лепо. Шта да кажем. Гласали сте, добили сте. К’о шта воли нек’ ставља, почиње он у свом духовитом стилу.

Што се његовог рада у „Блицу” који га је прославио тиче, каже да данас скоро сваке новине у Србији имају дневни стрип, али да су некако „невидљиви”.

- Ја сам тражио прву страну у „Блицу”, али сам био задовољан када сам добио трећу. Колико год човек нешто добро радио, питање је и пласмана. Ја сам поред овог свог релативно успешног стрипа, радио

и веома неуспешан стрип у „Новостима” који је излазио на 26. страни. Звали су се „Стокићи”, нешто попут српске верзије „Симсонових”, самокритичан је Сомборац.

На поређења са Кораксом кратко одговара:

- Главни ми је да урадим ваљан стрип сваког дана, а квалификације и поређења остављам другима.

Што се тиче инспирације за овакву врсту хумора, аутор додаје да је, на жалост, доста има, само треба стићи све обратити на прави и духовит начин.

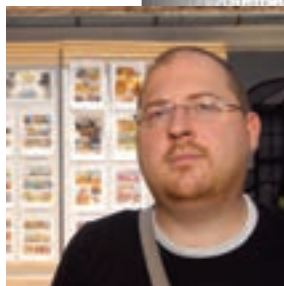
О томе како је радити дневни стрип каже:

- Веома је тешко. Сам притисак отежава ствар, а ту су и темпо, рок, квалитет... Не може то човек да сагледа док не крене да ради. Убитачан је то посао.

Стиче и нова влада коју је већ „стриповео” са „Борисовим приманем ножа у леђа”.

МАРКО СОМБОРАЦ И ЊЕГОВ ПЛАКАТ ЗА МАНИФЕСТАЦИЈУ

- Инспирације око нове владе заиста има на тоне: Тома, Динкић, Дачић, сви који су се плували најужасније сада се највише воле. Што се тиче нашег земљака, председника Томе, додаје да је веома задовољан како му иде цртање тог лика.

- Он је доста је карактеристичан и има неке своје типичне „појавне облике” који су добри за пародију, тако да сам задовољан његовим ликом у свом стрипу, уз смех завршава разговор Сомборац.

самој конференцији даје додатни међународни шмек.

Ипак, тог преподнева највећу пажњу изазвао је разговор са поводом на коме је Марко Сомборац изложио свој начин рада на „Блиц стрипу“. Он је подсетио на своје (пра)почетке још у „Зеки“, али и на утицај оца карикатуристе и бројна издања „Јежа“ и „Керемпуха“ на којима је одрастао. Одао је и тајну да му је узор Мирко Илић, као и да најлакше црта лик Шешеља. Преко часописа „Багер“ (по њему наша верзија „Мед магазина“) стигао је до „Новости“. Када су му укинута „Стокићи“ (види антрфиле) осећао се као „испаљена народњакуша“, а ни у „Блицу“ није прошао „баш из прве“.

Касније, када су из редакције „Блица“ звали по кућама, испало је да је само он „био код куће“, па је тако иза њега и наше најтиражније дневне новине већ шест година сарадње, 1.700 каишева стрипа и обострано задовољство. Све остало је легенда. Управо је добио и награду „Службеног гласника“ која ће му омогућити и издавање књиге са радницама из „Блица“.

Поподневну сеансу почиње представљање издања „Веселог четвртка“ који код нас објављују Загора, Дилана и Мистер Ноа, које модерира стари познавалац стрип сцене Златко Миленковић из новосадског „Маркет принта“. Издавач „Бонелијевић“ стрипова Душан Младеновић „признаје“ да су тиражи Загора и Дилана „ту негде“ и „да се кољу“, као и да ситуација у нашем стрип издаваштву није сјајна, али ни издалека толико лоша као пре пет-шест година.

Ту су и познати актери васколиких крагујевачких стрип дешавања Бане Керац и Тоша Обрадовић, а Марко Сомборац, на захтев гостију који су тек пристигли дилем региона, поново држи предавање (од речи до речи) како је постао Марко Сомборац.

Издавачка кућа са именом хамлетовског лика „Розенкранц“ промовише своје издање „Ив Рокатански“ и „Гиле Гулић“ аутора Драгана Лазаревића и Лазара Одановића које је тек после пуних четврт века (уз помоћ уредника Тоше Обрадовића) изашло на нашем тржишту (на француском је изашло још крајем осамдесетих година) у едисији „Стрипови које смо волели“. Лик инспирисан нашим људима у „граду светлости“ само је први корак по Обрадовићевим речима у повратку домаћег стрипа у наше издаваштво.

АУТОРИ ДИЛАНА ДОГА: СЦЕНАРИСТИ ПАОЛА БАРБАТО И МЕКЕЛЕ МЕДА И ЦРТАЧ ФАБИО ЂЕЛИНИ

ВЕЛИКО ИНТЕРЕСОВАЊЕ ЗА РАЗГОВОР СА АУТОРИМА ДЕТЕКТИВА НАТПРИРОДНОГ

Сара Бујак испред београдског „Дарквуда“ представила је још два нова издања ове куће: „Језовник“ - издање посвећено хорору и научној фантастици, као и Виншлусово ремек дело „Пинокија“, врхунску уметничку адаптацију бајке Карла Колодија, која ипак „није за децу него за одрасле“.

Легенда домаћег стрипа Бане Керац промовисао је „Балкан експрес“ који је после филмског хита добио и своје издање у деветој уметности. Сви аутори овог пројекта о банди ситних лопова за време Другог светског рата, од сценаристе Гордана Михаића, Кераца као цртача и дистрибутерских кућа, одрекли су се хонорара и целокупан приход од овог стрип албума иде у корист породице рано

преминулог Бранка Плавшића. Леп гест.

■ Јунак са којим се поистовећујемо

Време је за Дилана Дога. На сцену ступају сценаристи детектива натприродног Паола Барбато и Микеле Меда и цртач Фабио Ђелони, аутор плаката конференције са Диланом у Шумарицама.

Питања фанова само пљуште. Паола Барбато објашњава због чега је Дилан миљеник урбане публике. То је тако јер он у односу на остале стрип јунаке има изражене људске карактеристике и мане, тако да је читаоцима веома лако да се са њим поистовеће. За другог сценаристу Микелеа Меду у Италији је било велико изненађење колико је Дилан брзо постао познат и признат у читавом свету, а разговарало се о (не)успешним екранизацијама овог лика, потенцијалним епизодама Дилана у Србији, као и бројним девојкама детектива натприродног, којих по педантној Паолиној евиденцији за сада има око четири стотине.

Читаоце „Дилана Дога“ интересовао је и приватни живот његовог творца Тицијана Склавја, који живи веома повучено од света (дубоко у шуми), што су његови сарадници и потврдили. Најављен је и нови серијал од 24 епизоде са демонским бићима сличним вампирима, као и о томе да ли је његов архитектски непријатељ Абракас у ствари Диланов отац. (Јесте, потврдила је пред свима Паола Барбато.)

На питање овдашњих млађаних стрип аутора колику слободу имају цртачи у великој издавачкој кући „Бонелија“ предано је одговарао Фабио Ђелони, као и на питања коју мелодију Дилан стално свира на кларинету (Тартинијев „Бавољи трилер“). После официјелног дела спонтани и садржајни графичко новелашки разговори настављени су у бифеу „Магма“ у оквиру сегмента програма „Цртај опуштено“. Живели!

Ни трећег, завршног дана, упркос сунцу које пржи, стрипације нису поустале. Коначно је стигла и „Ки-

НОВА ИЗДАЊА КРАГУЈЕВАЧКЕ РЕВИЈЕ ДОБРОГ СТРИПА

Дупла Киша

Баш за саму Другу међународну конференцију стрипа изашла су и два броја (4. и 5.) крагујевачке ревије доброг стрипа „Киша“ која су и представљена на манифестацији.

Стрип ревија у свом четвртог издању наставља са веома читаним фељтоном „Слобода, једнакост, стрип“ Зорана Стефановића о француској школи девете уметности, ту је интервју са Петром Меселцијом (аутором насловне стране), омаж бесмртном Мебијусу, стрип (као и текст о часопису „Трон“) Драгана Савића „Анђели и морони“, сјајан текст Марије Лекић о највећој „фем фатал“ светског стрипа „Модести Блејз“, прилог Андрије Михајловића о „Сребрном летачу“...

Ту је и фото страна - извештај о „Снежном самиту стрипација“ са фоткама Милоша Игњатовића, Небојше Рауса и Небојше Весовића (иначе и уредника ревије).

Стрип ревија не би то била без серијала, а у случају „Кише“ то је „Комплекс“ Мајкла Малкинса, ту је извештај Александра Јокимовића са лондонске стрип конференције и обележавање 75. годишњице легендарног Принца Валијанта Харолда Фостера.

По речима уредника Небојше Весовића труд и квалитет рада редакције ове стрип ревије препознала је и Министарство културе које је од ове године суфинансијер „Кише“.

И јулска „Киша“ доноси наставке фељтона „Слобода, једнакост, стрип“ и серијала „Комплекс“, разговор са Зораном Јањетовом (аутором насловнице) „Живеле кул ствари, смрт смећу“, биографију ауторке сценарија Дилана Дога италијанске књижевнице Паоле Барбато, исцрпан текст Уроша Смиљанића о јубилеју пола века „Спајдермена“, стрип Павла Зелића и Бориса Ненезића „Трећи српски устанак“, интервју са Радетом Товладијем, аутором стрипа „Смешна страна српске стварности“, епизоду „Вековника“, прилоге из историје српске девете уметности...

НАСЛОВНЕ СТРАНЕ РЕВИЈЕ „КИША“

ДЕЈАН СТОЈИЉКОВИЋ АУТОР БЕСТСЕЛЕРА „КОНСТАНТИНОВО РАСКРШЋЕ“

Крамба (аутора Мачка Фрица) и ексклузивно најавио његов долазак у Србију, а Игор Марковић из „Систем комикса“ нове албума „Вековника“, „Бескрвних“, Дилана, Хелбоја и Калвина и Хобса.

Судећи по броју издавача, не морамо да се плашимо за судбину стрипа, закључио је он са жељом да се нови министар културе појави следеће године на овој смотри.

Удружење љубитеља фантастике „Лазар Комарчић“ представило је свој рад, а „Константиново раскршће“, најпродаванију књигу последњих година у Србији која добија сада и своје стрип издање, сам аутор Дејан Стојиљковић. Дело настало из раније Стојиљковићеве новеле „Тамни вилајет“ сада добија своју нову верзију (разликује се прилично од књиге), а први део стрип издања под називом „Краљевство крви“ већ је изашао. Друга два наставка („Наслеђе предака“ и „Небо изнад Наиса“) и заћи ће до планиране прославе 1.700 година од доношења Константиновог „Миланског едикта“.

Награду за најбољи стрип (у конкуренцији аутора до 15 година) добио је Матија Јовановић из Јагодине, док је овогodiшњи лауреат Плакете „Бранко Плавшић“ (коју је дизајнирао Бранко Керац) на конкурс за кратки стрип Миљивој Костић из Новог Сада.

Тиме је Међународна стрип конференција званично затворена, а судећи по броју излагача и издања, интересовању стрипација и броју посетилаца, за стрип у Шумадији заиста нема фрке.

ПЛАКЕТА „БРАНКО ПЛАВШИЋ“

НОВА ИЗДАЊА „ДАРКВУДА“, „РОЗЕНКРАНЦА“, „ФИНИКС ПРЕСА“, „КОМИКА“ И „СИСТЕМ КОМИКА“

У БИОСКОПУ

Ледено доба:
Померање
континента

Један од најпопуларнијих дечијих анимираних филмова „Ледено доба“, четврти наставак серијала, синхронизован на српски језик, налази се на редовном репертоару биоскопа „Синеплекс“, а приказује се у чак шест термина.

Након што веверица Скрет, као и увек јурећи свој жир, изазове раздвајање континента, мамут Мени, лењивац Сид и тигар Дијео упуштају се у нову

авантуру. Плућајући на леденом брегу, одвојени од остатка крда, њих тројица покушавају да се преко мора врате кући, а изазови пред њима су никада већи - морска створења, непознати нови свет, гусари.

Публика ће упознати и нове јунаке: Манијеву и Елину ћерку, сада већ бунтовну тинејџерку, Бресквицу, затим Сидову незгодну баку, тигрицу Ширу и капетана Трбосека, опасног вођу гусарског брода.

Глас Манију, као и до сада, позајмљује Никола Ђуричко, Сиду Срђан Милетић, Дијегу Војислав Воја Брајовић, Ели Исидора Минић, а Горан Јевтић и Лако Николић опосумима Креси и Едију. Новим ликовима гласове ће позајмити Маша Дакић, Душанка Стојановић, Катарина Марковић и Виктор Савић, док режију синхронизације потписује Горан Јевтић.

Први филм „Ледено доба“ снимљен је 2002. године, а следиле су „Ледено доба 2: Отапање“ (2006) и „Ледено доба 3: Диносауруси долазе“ (2009).

Сложите слагалицу

У биоскопу „Синеплекс“, од 1. јула до 1. септембра, посетиоци ће уз сваку купљену улазницу добијати по део слагалице, а након што сложе четвороделну слагалицу могу је заменити за летњи џамбо мени, који се састоји од кокица и литарског сока.

Делови слагалице су обележени бројевима, тако да посетиоци, приликом куповине улазнице, могу да затраже број који им недостаје, а могу и да изаберу да ли ће делове сакупљати сами или са неким.

Уз картицу „Породичног филм клуба“, која малишанима до 14 година омогућава ниже цене улазница и бесплатне кокице приликом сваке посете, један део слагалице ће се добијати уз две купљене улазнице. Све информације се могу наћи на веб адреси биоскопа cineplex.rs.

ДАН БИБЛИОТЕКЕ

Дуга историја, хронични проблеми

Обележавањем свог дана, Библиотека није представила само оно што данас ради, оно што ће радити, већ и веома богату историју. Као и многе традиције, нажалост, одржала се и она да је од оснивања до данас Библиотека увек била под туђим кровом, односно никада није имала свој простор

Народна библиотека „Вук Караџић“ у Крагујевцу обележила је Дан оснивања, односно 146 година постојања библиотеке и 166 година од оснивања „Крагујевачког читалишта“.

Изражено бројкама, Библиотека, данас располаже фондом од преко 300.000 издања. Од тога је скоро 90 одсто монографских публикација, брошура, новинских листова и часописа на српском, а двадесетак хиљада на другим језицима. Библиотека у оквиру фонда има 372 новинска листа и 1.035 издања часописа. Поред књижног фонда, Библиотека има бројне легате, као и ликовну збирку.

Ипак, иза ових бројева стоје и они да је ово културна установа са највише радних дана у години, да се радним временом увек прилагођава својој публици, да програме организује ослушкујући Крагујевчане, а исто тако набавља и нове наслове.

Обележавањем свог дана, Библиотека није представила само оно што данас ради, оно што ће радити, већ и веома богату историју. Елем, средином 19. века Крагује-

вац, у веома кратком периоду, добио је прву галерију слика, војни оркестар, апотеку, гимназију, штампарију, позориште и читалиште. Читалишта су, углавном, ницала као резултат приватне иницијативе, била су место окупљања појединаца који су показивали наклоност према књизи и писаној речи и због начина и организације рада сматрају се зачетницима библиотекарства у Србији. Крагујевачко читалиште основано је 1846, одмах после београдског.

Архивска грађа у новој културној историји као прве и најстарије српске библиотеке наводи библиотеку Књажеске канцеларије и Гимназијску, за ђаке и наставнике. Међутим, карактер јавности у правом значењу те речи добила је тек библиотека која је била смештена у згради Гимназије, са својим посебним фондом, а финансирана је из државног буџета. За њено оснивање заслужан је Јанко Шафарик, знаменити ерудита тог доба и библиотекар-управник Народне библиотеке у Београду. По препоруци Државног савета и на основу решења које је потписао кнез Михаило Обреновић, 14. јуна 1866. године, управо тај фонд књига је институционализован као Јавна библиотека. У њој леже корени данашње библиотеке „Вук Караџић“.

Као и многе традиције, нажалост, одржала се и она да је од оснивања до данас Библиотека увек била под туђим кровом, односно никада није имала свој простор.

- То је помало депримирајуће и фрустрирајуће. До сада је библиотека била у 13 простора и никада нисмо били на једном месту. И сада се налазимо на три локације,

а то није исплативо, каже Мирко Демић, директор Библиотеке.

Годишњицу ове уставове за послени су дочекали и са дозом стрепње, да ли ће се позитивни трендови наставити, односно да ли ће редовно пристизати новац за библиотечки фонд.

- Библиотека нашег ранга требало би да има годишњу набавку књига од 13 хиљада наслова, а то кошта око 9,5 милиона динара. Наравно, никада нисмо били ни близу те цифре, а ретко се дешавало и да добијемо милион динара. Углавном се та цифра креће око 700 хиљада. Ипак, ове године смо задовољни набавком, јер поред редовног, добили смо и донацију „Службеног гласника“, где ћемо бити у прилици да сами одаберемо књиге, наводи Демић и додаје да данас Библиотека, нажалост, повлађује публици.

Просечни читалац је жена, средњих година, која не жели да се замара, већ читање доживљава као релаксацију.

- Иако је моја жеља да имамо више „озбиљних“ читалаца, морам

да нагласим да се данас озбиљна литература не чита по личном избору већ по морању. Ту је заказао систем - образовни и школски, каже наш саговорник.

Демић, пак, додаје да је помало парадоксална кукњава за већим библиотечким фондом, с обзиром да у Библиотеци немају више слободног простора, односно „ударили“ су у плафон.

Иако је „аларм“ већ одавно упален, до данас није било никаквих помака у решавању проблема новог простора. Према Демићевом мишљењу, за то је најзаслужније Министарство одбране, које не жели да одмакне ни педаљ од својих захтева. У другим градовима касарне су продате по ниским ценама, док се у Крагујевцу тражи и више од реалне цене.

- На срећу, локална самоуправа има разумевања, па остаје нада да се види каква ће бити „расподела“ у новој Влади, а од тога зависи да ли је решење новог простора близу или веома далеко, каже Демић.

Према његовим речима, у Библиотеци су потпуно дотрајале електричне инсталације, а велике проблеме ствара и висока температура, јер кад се плоча изнад галерије у Библиотеци усија не помажу ни четири климе. Ипак, и поред ових проблема у Библиотеци се готово свакодневно ствари крећу на боље. Након неколико година таворења са сајтом, пронашли су спонзоре и добили веома функционалан сајт.

Такође, појачали су и утицај на друштвеним мрежама, нарочито „Фејсбук“, а из дана у дан повећава се број дигитализованих књига.

- Нажалост, дигитализацију ради-мо непрофесионалном опремом, али користимо све наше ресурсе, а имамо и неколико младих људи који се спремни да уложе велики труд. Завичајна библиотека биће дигитализована, само је питање када ће тај посао бити завршен. Трудимо се да се што већи број дигитализованих при-мерака, поред америчког сајта, нађе и на нашој веб презентацији, обећава Демић.

М. ЧЕР

„АЛНАРИ“ НАГРАЂУЈЕ

Напети
трилер

Два најбржа читаоца „Крагујевачких“ биће и овог петка у прилици да својој библиотеци додају занимљив наслов издавачке куће „Алнари“. Потребно је да у петак, 6. јула, позовете 034 333 111, после 10 часова и добићете роман „Зов анђела“, аутора Гијома Мусоа. Добитници ће своје књиге моћи да преузму у књижари „Вулкан“ у Рода центру.

Да ли је и вама мобилни телефон постао попут дневника? Да ли њему поверавате бројеве телефона драгих особа, фотографије, разговоре... најскривеније тајне?

У гужви највећег њујоршког аеродрома двоје људи дословно ће налетети једно на друго. Мадлин и Џонатан брзо ће сакупити просуте ствари и продужити свако на своју страну. Они се никада пре тога нису срели, а веровали су и да се тај сурет више неће поновити. Ипак, у журби да прикупе своје ствари, случајно су заменили мобилне телефоне. Када буду увидели грешку, већ ће их делити више од десет хиљада километара. Он је власник ресторана у Сан Франциску, док она ради у једној париској цвећари. Иако су су свесни да задиру у туђу приватност, неће моћи да одоле и прегледаће садржај телефона који се затекао код њих. Међутим, неспутана радозналост довешће их до запањујућег открића: схватиће да су њихови животи нераскидиво повезани тајном за коју су обоје веровали да ће остати заувек скривена. Почетак који наговештава романтичну комедију претвориће се у напети трилер, а маестрална завршница надмашиће и највећа очекивања.

Гијом Мусо, један од најпопуларнијих француских писаца данашњице, чија су дела преведена на тридесетак светских језика, а књигом „Зов анђела“ поново нас подсећа шта је узбудљива и неизвесна авантура, која никога не оставља равнодушним.

ТРИ ПРИЗНАЊА ЗА ИВАНУ РЕТАС

Најбољи религијски и туристички спотови

Кратки уметнички филм „Сапутнице“, о манастиру Прерадовац надомак Крагујевца, и „Магистрала 30-3“, о Спомен-парку „21. октобар“, најновија филмска остварења новинарке Радио телевизије Крагујевац Иване Ретас, освојила су награде за најбољи религијски спот и најбољи туристички спот на управо завршеном међународном фестивалу „Гран при Леће“, у Италији.

Филм „Сапутнице“ говори о монахињама манастира Прерадовац, сестрама-сапутницама у вери и начину живота. Оне црпе инспирацију из благородне Шумадије. Ово је и кратак туристичко-уметнички филм о поднебљу у коме су оне чувари традиције и

градитељи.

Кратко остварење о Спомен-парку „Магистрала 30-3“ је уметничко путовање кроз историју, али и прича о неискоришћеном туристичком бисеру Србије, Спомен парку „Крагујевачки октобар“. Филм је снимљен у покрету и представља Шумарице баш онако како их доживљавају путници за које је Крагујевац једна од дестинација на путу кроз прошлост и прелепе пејзаже.

Монтажу оба филма потписује Зоран Стаменковић, продуцент је била Биља Нешић, а поред режије по први пут Ивана Ретас потписује и камеру.

Такође, и кратка филмска трилогија „Игра сенки“, ове редитељке, ушла је у финалну селекцију међународног „Фестивала Мира“ у Горицији, у Италији. На овај начин, Ретасова је стекла право коришћења логоа италијанског фестивала на свим будућим међународним пројекцијама овог филма.

СЦЕНА ИЗ ФИЛМА „САПУТНИЦЕ“

ХИТ МУЗИКА ИЗ ХИТ ПРЕДСТАВЕ

Глумци певају

На платоу испред Књажевско-српског театра, у петак, 6. јула, одржаће се концерт под називом „Дуго топло лето“, на којем ће бити представљени сонгови из протекле позоришне сезоне. Реч је о песмама из хит представе Ричарда Бина „Један човек, двојица газда“ и комада „Титаник“, обе у режији Небојше Брадића, а у извођењу глумца Књажевско-српског-театра. Сонгови су рађени на основу превода Ђорђа Кривокапића, док је за аутентичан звук из шездесетих био задужен аутор Драгослав Танасковић Трнда, музички уредник Књажевско-српског театра и креатор музике за ове комаде.

То је музика раних шездесетих, време када су „Битлси“ почели да пишу ауторске песме. Ипак, и у њима препознатљиви су јаки музички утицаји на којима су они као музичари стасали. А, они су веома разноврсни, буквално од Сан Рема, преко шлагера, енглеске водвиљске позоришне сцене, па до америчког блуза и звукова са делте Мисисипија. Наравно, представа обилује и звуцима и нумерама класичног рока и блуза из тог периода, али и неких других звукова и музичких праваца попут калипса.

ВИС „ГАЗДЕ“ У ПРЕДСТАВИ „ЈЕДАН ЧОВЕК, ДВОЈИЦА ГАЗДА“

Крагујевачки глумци и оркестар на челу са Трндом извешће коктел хитова, међу којима се издвајају Танасковићеве нумере „Рок енд рол ера“, насловна нумера „Слуга двојице газда“, обрада познатог љубавног диско хита Глорије Гејнор „Преживећу“, калипсо „Идемо у Кингстон таун“ у извођењу глумца Александра Милојевића Лије, „Флипер воз“ алијас „Пинбол трен“, домаћи хит Драга Млинареца

СВЕТСКИ ТРЕНД

А домаћи таленат

Као што се ради и у великим светским кућама, почетком јуна, актери представе снимили су материјале за ЦД-е са музичким хитовима из представе „Један човек, двојица газда“. Сонгови и музика су снимани на сцени крагујевачког позоришта, а за тон и звук био је задужен Добрица Андрић, који је и иначе тон мајстор у овој представи крагујевачког театра. Материјал је обрађени у његовом студију где је и завршена постпродукција албума „Један човек, двојица газда“. Овај албум ускоро ће моћи да се набави на билетарници Књажевско-српског театра.

„Тако ми драга ти изгледаш знај, док са смјешком проматраш свјет“, „Потенцијалност љубави“ као и елвисовска „Горућа љубав“, бондовски „Тејк овер“ закључно са завршним хит сонгом „Сутрашњица“.

Иначе, пред крагујевачком публиком наступиће ансамбл духовито назван као ВИС „Газде“ (име под којим наступа у самој представи) који сачињавају музичари Драгослав Танасковић Трнда и Иван Филиповић Фића као и глумци Никола Милојевић и Невена Брзковић, а сонгове ће изводити прва „певачка постава“ глумачког ансамбла крагујевачког позоришта: Александар Милојевић Лија, Милош Крстовић, Марина Перић Стојановић, Сања Матејић, Катарина Митровић, Исидора Рајковић, Чедомир Штајн и, наравно Миодраг Пејковић који тумачи улогу Франсиса, слуге двојице газда. Концерт почиње у 21 час.

ВЛАДИМИР ПАУНОВИЋ, ЧЛАН УПРАВНОГ ОДБОРА НКСС

јединог Крагујевчана у управном одбору ове Асоцијације, учесници Скупштине НКСС утврдили су и даље стратешке кораке у односу на ресорно министарство и локалне власти, јавне институције, као и на донаторе, колеге из цивилног сектора, медије и друге мреже у земљама у региону. Скупштина је подржала и приступање Асоцијације новој регионалној мрежи независне културе која је у процесу настанка.

Посебно је било речи о активnoj улози НКСС у формирању и спровођењу културне политике на свим нивоима, могућностима унапређења комуникације и стварања партнерства са јавним сектором, као и о решавању проблема недостатка простора за рад независне сцене и успостављању транспарентног механизма за подршку програмима и пројектима независне културе.

- После друге годишње скупштине у Пожеги Асоцијација броји више од осамдесет чланова и то је највећа платформа у култури, што јој даје легитимитет у будућем креирању културне политике. Држава, односно у овом случају Министарство, никада неће дати ишта уколико не тражите, а то је добијање простора за рад независне културне сцене, затим посебне линије за финансирање, потом анимирање малих средина где је потребно понудити квалитетне програме из других градова. Дакле, да није било овог умрежавања не би били ни у ситуацији да седнемо за сто и преговорима са државом, каже Владимир Пауновић, члан управног одбора НКСС.

Према његовим речима, направљен је велики помак, нарочито у малим срединама, које су добиле подршку да покрену нове програме. Такође, НКСС је успела и да обезбеди минималне грантове за организовање програма.

Међу новим члановима НКСС су актери независних културних сцена из Београда, Новог Сада, Обреновца, Ниша, Ваљева, Младеновца, Смедерева, Лесковца, Ужица и Крагујевца.

- Мислим да је било тридесетак пријава, а из Крагујевца је аплицирало удружење „Видо“, које је ове године добило зелено светло и постало члан наше асоцијације. Мишљења сам да они могу да унапреде рад и да допринесу новим програмима у култури, наводи Пауновић.

Основана у јуну 2011. године, Асоцијација НКСС сада броји готово 80 чланова из градова и општина широм Србије.

ФЕСТИВАЛ УМЕТНИКА ХАРМОНИКЕ

Најбољи са светских такмичења

Крагујевац ће од 7. до 12. јула бити домаћин 22. фестивала уметника хармонике. У оквиру Интернационалног фестивала, који се ове године одржава под покровитељством Министарства културе и града Крагујевца, биће одржане традиционалне манифестације - летња школа за хармонику и интернационални фестивал солиста на хармоници.

Фестивал уметника на хармоници и овог пута окупиће лауреате највећих светских такмичења хармонике, па ће тако и ове године крагујевачка публика бити у прилици да види најбоље солисте са такмичења у Арасатеу, Клингенталу, Кијеву, Москви и Кастелфидарду, као и најбоље на Светском купу и Светском трофеју у прошлој години.

Фестивал ће у суботу, 7. јула, отворити оркестар хармоника „Лау хаизета“ из Шпаније, а након тога сваког дана од 21 час наступаће најбољи млади акордеонисти из Холандије, Русије, Шпаније, Кине, те двојица домаћих музичара – Предраг Радисављевић и Дино Суљковић. Последњег дана фестивала у четвртак, 12. јула, пред крагујевачком публиком наступиће Јуриј Шишкин.

Директор Музичке школе „Др Милоје Милојевић“ и професор ФИЛУМ-а Радомир Томић и ове године ће уз Јурија Шишкина, професора из Русије, те Војина Васовића, радити са полазницима Летње школе хармонике. Ова школа намењена је најбољим ученицима завршних разреда ниже музичке школе, ученицима средње школе и студентима хармонике. За похађање школе пријавило се преко 30 полазника међу којима се, поред ученика и студената из Србије, налазе и млади хармоникаши из региона, али и целе Европе.

Сви концерти почињу у 21 час и биће одржани у сали Прве крагујевачке гимназије.

Организатори ове манифестације су Музички центар „Ад либитум“ и овдашња Музичка школа. М. Ч.

ЈЕДАНАЕСТИ „ШУМАДИЈСКИ ДЕМО ФЕСТ“

Само три бенда

Кад нема пара тешко је нешто организovati, а то је доказано управо на овој годишњем „Шумадијском дему фесту“. Наиме, у најкраћем овај фестивал би се могао свести на префикс мини-ШДФ. У последњем тренутку чак три бенда су отказала учешће, а на сцени СКЦ-а појавила су се само три бенда.

Ипак, публика, која такмичарском делу и није присуствовала у великом броју, била је у прилици да чује три квалитетна бенда, а по свему се издвојила група „Стега и бес“ из Панчева. Они су једногласном одлуком жирија освојили прво место. Другу награду освојила је група „Небо је црвено“ из Суботице, а трећа награда припала је крагујевачкој групи „Брејнвош“.

И ове године првонаграђени бенд имаће прилику да у професионалном студију „Дигимедиа“ снимни и продуцира свој материјал, те га касније изда под етикетом СКЦ-а.

У ревијалном делу наступила је култна панк група „Звонцекова биљежница“.

„СТЕГА И БЕС“ ПОБЕДНИЦИ ШДФ-А

„НЕБО ЈЕ ЦРВЕНО“

„ЗВОНЦЕКОВА БИЉЕЖНИЦА“, ТОЗА РАБАСА И ВУЈА

„БРЕЈНВОШ“

ОД ПРВОГ ТАКТА ПУБЛИКА ЈЕ СКАКАЛА

ВИТЕЗОВИ РЕДА ЗМАЈА
ДЕСЕТ МИЛЕНИЈУМА СКРИВЕНЕ ТРАДИЦИЈЕ ЕВРОАЗИЈЕ (6)

Змај као знак распознавања

Пише Живојин Андрејић

Нема сумње, прстење са представом змаја је давано и српским витезима приликом ступања у ред Змаја. Са почетка 15. века је сребрни прстен са непознате локације, прстен из Сибнице код Рековца, а потом следи фрагментовани прстен са средњовековног Рудника који има на себи три звездице. Прстен из Босне има стилизовану фигуру змаја са репом који се завршава у виду љиљана и исто тако на слободном пољу три звездице. Две звездице са змајем има прстен из збирке Станислава Кракова. Из Јањева је прстен са представом алезмаја, а из околине Крагујевца је златан прстен са представом змајеве шапе и натписом «Повков прстен» који се доводи у везу са породицом Повић, властелом цара Душана: логотет Ђорђе, ставилац Милош и Радослав, изасланик царице Јелене у Дубровнику.

Следи прстење из Гроцке, Орашца и опет Јањева са врло лепо урађеном хералдиком. На глави овог прстена је у доњем делу штит са неодређеним орнаментом, изнад је кацига из које се појављује змај. Овом типу припада и прстен из Приштине «Маре Николине», прстен из Охрида, као и златан прстен из Дубровника. Орнамент на удубљеном делу врата овог прстена је истрвен, али вероватно представља змаја у лежећем згрченом положају, а на глави је кацига на којој је крилати змај. Прстен из Приштине је интересантан по томе што на слободном

пољу има чак 11 звездица. Прстен из Босне има десет, а познати су и они са пет звездица.

Посебно вредан прстен је пореклом из Дубровника од злата и изузетне израде из средине 15. века. На њему је више пута приказан крилати змај и постоји могућност да је припадао херцогу Стефану Косачи. На основу тестаментна коморника Стефана Косаче властелина Прибислава Вукотића знамо да је и он поседовао прстен реда змаја. До сада је протумачено да пет звездица означава барона, седам грофа, а десет војводу. Прстење је давано витезима Змаја приликом заређивања.

■ Змаја носе и косовски јунаци

Познати су и примерци металног посуђа са представама змаја. На сребрној чаши за слаткише из Банатске Дубице, која је пронађена са више комада новца деспота Стефана Лазаревића, змај је представљен на дну, а на два сребрним чашама из Гроцке из 16. века су представе крилатог змаја и змаја са људским ликом међу другим митским бићима. Змај се појављује у хералдици и на новцу Бернарда и Галеаца другог Висконтија и Влад трећег Дракула који су били витезови реда Змаја.

Представа змаја је коришћена и као водени жиг на папиру за књиге. Познато је више оваквих књига из манастира у Пећи, Дечанима, Хиландару, Пљевљима... Дакле, појава змаја на воденим жиговима књига и прстењу у Србији датира пре појаве реда змаја краља Жигмунда. Да је ред Змаја постојао у Европи и раније сведочи нам витешки ред Змаја грофова од Фоа, као и кацига са змајем Жака Арагонског из 13. века. Још значајнији су записи о Змају Влаху од Босне из чак 1070. године и Првослава Драгула из 1277. године. Познате су и слике енглеског краља Едварда другог (1307-1327.) који на свом шлему има змаја раширених крила. И на оглаву и плашту његовог коња су змајеви.

Змаја носе на сликама косовски јунаци Милош Обилић и његови

ЗЛАТАН ПРСТЕН СА ЗМАЈЕМ СТЕФАНА КОСАЧЕ

побратими Топлица Милан и Косанчић Иван. Косовски јунаци имају на шлему змаја каквог има и Жак Арагонски. Оваква иконографија за косовске јунаке може се сматрати разумљивом јер су у питању митолошке личности, односно стара српска прехришћанска божанства, али одакле потиче слична иконографија за поједине ране српске владаре као што су жупан Мутимир, велики жупан Часлав Клонимировић и велики жупан Вукан, син Стефана Немање на Табли српских владара Адама Шмита?

Многи сматрају да је змај у хералдику ушао преко врло проблематичне хералдике и родослова породице Охмућевић. У грбовнику Охмућевића је дат низ грбова српске, босанске и хрватске владарске куће и властеле. Многи су несумњиво тачни иако носе неке елементе за које се сматра да су додаци из тог времена. Било како било, породица Охмућевић је заиста постојала и помиње се од 1342. године у области српске земље Хум. У овом грбовнику се први и једини пут помиње витешки ред Св. Стефана (Немањића), а змај је атрибут и саставни део кациге грбова породица Бранковића (Србија-Косово), Црнојевића (Зета), Дињићића (Босна), Клешића (Босна), Тарцаровића (Босна), Пикиеломеновића (Босна), Франкопановића (Хрватска). Једино код Качића (Босна) змај је основна ознака грба на штиту. У овим грбовима је могуће присуство традиције редова витезова змаја. Многи од ових грбова са змајем се појављује и у грбовнику Ивана Бојничкића племства Хрватске и Славоније, али и неки други: Батијани Неметујвар, Бранковић, Брешћановић, Бућа, Црнојевић, Дињићић, Гара, Качићи, Клешић, Кушлан, Лацковићи, Латкфи, Ленковић, Манџковић, Нугент, Пикиеломеновић, Равен, Стипановић, Суходоли, Тарцаровић, Зрински, Айтић и Змајић.

■ И кнез Лазар у «тајном друштву»

Грб са змајем имају чешке племићке породице Вартемберг и Хадове и словачки племићи Балаш, Батори, Банкер, Каролиови и Торок. Словачки витезови змаја су, заправо, угарски племићи Балас. Змајеви су и угарски Бохуси, као и Калаји, Кенде и Васархељи. Витезови реда змаја постоје и међу Немцима. Херцог Албрехт Аустријски има печат са змајем без крила који телом окружује његов штит. Истоветан штит је и у његовом грбу, а за шлем на цимеру је ланцем прикачен склупчани змај, заправо орден реда змаја. Немачки сликар Лука Кранах Старији почетак 16. века све своје своје слике и гравире потписује иниција-

лима између којих се налази раскриљени змај.

Албрехт Дирер на својој чувеној слици Поклоњење мудраца, од којих је јадан од мудраца, млади и дугоси, насликан као његов аутопортрет, на грудима има брош, заправо варијанту Ордена реда змаја. Орден је елиптичан, у средини је велики црни драги камен окружен бисерима, а све њих окружују два змаја. Албрехт Алтодорфер слика Александра Великог, његовој војску и противнике у средњовековном изгледу. Александар је средњовековни витез са шлемом на коме има раскриљеног златног змаја.

Грб деспота Стефана Лазаревића са змајем је новијег датума и није посведочен као такав у 15. веку и касније. Једна од најстаријих представа грба кнеза Лазара налази се на парпетној плочи припрате манастира Хиландара коју је он градио. За беле рогове на кациги грба кнеза Лазара се сматра да су рогови бовида. Међутим, овде ће пре бити речи о роговима змаја.

Поред грба кнеза Лазара у Хиландару се налазе још две плоче. Једна је са класичним грбом Немањића, а друга је са грбом у форми двоструког змаја «две повезане аждаје, грб непознате породице». „У питању је грб властеле коју треба утврдити“ (?). Пошто је припрату манастира Хиландара кнез Лазар градио са монахом Доротејем, то се да претпоставити да је то његов грб. Монах Доротеј је уствари царски деспот Иваниш (1305-1383.) који је по свему био деда кнеза Лазара по мајци. У манастиру Велући код Трстеника налази се исликана целокупна породица деспота Иваниша: деспот Дејан (син), Јован, Димитрије и Костадин (унуци) и Оливер (параунук). Неколико њих је исликано са одећом која има и коласте аздије са змајевима. Велућа је грађена и сликана око 1370. године.

Сви примери везани за грб, по свему судећи бившег царског деспота Иваниша и његових потомака са примерима хералдике са змајем из периода око 1370. године говоре да је овај ред био присутан у Србији у врло раном периоду. О чланству у неком тајном реду са седиштем у Напуљу пре 1388. го-

дине постоје подаци за кнеза Лазара и краља Твртка. За њих се каже да су били добри пријатељи и да су припадали «тајном друштву». Напуљом су владали краљеви Арагона који су, као што је познато, имали витезове реда змаја. И на двору краља Жигмунда, још од 1388. године, постоји тајна партија којој је приступио Хорвати Јанош и којој су припадали Симон Торњои и отац и син: Миклош и Иштван Лацки. Миклош Лацки је врло значајан још за време краља Лајоша и у борбама са Пољцима 1369. године. Већ тада је Иштван Лацки имао печат са змајем. Интересантно је напоменути да округли прозор на катедрали у Трогиру, из XIV века, којим владају Шубићи, украшавају два змаја.

Енглески краљ Хенри седми у свом грбу има црвеног змаја као и његова ћерка Маргарета Тјудор. У свом грбу црвеног змаја – виверна има и принц од Велса. Фамилија Вилкинс у цимеру свог грба има главу змаја (1560. године), а из 1616. године је грб Филипа ерла од Монтгомерија са цимером на коме је црвени змај раширених крила. Да ред змаја постоји у 16. веку у Енглеској говори нам маркантан пример енглеског вице-адмирала сир Френсиса Драка – Дрејка (1540-1596.) кога је краљица Елизабета произвела у витеза реда, а бродови његове армаде су се звали Драк'с – Змајеви. Ова флота је поразила Шпанци у каналу Ламанш, те су га и они звали Змај. Сир Френсис је имао грб са змајем који седи на бродском сидру чији конопци везује земљину лопту, а божја рука крунише змаја. Он је имао алтернативни грб где божја рука држи сидро на коме су змај раширених крила и земљина лопта, односно глобус.

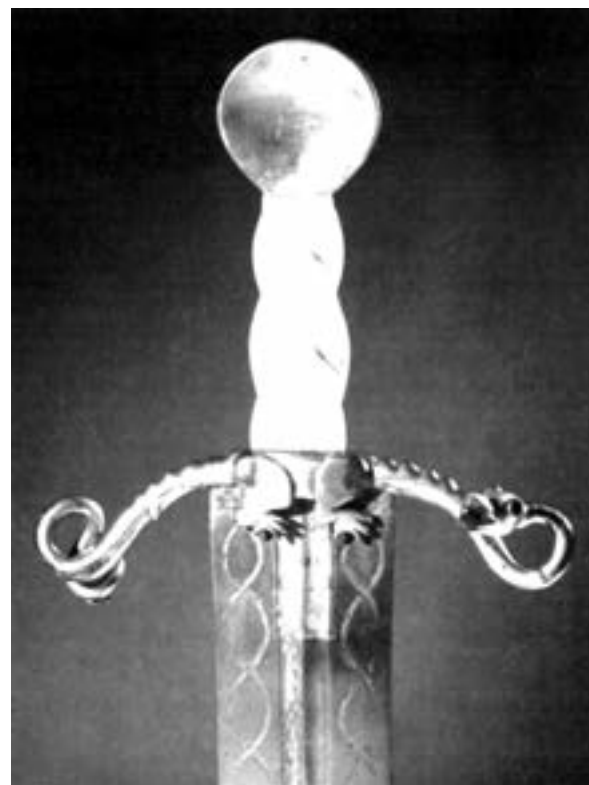
■ Змајеви са Космаја и од Ноћаја

После 16. века ред Змаја, као и многи други редови се не помиње. Међутим, у многим земљама на традицији витезова реда Змаја, уз појаву ватреног оружја формирају се коњичке јединице у Шпанији, Француској, Енглеској, Русији и тд. под називом Драгани. То су биле јуришне јединице које су решавале многе битке брзином и ватреном моћи тако да им нису били потребни тешки и гломазни оклопи.

Неке папе, као Гргур тринаести (1572-1585.) и Павле пети (1605-1621.) имају грбове са змајем. Па-

ВОЈВОДА ДИМИТРИЈЕ ДРАГАШ

МАЧ ВИТЕЗОВА РЕДА ЗМАЈА

па Гргур је, заправо, Уго Бонкопањи који је из племићке породице из Болоње. Павле пети, Камило Боргезе, такође је из Болоње, из чувене племићке породице. Позната је представа града Болоње испред кога се налази на округлом брду раскриљени змај који је штити. Болоњом су владали Висконти, као витезови реда змаја.

Дубровачка племићка породица Басеги има грб са златним змајем раширених крила у грбовнику из 1667. године. Грб змаја има породица Драго из Котора с почетка 13. века, а потом и породица Змајевића из Пераста, која је на породичној кући и цркви имали грб са змајем. Један од најпознатијих био је Матија Змајевић који је био у Русији адмирал балтичке флоте Петра првог. Његов отац Крсто је имао сабљу са балчаком у форми змаја. Грб Русије Петра првог са двоглавим црним орловима на основном штиту има Св. Ђорђа који убија аждају, а на једном од грбова на ланцу има змаја. На просторима Хрватске се симболика Змаја појављује тек са обнављањем тајног друштва Слободних зидара. У Вараждину је 1775. године од стране грофа Ладислава Ердедија, Фрање Драшковића, грофа Карла Ауерсперга и Антона племенитог Волгемут основана ложа „Код три змаја“.

Код Срба у време Првог српског устанка били су познати велики јунаци Јанко Катић под надимком «Змај са Космаја» и Стојан Чупић «Змај од Ноћаја», а чији је парау-

ГРБ ДИЊИЧИЋА СА ЗМАЈЕМ

нук Никола Чупић био познати слободни зидар. У то време се о Карађорђу пева: «Ко ће љута змаја преварити». Интересантно је поминути да кнежевски и краљевски грб Обреновића који је наштрао Каниц у себи садржи и змију урорбор која својим прстеном затвара и штити један од грбова Србије: крст са четири оцила. У Срба је био најзначајнији Јова Јовановић-Змај који је уређивао часопис «Змај», а у Бечу штампао разгледнице са Змајем који лети изнад Новог Сада. Змај је са Ђорђем Рајковићем превео збирку назаренских песама „Харфа Сионска“. Када је увидео праву суштину назаренства Змај се покајао: „Да сам предвиђао штете које она сада наноси православу, ја их не бих преводио, па ма како лепе биле.“

И многи градови имају у свом грбу змаја као знак некадашње припадности неком од витезова реда змаја. Грб Љубљане којим су некада владали грофови Цеља, има кулу на којој стоји раскриљени змај. На реци Савињи је подигнут (1900-1901. године) Змајски мост на коме се налазе фигуре раскриљених змајева отворених челюсти. Клагенфурт у Аустрији, такође, има кулу испред које лебди раскриљени змај. На грбу града Дебрецина змај савијен у круг закиљује руку са сабљом, пиштољем и сунцем изнад њих. Трутнов у Пољској има на грбу змаја без крила испред кула и улаза у град. Змаја, базилика, поседује грб града Базела.

НОВИ БЛУЗ ЛЕВЕ ОБАЛЕ

Чукојевац

Пут за Чукојевац започињао је суботом, раним буђењем пре изласка сунца. Воз из Београда за Краљево стизао је у Крагујевац у 6.07 сати. То је онај чувени „дански краљевски“. Следећа станица била је у Витановцу, селу надомак Краљева. Ту су се чукојевачки излетници искрцавали и пели на шпедитере са коњском запрегом

Пише Јован Глигоријевић

Имам неколико старих фотографија, тачно је пола века како су снимљене. Формат је 6x9, сасвим уобичајен за време кад се редак и скуп фотопапир штедео до крајности. На једној од њих је снимљен атлетски грађен момак, плаве косе, како се баца кроз ваздух и хвата лопту правећи параду као Владимир Беара. У позадини се види неки клинац, заклоњен облаком песка, који је подигао приликом шутирања лопте. На фотографији је Танасије Таса Стефановић, по мишљењу многих Крагујевчана најбољи голман којег је град икада имао. (Свака част Дики Стојановићу, али ја се придружујем мишљењу старијих.)

Танасије се толико прочуо по својим парадама и успешним одбранама да су долазили Рајко Митић, капитен, и доктор Аца Обрадовић, „техничко“ Црвене Звезде, да га врбују за свој велики клуб. Тасина мајка Јованка, сиромашна удовица једног од власника предратне фабрике конзерви „Стефановић“, хтела је да њен син заврши школу, а не да се по белом свету баца за фузбалом. Јој, који је то страхан приказ био. По калдрми Гушићеве улице бежи дебели технички директор ФК Црвене звезде, а сустиже га мајка Јованка са метлом у рукама! Но, вратимо се фотографији. На њој ја шутирао пенале Таси да опкладу да ћу му из пет шутева дати један гол. Опкладу сам изгубио. И, ето, никада нисам успео Таси да дам гол из пенала, али сам већи део живота био млађи друг право крагујевачких мангаша и могу да се поносим тиме.

Оно што је заједничко обема фотографијама јесте предео. У њему преовладава ситан бели песак на коме стоје фотографисани. Песак је заправо био светложут, али се на црно-белом фотосу беласа као јануарски снег. Рекло би се да је нека морска плажа, али није. Види се и друга обала. Па, где то у Крагујевцу или околини постоји тако фина обала, са тако финим песком? И да ли је то језеро или река, или чак морско жало? Где то има? Нажалост, данас нема нигде.

А пре само пола века била је то обала Западне Мораве у једном селу надомак Краљева, по имену Чукојевац. Времешнији Крагујевчани се са сетом сећају Чукојевца. Нарочито преживели пензионери данас непостојећег гиганта Заводи „Црвена застава“. Они су тамо саградили чак и синдикално одмаралиште. Летовало се под шаторима, а једна пространа барака са верандом била је трпезарија. Испред трпезарије растао је големи о-

рах са најдебљом хладовином испод своје крошње. О томе сведочи још неколико сачуваних фотографија.

Пут за Чукојевац започињао је суботом, раним буђењем пре изласка сунца. Младићи и девојке журили су на железничку станицу, са плавим спортским сакторбама напуњеним до врха разним ђаконијама – сендвичима, колачима, флашама са водом... Чак су једном на Мораву стигле и изврсне јабуке у шлафроку, које и данас памтим. Те јабуке су одиграле важну улогу у нечијим животима, али о њима нешто касније.

Воз из Београда за Краљево стизао је у Крагујевац у 6.07 сати. То је онај чувени „дански краљевски“. Кретао је одмах по пријему путника и следећа станица била је у Витановцу, селу надомак Краљева. Ту су се чукојевачки излетници искрцавали и пели на шпедитере са коњском запрегом. На средини кола попаковале би се торбе и цегери (то је било време без пластичних кеса), а путници би поседали околу, док су им ноге слободно висиле изнад друма. То је оно време кад је рођена изрека „Пази, мајсторе, да не изгинемо ки Манчестер!“

Колона од три-четири запреге је за „банку по човеку“ возила четири километра до „Заставиног“ одмаралишта у Чукојевцу. Е, одатле се ишло на десну обалу, односно гозило, право у Западну Мораву. И то без изузетака. Сандале и патике су се сушиле пре него што сунце одскочи у подне. Они стрљивији су се превозили чамцем. Они други, нестрљивији су да заузму што боља места на супротној обали, журишали су преко реке са високо подигнутим торбама, да се провијант не укваси. Било је мало вероватно да се то догоди јер је река на том месту била испод појаса.

На средини реке извиривао је пешчани спруд величине неколико квадратних метара. Као створен за сунчање и медитацију. Али, до њега није било лако доћи, јер се он налазио на месту где је Морава била дубока неколико метара. Тај спруд и дубока вода око њега биће судбоносни по један млад и леп пар. Прича је почела овако. Једног суботњег јутра друштво, којем сам и ја припадао, приметило је међу собом лепу плавојку, која се свима љубазно осмехивала прелепим осмехом: „Ја сам Љиља, а позвао ме Маке да идем са вама на Мораву“, рекла је тихо плавуша кроз онај њен осмех. Слободни момци из друштва одмах су се прогурали испред ње да јој објасне како Маке данас неће у Чукојевац јер му је мајка нешто болесна, нудећи јој се да јој буду на услузи овог викенда. Они који су већ имали пратиље, правили су се незаинтересовани и гледали некуда у даљину, преко глава својих лепших половица. Факат је био да је Љиља била најзгоднија девојка у овом друштву и да ће се тог дана водити прави мали ратови између најбољих другова за њену наклоност.

Кад смо стигли на плажу, показало се да је Љиља и сјајна пливачица. Отпливала је баш на онај пешчани спруд и своје складно дево-

ЧУКОЈЕВАЦ ДАНАС НИ НАЛИК НА НЕКАДАШЊИ

јачко тело, посуто капљицама хладне моравске воде, опружила преко њега. Било је разних покушаја да се доплива до спруда и Љиље. Најчешће се покушавало са фудбалском лоптом у рукама, као неком врстом пловка, али дубока вода је непливаче вукла у страну и никако нису могли допливати до попришта које је Љиља одабрала за своје удвараче. Онда се атлетска фигура мог старијег друга Тасе Стефановића лењо догегала до реке, загазила у њу и после неколико снажних краул завеслаја опружила на спруд поред Љиље. Провели су сами на спруд скоро читав јулски дан. Сви су их гледали испод ока са обале, чак и женски део наше групе, само нико није могао да чује шта причају. Онда су обоје, око пола три, ушли у дубоку воду и мало пљивали, Танасије је изашао први на онај спруд и опружио се на стомак, а Љиља је истресла воду из косе, скупила је позади и опружила се на леђа наслонивши главу на Танасија као на узглавље. Више их нико није гледао, а Таса и Љиља су се венчали у јесен.

Могли сте их видети на свим митизима опозиције код Крста, пре 5. октобра 2000, као најстарији пар демонстраната. Танасије је и данас висок и плав, а Љиља има неку бору више и, као и увек, прелепо се осмехује. Иначе, имају и унука. А најлепшим јабукама у шлафроку, које сам икада пробао, послужила ме Љиља првог дана кад се појавила у Чукојевцу, пре него што је отпливала на онај свој судбоносни пешчани спруд.

Стотинак метара узводно од плаже Мораве је била плитка мало више од пола метра. Ту су били јаки брзаци, а на њима неколико воденица поточара. Преко реке је било затегнуто челично уже за које су ове воденице биле привезане. Омиљена забава била је да се ухватиш за то уже и опустиш тело на воду, да га она брза и дивља носи. Био је то јединствен осећај лебдења на води. Моја старија сестра ми није дозвољавала да идем сам до овог ужета, па ме одвео Раде Пекар, за кога су сви знали и веровали да може да предупреди сваку евентуалну непријатност изазвану реком. Био је одличан пливач и невероватно снажан младић.

И, тако, бућкамо се Пекар и ја, држимо се за оно уже, уживамо у води, а један човек између нас поче нешто да бућка главом, па богам и да загрцнут од воде нешто закукава. Укапирасмо да се човек дави у води дубокој једва пола метра. Пекар се усправи, ухвати га за кошу и извуче из воде. Он поче да кашље и пљује, а кад дође до даха, скиде наочаре за сунце, које су му се некако укосо закачиле за чело, и заврљачи их у воду. „Због вас да се удавим, мамицу вам вашу!“, викну дављеник. Што, бре, буразеру, због нас?“, упита га нарогуше-

ни Пекар. „Ма, бре, пријатељу, није због вас, него ови' усрани' наочара. Почеше од воде да ми иду горе-доле. Изгубио сам, бре, оријентацију потпуно. Ви'ш да сам 'тео да најбедем од њи'!“ И човек оде на обалу све пљујући и кашљући. Био је то један чувени фотограф из наше чаршије. Чуо сам да су га због овог догађаја прозвали Гњурац и да се он много љути због тога. И дан данас.

Прођоше неке године, не знам кад смо и због чега престали да идемо у Чукојевац. Нико га више није ни поминао. У ствари, стандард нам је растао, момци и девојке покупуваше аутомобиле на кредит, па се могло отпутовати на много чувенија места од села надомак Краљева. Једног раног јулског поподнева рече ми брат: „Ај'мо, бре, до Чукојевца! Сто година нисмо били тамо!“ Ускочисмо у купаће гаће и онако полуголи поседасмо у „тристаћа“. Стигосмо на обалу, кад тамо неко благо, нигде Мораве. Погледасмо, а она тече баш преко оне наше плаже. Нема више жутог песка, сада се ваља неки шљунак, а Морава плитка до чукљева. Тамо где су биле њиве кукуруза из којих смо крали печењаке, вода опасно поткопала обалу, у ствари нема више ни тих њива. Умисмо се мало у оној плиткој води по жежи, тек да нас мине жеља, поседасмо у кола и назад у Крагујевац. Успут нисмо проговорили ни реч. А и о чему бисмо причали? Што Морава вода одњихала, то Морава вода нек однесе.

Следећи пут сам у Чукојевац дошао после две и по деценије. Са женом и двоје деце. Наш добри пријатељ нам је дао кључеве од викендице. Тог лета нисмо имали „предиспозиција“ да летујемо на мору. Било нам је лепо, а наш син је научио да употребљава ношу. Ја сам почео да пецам рибу и научио да уживам у томе. Чак сам једном устао у четири ујутро да уживам на реци у изласку сунца. Око шест и петнаест сам зачуо узводно неку грмљавину, иако на небу није било ни најмањег облачка. Мало касније су поред мене пропливале бео-вине и бабушке белих стомака, изврнуте на леђа. Некоме је требало много рибе, па је хитнуо у реку штапин динамита. Вратио сам се у викендицу, нашао у шупи неке старе „Илустроване политике“ и ћутао до ручка. Жена је мислила да сам љут. И јесам био љут, само нисам познавао *шоја* (или *шо*) што ме наљутило.

Кад ме пут нанесе у неки град централне Србије и поглед падне на фасаде зграда зиданих шездесетих и седамдесетих година, понекад, ако је ведар и сунчан дан, нешто засветлуца пред очима. Сигуран сам да је то жути песак са плаже из Чукојевца, на коме сам стајао у време када се снимљене оне две малене, старе фотографије.

САТИРА

Мотив

„Само да ме изабери, оној волини Петровићу поломићу рогове! Он је мислио да мукањем може мени да буде конкуренција. Такве ћу ја по кратком поступку у јарам, па на неузорану ледину!“, размишљао је Феликс.

„А оног Буцала ћу да разбуцам. Има градска чистоћа да скупља то ђубре од човека! Само да ја будем изабран, само да победим на изборима. Видеће он свог Бога и све свеце! Ма, какви њих?! Видеће Буцало све ђаволе, але и вампире из подземног света! Није свестан на кога је ударио!“, жестио се у себи Феликс.

„И Белановића ћу да оцрним, кукала му мајка! Боље би му било да је појео што се не једе, него што је кренуо да ме оговара, лага, блати!...“, Феликс је стискао знојав длан у песницу. „Проклињаће тај дан кад се родио! Прописаће мајчино млеко! Чешаће се где се нико његов није чешао! Кукаће као Јапанка у порно филму! Нека га, нек се шепури још који дан, а онда кад ја победим, десиће се оно што је неминовно. Од судбине и од мене не може да се побегне!“, уверавао је себе Феликс.

„А тек шта ћу да урадим Петковићу. Разбићу га као звечку не пет делова, па ћу да га згазим као да је поњава. Руке нећу да прљам, такве ћу да удесим ногом...“, пролазило је Феликсу кроз прегрејани мозак, а онда га је тргнуо глас.

– Господине Феликс, који је Ваш основи мотив за бављење политиком? – питала је водитељка у ТВ студију.

– На првом месту да учиним нешто добро, племенито и корисно за све људе – одговорио је Феликс као из топа.

Александар ЧОТРИЋ

Карикатура: Горан МИЛЕНКОВИЋ

Кампања је протекла у знаку фер-плеја. Нико није оптужен да је поштен!

Раде ЈОВАНОВИЋ

- Не можемо да пронађемо истину. Нестала је у вихору демократских процеса!
- Сliku о нама не држим у кући. Да се деца не плаше!
- На домаћем терену не може нам нико ништа. Код нас је демократија доживела дебакл!
- Лети, лети мој голубе бели! Наћи ће се владајућа странка и за тебе!
- Па шта ако добро живим? Не бавим се политиком да бих носио цакове!
- Наша славна прошлост је у све већој сенци давних дана које нерадо помињемо!
- Када је наш смисао за хумор прешао све границе, тада је настала најбоља сатира на свету!
- И афоризам може да буде књижевно ремек дело. Кад дам све од себе!
- Месецима радим на новом рукопису. Биће то афоризам за причу!

Милан Р. СИМИЋ

Црв

Весело сам мешао редак пасуљ, певушио, смешкао се. Не долазе ми гости сваки месец. Захватио сам кутлачом мало течности из лонца, дуно да је охладим и принео је устима. Свашта искусан кувар може да види из само једног сркута провидне течности. Можда провиђење, можда обична срећа, тек приметих, потпуно запањен, да у кутлачи плута прави правцати црв. Брзо сам га склонио. Нисам ни хтео да помислим какав би скандал избио да га је неко од мојих колега из Академија наука нашао у свом тањиру. Правим се да сам бедни доктор наука, а овамо за ручак имам месо.

Ђорђе ОТАШЕВИЋ

Немамо више куд. Стигли смо до „далеко било“!

Милан Р. СИМИЋ

У почетку беше реч. И тачка!

Рагмиле МИЋКОВИЋ

Наши политички посласличари не дангубе. Муте ли муте!

Ивко МИХАЈЛОВИЋ

БАЛКАНСКИ ПРИРУЧНИК

Примедба егзистенцијалним зависницима

Услови живота су никакви и крајње неиздрживи а вама је баш сада запело да живите!

Значај минималне цене

Загарантована минимална цена рада омогућава грађанима да живе сасвим мало, на срећу и кратко, тако да ту неће бити никаквог проблема!

Исхитрено пословно правило

Најбоље ћете урадити посао који треба завршити што пре ако исти обавите пре него што сте га и почели!

Локализација скривених депоа

Пребирачи по нашим животима израчунали су да се у нашим сламарицама крије више милијарди евра. А колико је тога тек у доњем вешу бескућника?

Свестране карактеристике одговора

Није да се разилазимо по свим питањима него већина питања тражи одговоре на све стране!

Неочекивани победнички обрт

Велико изненађење било је када се видело ко трчи победнички круг. Такав обрт нико није очекивао.

Остеолошки формативни апетит

Костур наше владе још се не назире јер потенцијални кандидати не прихватају ригорозне дијете, а при томе апетити им расту!

Објективне тешкоће самокритике

Врло смо самокритични, али тешко је то прецизно манифестовати када не постоје никакви разлози за то.

Нивелација константне величине

Највећи син нашег народа није волео да седи са нама јер када стоји био је већи!

Контрадикторност знакова навода

Није у питању да ли је прозвани посланик ђубре под знацима навода, него да ли су ту знаци навода уопште потребни!

Прекорачење пешачких овлашћења

Налетевши на лежећег полицајца пешак га је са великим задовољством изгазио са обе ноге, чиме је прекорачио саобраћајна овлашћења која му као пешаку припадају!

Проблем породичне исхране

А када је дошло време за вечеру приметили смо да још нисмо доручковали и ручали!

Раши ПАПЕШ

Горан Миленковић

ОДВАЛЕ

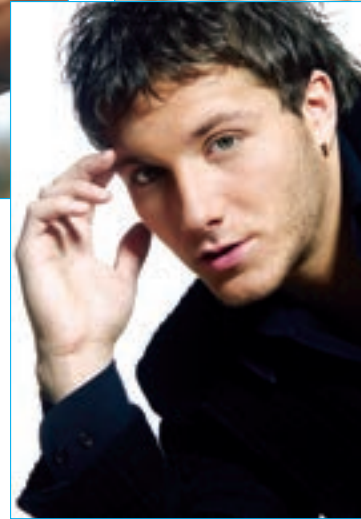
ТОМИСЛАВ НИКОЛИЋ, председник:
- Не знам да ли ће напредњаци предводити нову владу, то морате њих да питате.

ЈАНКО ТИПСАРЕВИЋ, тенисер:
- Ако некада и постоји љубомора према Новаку, онда је то она позитивна, она која ме тера да размишљам на следећи начин: ако може он, можеш и ти.

БЕБИ ДОЛ, певачица:
- Ових дана стигао ми је позив на гала пријем за некадашње истакнуте учеснике „Евросонга“. Те 1991. године била сам последња по броју бодова, али траг је ипак остао.

ЖЕЉКО ЈОКСИМОВИЋ, певач, на питање како би описао „жену за сва времена“:
- Имам је, тако да нема потребе да је описујем.

САША КОВАЧЕВИЋ, певач:
- Безвезно би било да кажем како себе сматрам секс симболом, али чињеница је да се максимално трудим да изгледам перфектно.

ДРАГАН КОЈИЋ КЕБА, певач:
- Врло често сањам и верујем у снове, али на тај свој дар никада нисам обраћао пажњу. Убудуће ћу морати озбиљније да се позабавим овом темом.

СВЕТЛАНА РАЖНАТОВИЋ, певачица:
- Оно што повезује целу моју животну причу, откад сам имала тринаест година до данас, јесте моја потреба да својим гласом пренесем све што ми се догађало у приватном животу.

БОРИС ТАДИЋ, бивши председник и кошаркаш рекреативац:
- Никад нисам боље играо. Погађам са свих позиција, а вратио ми се и мекан шут. Имаћу и више времена за кошарку.

ЗУМ
Милош Игњатовић

Димна завеса од запаљене траве на Београдском друму у Петровцу

Кад не пева, Жића воли да „ломи“ руку

„Паркирао“ се и загризао

Вожња у комбинацији два плус један

„Светлост“ је пукла, али Шаретова мајица још није

ЗАБОРАКЉЕНЕ ПРИЧЕ И ЛЕГЕНДЕ

Пише Александар Бабић

Како је настала кртица

Од појаве својине почели су и проблеми са власништвом над земљом: чије је које парче њиве, ко је коме преорао међу и слично. Наравно, некада нису постојале катастарске књиге са уписаним власништвом и учтаним координатама и површинама, па су сви проблеми решавани на друге начине. Обично су најстарији чланови заједнице, седе старине или најстарије жене у селу, сведочили чије је шта, одакле докле - чак и у стопу, наравно, по сећању, лично памћењу, или причањима још старијих. Биран је и суд, на који су позивани сведоци да све то, уз заклетву, потврде. Излазило се и на лице места да се све провери и установи стварно стање ствари на терену. Заклињало се у цркви, пред попом са епитрахилом и крстом, или на Јеванђељу. Кажу да је најстрашнија казна стизала на „другом свету“ оне који би се криво зактели и тако протели неком парче земље, које би, после стално носили као терет који нису могли да скину.

Наравно, људско сећање је варљиво и са годинама слаби, а и кривотворење истине је често било присутно, па је заклетва узимана као најсигурније средство за утврђивање истине у споровима чија је земља и докле се пружа. На пример, онај који би тврдио да је то његова земља и тврдо се заклињао, стао би са обе ноге на неки део њиве, ливаде или шуме и морао би да изговара: кунем се да обема ногама стојим на СВОЈОЈ земљи! То би било прихваћено, а чекала би га казна по смрти ако се криво заклекло.

Али, не лежи враже! Наш се човек досетио и томе да доскочи: и да се криво закуне, и да узме парче туђег земљишта, и да опет за то не одговара ни на овом ни на „оном свету“. А како? Врло просто. Пошто је требало да изговори заклетву да обема ногама стоји на својој земљи, кривоклетник би у чарапу коју ће навући на ногу која ће стајати на суседовом земљишту, а које он жели тако жарко да присвоји – насуо шаку земље са дела изистинске његовог земљишта. И ништа неће слагати: обема ногама (и оној која је на суседовом делу земљишта) он ће стајати на својој земљи (у чарапи), па ће тек преко обуће додиривати суседову. Тако је и туђа земља присвојена, и правда задовољена, и казна за грех кривоклетства избегнута.

Али, као што сваком неваљалству има краја, и ово се убрзо открило, па су сви морали босим ногама да стоје и заклињу се. Е, то је довело, по народној причи, да постане нова животиња – кртица, које првобитно није било међу божјим створовима. Ево како.

Зажелео један човек да присвоји плодно парче њиве свога суседа. Имао је сина, па је хтео да му остави што више. И када је изашао суд да се утврди чије је шта, сакупило се читаво село, и они најстарији који све добро памте. Дотични предложи: „Пошто сећање може да вара, само сама земља тачно зна чија је од давнина, па треба питати земљу и она ће одговорити“. Тога се заиста никада нико није сетио и сви су почели сумњичаво да врте главама, али је он био упоран и захтевао да судија дозволи да он пред свима упита и какав одговор буде, да таква буде и пресуда. И сви се сложе. Пошто се знало на које парче њиве „полаже“ право, то он стане на средиште те парцеле и гласно упита: „Земљо, чија си?! Када и други пут понови још глас-

није питање, у оном тајцу чу се тихи, једва разумљиви гласић: „Твоја сам!“

Сви се погледаше, али нема варке – чули су глас из земље који је потврдио чија је и шта ће већа потврда. И земља припаде њему. Наравно, суду је требало још мало формалности да све то запише и овери, а нови власник, богами, није жажалио ни за част. И тек кад су се сви разишли, он похита да раскопа канал и извади свог синчића кога је био укопао да би „из земље“ одговорио чија је. Али што је брже копао, то се канал све више продужавао. Синчић је роварио кроз земљу да би једног тренутка нестао. Отац је био очајан, а синчића је Бог претворио у кртицу која ће рити земљу и никада неће знати чија је.

Через језика

Послали косци неку девојку да им донесе воду са извора је су добро ожеднели радећи по припечи. Пошто је захватила воду, девојка угледа, ту крај извора, људску главу одсечену и набивену на колац. У себи се упита: „Рашта ли ова глава дође на колац?“

Онда сва обамре и испусти крчаг из руку, који се разби, јер она већ сасушена глава прозбори: „Через језика!“

Онда девојка похита косцима. Они су мислили да трчи да им што пре донесе воду, а она је пожурила да им исприча како мртва, одсечена глава говори. Све им потанко исприча, те они батале посао и похитају ка извору да виде и то чудо где мртва глава збори са коца. Пристигну, почну сви редом да пропитују, али мук, глава не проговара, само се кошчурине прже на сунцу. И док се сви изређаше са питањима, а неки питаше и по два-три пута, изгубише силно време. У том се наоблачи и дуну нека олуја. Од наставка кошчења не беше ништа, те љути косачи пребију девојку и њој одсеку главу, набију је на колац и посаде поред прве одсечене главе. Само што они одмакоше, поче она глава да прича своју причу још крвавој девојачкој глави зашто је на коцу и зашто је одсечена. Чуо је како се хајдуци договарају у шуми да нападну Турке у хану, па то испричао свом најбољем другу, овај дојавио Турцима, Турци се дали у потеру, а хајдуци ухвате овога што их је издао и одсеку му главу - због језика. Зато што није ћутао.

Овај разговор две одсечене главе чула је баба која је дошла по воду за оне исте раднике којима је требало бити послужена вечера. Баба остави крчаг и потрчи натраг да им каже да су на правди бога погубили девојку. Косци опет потрче на извор - и опет мук. Мртве главе ћуте. Разљуте се и на бабу и подвикну: „И ти, бабо, лажеш!“ и њој срубе главу и као трећу набију поред оне две. И оду. Чим замакоше, две одсечене главе углас проговорише: „И баба је с нама через језика!“

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД КРАГУЈЕВАЦ

Градска управа за просторно планирање, изградњу и заштиту животне средине града Крагујевца, на основу члана 50. став 1. Закона о планирању и изградњи («Службени гласник РС» бр. 72/09, 81/09-исправка, 64/10 одлука УС и 24/11) и Извештаја Комисије за планове Скупштине Града Крагујевца- број: 060-198/12-1/02 од 02.07.2012. године

ОГЛАШАВА ЈАВНИ УВИД

- НАЦРТА ПЛАНА ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ »ДАЛЕКОВОД 2 x 2x 110 КВ КРАГУЈЕВАЦ 1- КРАГУЈЕВАЦ 8» У КРАГУЈЕВЦУ
- НАЦРТА ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ ДЕЛА ПЛАНА ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ «ПРОДОР» СА ИЗВЕШТАЈЕМ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ
- НАЦРТА ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ ДЕЛА ПЛАНА ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ «РАДНА ЗОНА СТАРА ЗВЕЗДА»

Јавни увид обавиће се у периоду од 06.07.2012. године, закључно са 04.08.2012. године, у просторијама Града Крагујевца, Градске управе за просторно планирање, изградњу и заштиту животне средине, Одељење за просторно планирање (V спрат), радним данима од 9,00 до 15,00 сати.

Заинтересованим физичким и правним лицима која врше увид у изложене планове, стручна служба Одељења за просторно планирање пружиће потребне информације и стручну помоћ приликом тумачења планског документа.

Примедбе на планска документа у току јавног увида могу се у писаној форми препорученом поштом упутити Градској управи за просторно планирање, изградњу и заштиту животне средине, Одељење за просторно планирање (канцеларија 515) Трг слободе 3, 34000 Крагујевац, закључно са 04. 08. 2012. године до 15,00 сати.

POLIESTER GRUPA
d.o.o. PRIBOJ

OGLAŠAVA

PRODAJU

poslovnog prostora u Kragujevcu,
površine 78 m² (prizemlje + galerija)

Poslovni prostor se nalazi u ul. Tanaska Rajića br.68,
K.P. br. 2999, upisan u List nepokretnosti br.10386
KO Kragujevac 3-Naselje "Centar 5".

Prodaja poslovnog prostora se vrši prikupljanjem
pismenih ponuda.

Ponude se dostavljaju u zatvorenoj kovrti,
najkasnije do 16.07.2012. godine, na adresu:
POLIESTER GRUPA d.o.o. Priboj,
ul.Pribojske čete br.44. – 31 330 Priboj,
sa naznakom „PONUDA ZA KUPOVINU
POSLOVNOG PROSTORA-NE OTVARATI“.

Zainteresovani kupci poslovni prostor mogu razgledati
svakog radnog dana u vremenu od 09,00 do 11,00 časova
(kontakt osoba Velibor Ječmenica -telefon: 063/8703499).

Sve dodatne informacije mogu se dobiti
na telefon 033/2445-159.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД КРАГУЈЕВАЦГрадска управа за просторно планирање,
изградњу и заштиту животне средине

ОБАВЕШТЕЊЕ

О ПОСТУПКУ ОДЛУЧИВАЊА О ПОТРЕБИ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ЗАТЕЧЕНОГ СТАЊА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Градска управа за просторно планирање, изградњу и заштиту животне средине, Служба за заштиту животне средине, обавештава јавност да је на захтев носиоца пројекта "МЕТАЛ-ПРОМЕТ" из Крагујевца, спроведен поступак одлучивања о потреби израде студије о процени утицаја затеченог стања на животну средину Пројекта – Постројење за сакупљање, транспорт, складиштење и третман неопасног отпада (отпадни папир и картон, гвозђе и челик, бакар и легуре бакра, алуминијум, цинк, отпадни порцелан и керамика, каблови који не садрже опасне материје, стакло и стаклена амбалажа, дрво и дрвена амбалажа, пластика и пластична амбалажа, гума, цигла, бетон и др.), чија се реализација планира на катастарској парцели број 2474 и 2476 КО Крагујевац 4, Град Крагујевац.

У спроведеном поступку донето је Решење да за предметни објекат није потребна израда студије о процени утицаја затеченог стања на животну средину, будући да се за планиране карактеристике пројекта, уз примену важећих техничких норматива и стандарда прописаних за коришћење и одржавање ове врста објеката, као и одговарајућих мера заштите које су утврђене наведеним решењем, односно услова које

су утврдили други овлашћени органи и организације, не очекују се значајни негативни утицаји на киниоце животне средине у току коришћења пројекта.

Донето решење заснива се на анализи захтева носиоца пројекта и података о локацији, карактеристикама и могућим утицајима пројекта на животну средину, при чему су узети у обзир прописани критеријуми за пројекте наведене у Листи II Уредбе о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, број 114/08).

Представници заинтересоване јавности могу изјавити жалбу на донето решење у року од 15 дана од дана објављивања овог обавештења. Жалба се изјављује Министарству животне средине, рударства и просторног планирања Републике Србије, а подноси се преко првостепеног органа.

Обавештење се објављује на основу чл. 10. став 7. и чл. 29. Закона о процени утицаја на животну средину («Службени гласник Републике Србије», бр.135/04, 36/2009)

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД КРАГУЈЕВАЦГрадска управа за просторно планирање,
изградњу и заштиту животне средине

ОБАВЕШТЕЊЕ

О ПОДНЕТОМ ЗАХТЕВУ ЗА ОДЛУЧИВАЊЕ О ПОТРЕБИ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Градска управа за просторно планирање, изградњу и заштиту животне средине, Служба за заштиту животне средине, обавештава јавност да је носиоца пројекта "Телеком Србија" а.д., поднео захтев за одлучивање о потреби израде студије о процени утицаја на животну средину ПРОЈЕКТА – базне станице мобилне телефоније "Баљковац" – KG63, KGU63, чија се реализација планира на катастарској парцели 516/2 КО Баљковац, Град Крагујевац.

Увид у податке и документацију из захтева носиоца пројекта, може се извршити у просторијама овог органа - Градска управа за просторно планирање, изградњу и заштиту животне средине, Служба за заштиту животне средине, канцеларија број 326, Трг слободе бр. 3, у периоду од 05.07.2012. до 16.07.2012. године, у времену од 9-12 часова.

У року од 10 дана од дана објављивања овог обавештења, заинтересована јавност може доставити мишљења о захтеву за одлучивање о потреби процене утицаја предметног пројекта на животну средину овом органу.

Овај орган ће у року од 10 дана од дана истека рока из става 3. овог обавештења донети одлуку о томе да ли је за предложени пројекат потребна процена утицаја на животну средину, о чему ће благовремено обавестити јавност.

Мали огласи**Продаја**

ПРОДАЈЕМ базен 8 x 4м, пластичан. Телефон: 065 865 12 10.

ПРОДАЈЕМ пица пећ (нова). Телефон: 065 865 12 10.

ПРОДАЈЕМ столове и столице за ресторан Цена по договору. Телефон: 065 865 12 10.

ПРОДАЈЕМ шиваће машине (равне, ендларице, дугметара, ибердек, ластишара, рингличарка, окаста рупичарка). По договору. Телефон: 065 865 12 10.

ПРОДАЈЕМ стан 71квм, ЦГ, Ердogliја, одмах усељив. Телефон: 064 22 77 337.

ПРОДАЈЕМ ИЛИ МЕЊАМ локал у Тополи, на пијаци, за стан у Крагујевцу. Телефон: 064 22 41 883.

ПРОДАЈЕМ стан, Ердogliја, 80квм. Телефон: 060 316 26 77.

ПРОДАЈЕМ фрезу 506, приколицу за путнички аутомобил и стону бушилицу. Тел: 587 334.

Услуге

СПРЕМАМ основце из математике, а из физике дајем часове основцима, средњошколцима, пријемни за факултет. Професор. Телефон: 064 202 14 19.

Разно

ОГЛАШАВАМ НЕВАЖЕЊИМ диплому ОШ „Милоје Симовић“, Драгобраћа, на име Петровић Бојан.

ОГЛАШАВАМ НЕВАЖЕЊИМ сведочанство VI разреда ОШ „Доситеј Обрадовић“ Ердеч, на име Рајковић Петар.

ОГЛАШАВАМ НЕВАЖЕЊИМ сведочанство VI разреда 2009/2010. ОШ „Доситеј Обрадовић“ Ердеч, на име Рашић Лазар.

ОГЛАШАВАМ НЕВАЖЕЊИМ сведочанств V и VI разреда ОШ „Станислав Сремчевић“, на име Лидија Вукајловић.

У спомен најдражем супругу и оцу

Зорану – Врби

6. 7. 2009 – 6. 7. 2012.

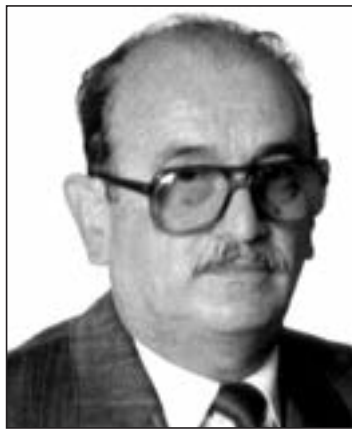
Тешко је живети, а бити рањен у души,
Видети те свуда, а нигде те не наћи,
Чекати да се вратиш, а ТЕБЕ НЕМА.

Увек уз нас, заувек у нашим срцима.

Твоје Рајка, Тања и Тамара

Нашем драгом

**Мирославу
Томашевићу
Шаји**

Даваћемо полугодишњи помен, у суботу, 7. јула 2012. године, у 11.30 сати, на Варошком гробљу у Крагујевцу.

Његова породица

Овако носимо у сећању наше родитеље - младе, лепе, здраве и срећне

**Матовић
Драгу и Раденка**

1930.-2002

1929-1992.

Другог маја навршило се 20 година од кад отац није са нама, а 4. јула 10 година од кад му се мајка придружила.

За живот који су нам подарили, доброту, љубав, васпитање и срећу узвраћамо им најлепшим и најтрајнијим спомеником - сећањем и преношењем свега тога на нашу децу и децу наше деце. Сваке године нас је све више и радујемо се да се тако и настави.

Син Зоран са Данком, унуци Милош са Недом и Соњом и Урош

Ћерка Весна са Бранком, унуци Вељко са Ивом, Никола са Нелом, Таром и Вукотом

СЕЋАЊЕ

9. 7. 2002 – 9. 7. 2012.

Урошевић Ивона

Почивај у миру, наша најдража.

Хвала ти на свим радостима које си нам даривала и успоменама од којих сада живимо.

Вољеној!
Њени најмилији

25.5.1932 – 20.7.2011.

**Алексић
Стојан Столе**

Дана 7. јула 2012. године, у 11 сати, даваћемо годишњи помен на гробљу у Корићанима, нашем драгом оцу, свекру, деди којег са поносом памтимо по доброту, храбрости и веселом духу. Хвала ти што си постојао.

Твоји најмилији

Дана 12. јула навршава се четири године од када није са нама наш

Милинко Петровић

С љубављу и поносом те чувамо у својим срцима.
Супруга Вера и ћерка Весна са породицом

СЕЋАЊЕ

5. 7. 2009 – 5. 7. 2012.

Снежана Савић

маш. инг. ФНП – логистика

Сећања не бледе.

Ракица Колонац

СЕЋАЊЕ

7. 7. 2003 – 7. 7. 2012.

Вера Годоровић
рођена Степовић

Почивај у миру, нећемо те заборавити.

Твоји: Весна, Драган и Андрија

ТЕЛЕВИЗИЈА КРАГУЈЕВАЦ

ТВ ПРОГРАМ
од 5. до 11. јула

Четвртак 5. јул	Петак 6. јул	Субота 7. јул	Недеља 8. јул	Понедељак 9. јул	Уторак 10. јул	Среда 11. јул
20.00 Цркве брвнаре	17.00 Моја Шумадија	23.00 На ивици раја	22.30 Култура	17.00 Мозаик	20.30 Суграђани	20.00 Комунални сервис
07.00 Јутарњи програм 09.00 Вести 09.05 Музички програм 10.00 Кулоница р. 10.30 Путописи РТК р. 11.00 Анализа р. □ 12.00 Вести 12.05 Кулоница 12.35 Кућица у цвећу р. 13.00 Музички програм 14.00 Комунални сервис р. 15.00 Цртани филм 15.30 Раскрића р. 16.00 Вести 16.05 Анализа р. □ 17.00 Мозаик 18.00 Књижевни магазин 18.30 Мобил Е 18.40 Хит дана 19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм 20.00 Цркве брвнаре 21.00 Анализа □ 22.00 Хроника 2 22.30 MegaFon Music 23.30 Атлас 00.00 Вести 00.05 Хит дана	07.00 Јутарњи програм 09.00 Вести 09.05 Музички програм 10.00 Кулоница р. 10.30 Књижевни магазин р. 11.00 MegaFon Music р. 12.00 Вести 12.05 Кулоница 12.35 АБС шоу 13.00 Музички програм 14.00 Цркве брвнаре р. 15.00 Цртани филм 15.30 Атлас р. 16.00 Вести 16.05 Анализа р. □ 17.00 Моја Шумадија 18.00 Fashion Files р. 18.30 Мобил Е 18.40 Хит дана 19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм 20.00 Раскрића 20.30 Акција □ 21.00 Анализа □ 22.00 Хроника 2 22.30 Анализа □ 23.30 Илузиониста р. 00.00 Вести 00.05 Хит дана	08.45 Најава програма 09.00 Вести 09.05 Цртани филм 09.35 Торзон р. 10.00 Документарни програм: Пропаст света 11.00 Нокаут р. 11.30 Улови трофеј р. 12.00 Вести 12.05 Шумадијски праг р. 13.00 Кућица у цвећу 13.30 Fashion files 14.00 Shopping avantura 15.00 Документарни програм 16.00 Вести 16.05 Ревонли ■ 18.00 Раскрића р. 18.30 Акција р. 19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм 20.00 Лек из природе 20.30 Илузиониста 21.00 Концерт 22.00 Хроника 2 22.30 АБС шоу 23.00 На ивици раја ■ 00.00 Вести 01.00 Хит дана	08.45 Најава програма 09.00 Вести 09.05 Цртани филм 09.35 Мрачна страна дигиталног света р. 10.00 Биографије познатих 11.00 Кућица у цвећу 11.30 Лек из природе 12.00 Вести 12.05 Шумадијски праг 13.00 Агро дневник 14.00 Филм 16.00 Вести 16.05 Бојџирад ■ 18.00 Нокаут 18.30 Улови трофеј 19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм 20.00 Стаклено звоно 20.30 Мрачна страна дигиталног света 21.00 Концерт 22.00 Хроника 2 22.30 Култура 23.00 Режиранскања ■ 00.00 Вести 01.00 Хит дана	07.00 Јутарњи програм 09.00 Вести 09.05 Музички програм р. 10.00 Кулоница р. 10.30 Кућица у цвећу р. 11.00 Серија р. □ 11.55 Хит дана 12.00 Вести 12.05 Кулоница 12.35 Стаклено звоно р. 13.00 Музички програм 14.00 Шоппинг авантура р. 15.00 Цртани филм р. 15.30 G.E.T. Report 16.00 Вести 16.05 Анализа р. □ 17.00 Мозаик 18.00 Све о животињама 18.30 Мобил Е 18.45 Хит дана 19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм 20.00 Extreme & Adventure 21.00 Анализа □ 22.00 Хроника 2 22.30 Анализа □ 23.30 Документарни програм 00.00 Вести 00.05 Хит дана	07.00 Јутарњи програм 09.00 Вести 09.05 Музички програм р. 10.00 Кулоница р. 10.30 Све о животињама р. 11.00 Анализа р. □ 11.55 Хит дана 12.00 Вести 12.05 Кулоница 12.35 Агро дневник р. 13.00 Музички програм 14.00 Extreme & Adventure р. 15.00 Цртани филм 15.30 G.E.T. Report 16.00 Вести 16.05 Анализа р. □ 17.00 Мозаик 18.00 Ногe на путу 18.30 Мобил Е 18.45 Хит дана 19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм 20.00 Саманта Браун-Путописи 20.30 Суграђани □ 21.00 Анализа □ 22.00 Хроника 2 22.30 Анализа □ 23.30 Документарни програм 00.00 Вести 00.30 Хит дана	07.00 Јутарњи програм 09.00 Вести 09.05 Музички програм р. 10.00 Кулоница р. 10.30 Ногe на путу р. 11.00 Анализа р. □ 11.55 Хит дана 12.00 Вести 12.05 Кулоница 12.35 Култура р. 13.00 Музички програм 14.00 Саманта Браун-Путописи 14.30 Суграђани р. 15.00 Цртани филм р. 15.30 Супертехнологија р. 16.00 Вести 16.05 Анализа р. □ 17.00 Мозаик 18.00 Путописи РТК 18.30 Мобил Е 18.45 Хит дана 19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм 20.00 Комунални сервис 21.00 Анализа □ 22.00 Хроника 2 22.30 Анализа □ 23.30 Мрачна страна дигиталног света 00.00 Вести 00.05 Хит дана

■ филм □ серија

НАМА СЕ НАЈВИШЕ ВЕРУЈЕ

www.rtk.co.rs

Izvod iz programa
regionalne Televizije **Kanal 9****OBJEKTIV 2 U 19.00**

Pored ovog, svakog dana još dva izdanja najaktuelnijih vesti iz grada i regiona u 15.30 i 22.30

TAČNO U 09:00

Jutarnji matine, servisne informacije, dešavanja iz grada i regiona. Svakog radnog dana, TAČNO U 09:00!

PULS

Politički talk – show, autor Sonja Radošević, premijera petkom u 20.05, a repriza subotom u 14.00

ŠUMADIJSKA RAZGLEDNICA

Region na dlanu, sva aktuelna dešavanja iz regiona, premijera ponedeljkom 20.05h, repriza 12.30h

ARS ANTIKA

Antikviteti i umetničko stvaralaštvo u novom terminu nedeljom u 17.30

CASINO CLUB

Muzički talk - show, i dalje premijerno četvrtkom u 20.05, repriza petkom u 12.30

FLASH

Kulturni show biz magazine u "novom ruhu" i novim terminima 10.00, 16.00, 18.00, 22.00, 00.00

K9 NEDELJOM

Provedite nedeljno popodne uz bogat zabavni sadržaj – muzika, film, moda, sport, kultura, uz zanimljive goste iz regiona. nedeljom od 16.00 h

SERIJSKI PROGRAM

„Lola“ (Nova TV novela na programu TV Kanal 9...) premijera radnim danima u 21.00, repriza narednog dana u 10.15

„Inspektor Mors“ (Kriminalistička serija) premijera radnim danima u 16.15

Dok vi nas gledate, mi vas slušamo!

Regionalna Televizija Kanal 9 tel./faks (034) 331-509 marketing (034) 337-667

СКАНДИНАВКА

136

ИМЕ ГЛУМАШЕ ГАРДНЕР			НАША ТИ ВОДР ТЕМА
ПРАВАЦ БЕЗ МУЗИЦИ			
ГОМИТЕ, ХРИТЕ			
ОПШТИНСКА ИЗБОРНА КОМИСИЈА			
НЕУТРОН	СУМПОР		
	УЧЕНИЦИ ОБЛИМ		
БОЗАН		ПЛАНИНСКИ И МАСИВ У ШВАБЦУ	КОМАД СТЕПЕ, КАМЕН
		ЗАПАЉЕНЕ УШЉУ	ЊУВЕЛИ ФАТО РЕПОРТЕР ВИСАЈ
НАША ШКОЛСТ-КНИГА МАРИЈА			ПОЧЕТНО СЛОВО
	СКОПУТИ КОЈУ, ОДРАТИ		АМТЕР
	ОПЕР ПОД ПОСЛОВИ		
ТОРБА КОЈА СЕ ТРОСИ НА РАМЕНУ			
ПРИСТАЈАК СТОМЕ-НИЦА			ЛИЧНА ЗАМЕНИЦА
ИНСТРУ-МЕНТ С ДИЖАМА			
	ПЕСНИК АЛФРЕД		
	ПУТАРИЦА		
ДРЖАВНИ ИНСТИТУТ ЗА ФИЛ-КУЛТУРУ		ЦЕЛНИОС АМЕРИЧКИ ПИСАЦ ХЕРМАИ	УШКОП-ЉУКИ БИХ ДРЖЕВИ ПУТ. РАВО
РЕОМЕР			СУФЕРИДНИ МИНЕРАЛ
НОШАК		АНИМ ОДМИЛА СТАНОВ-НИЦЕ АСРИЈЕ	
ПРИРУЧНА КИМЕА, КЛЕК-НИЦА			КЕЛНИ ИМЕ НИК КОШАРК ЗАПАКИСА
НЕДО-СТАК КИСЕЛО-ЈОНКА У КРВИ			
СТРАД КРИСТОФЕР		НИЦА ОДМИЛА ДЕС ЛЕК. ДОК	
ДОСЕ-ЛЕНИК, УСЕЛЕНИК			
СЕСТРИНИ СНИ			ИСТИ ВОКАЛИ КАЛУМ
АЛО ДОМОВИ		РЕЧИ ЛЕДНЕ ПЕСМЕ	

ОСМОСМЕРКА

У осмосмерци пронађите све пописане појмове. Неискоришћена слова, читана редом, дају коначно решење осмосмерке.

А	А	Т	У	Е	П	А	Р	Е	Т	С	А	Л	Ф
Т	К	Н	Р	А	Б	О	Т	К	О	М	Ф	О	Р
С	В	И	Т	А	Њ	Е	Ј	Е	З	Е	Р	Ц	Е
О	Б	И	Л	И	Ј	А	Р	А	Л	Т	О	Ш	С
Н	У	К	С	И	Л	Е	М	Д	С	О	Д	К	К
Т	У	Н	Р	И	Р	О	С	О	Ж	В	И	Е	А
Е	О	А	Р	Н	Б	П	П	А	Н	И	З	В	Н
М	В	И	А	А	А	А	Р	А	Д	И	И	О	У
У	К	О	Н	Т	Р	А	Б	А	С	З	Ј	Ч	Ћ
А	А	К	Ј	О	Б	Д	О	А	Р	Т	А	А	А
К	А	О	Т	Н	О	У	П	У	А	К	К	Р	К
Р	Р	К	Р	З	И	М	К	К	С	У	А	П	Б
Е	Е	О	Е	И	А	К	Ш	Е	С	В	П	Н	К
В	А	Р	Ш	Л	С	А	Р	У	Т	И	Л	О	П
З	А	Х	Т	Е	В	Т	Р	У	П	Р	А	В	А

АЛПАКА	ВЕКТОР	КРОШЕ	РЕРНА
АМОНИЈАК	ВИОЛЕТА	КУРЗИВ	РОКОКО
АНТИЛОПА	ВИСИБАБА	КУСУР	СВИТАЊЕ
АОРИСТ	ВОЈНИК	ЛАМПАС	СМЕТОВИ
АПОСТРОФ	ДОЗЕР	ЛИРИКА	ТЕРАПЕУТ
АФРОДИЗИЈАК	ЖДРЕБЕ	ЛИСКУН	ТОНЗИЛЕ
БАНКАР	ЗАХТЕВ	МОНСИЊОР	ТРЕСКАЧ
БАРАЖ	ЗВЕРКА	ОДБОЈКА	УМЕТНОСТ
БИЛИЈАР	ЈЕЗЕРЦЕ	ОКТОБАР	УПРАВА
БРАЗДА	КАТЈОН	ПОЈАС	УТВАРА
БУКЕТ	КАЋУНАК	ПОЛИТУРА	ФЕЛДСПАТ
ВАРИЈЕТЕ	КОМФОР	ПРАЧОВЕК	ФЛАСТЕР
ВАШКА	КОНТРАБАС	ПРИЛИКА	ФРЕСКА

АНАГРАМ

Против летње жеге

ТУ ТИ ЛАКШЕ Т=П

□ □ □ □ □ □ □ □ □ □

РЕШЕЊА ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

СКАНДИНАВКА: подмукло, отрага, п, преласци, ремиза, с, ораница, давати се, а, и, ијар, вице, аси, акера, их, тс, лица, изводи, б, реванши, гарн, цад, аца, пара, министрел.

СУДОКУ: а) 974-382-651, 623-159-784, 185-476-329, 596-718-243, 217-934-568, 348-265-917, 752-843-196, 839-621-475, 461-597-832. б) 364-958-127, 271-634-895, 598-271-463, 625-497-318, 187-523-649, 439-186-572, 813-769-254, 956-342-781, 742-815-936.

БЕЛА УКРШТЕНИЦА: марко ван бастен, авоар, тар, туре, дискутовати, гв, лок, крманоши, а, елот, аир, завод, наторп, иловача, илата, стевана, ј, не дати, атари, анемона, аши, ап, нар, мекуш, сова, ук, в, с, кисељак, манастирка, ат, размера, рапид, магнезијум, е, л, одредити, астма, насејано, ирак, подеранац, лола, о, иње, т, епови, ставка, луси лу, при, кантон, бар, ек, лер, уток, ла.

СУДОКУ

НИВО ТЕЖИНЕ: средњи

2					7	9
5	3	1				8
		9			3	
	2	3			8	9
3		2	8			
	6				4	
6	8	7				
	7	8	1	5		6
		4			5	7

НИВО ТЕЖИНЕ: средњи

	7	4			2	6
8			9			1
	4	5	1	3		9
		3				
		8		4		3
	4		1		5	
	5		6		9	
						1
	8	1		2		7

ФУДБАЛ

ЈЕДНОМЕСЕЧНА пауза је прошла, па фудбалери Радничког увелико тренирају за предстојећу суперлигашку сезону. Комбиновано, на терену и у теретани, а за десетак дана требало би да оду на припреме у Словенију, али постоји и опција да се то не учини, већ цео тренижни процес спроведе овде. Пре свега јер ваља ваљано попунити окрњени састав првотимаца, међу којима нема Филипа Костића, Љуба Ненадића, Данила Пустинаковића, Игора Крмара, Предрага Живадиновића, Николе Симића, Милана Вукашиновића, Христијана Јосифовића и Стефана Удовичића. Има још и неизвесних, попут капитена Милошевића, док председник Васиљевић верује да са голгетером Спалевићем неће бити проблема, јер ће клуб испунити све своје обавезе.

Прво и једино званично појачање и даље је Бојан Зорановић, доскорашњи центарфор аранђеловачког српсколигаша Шумадије, а ту су и повратници са позајмице белешевачкој Победи, голман Жарко Трифуновић и везиста Александар Милосављевић. Међутим, ових дана очекује се долазак 15-

ПРВО ВИЂЕЊЕ РУКОВОДСТВА И ФУДБАЛЕРА "ЦРВЕНИХ"

ФК РАДНИЧКИ 1923 ТРЕНИРА

Почетак најтежи

так фудбалера међу којима ће се тражити адекватна појачања, а на првом тренингу већ су се појавила два нова играча - Лука Савић, бивши члан младог тима Барселоне и сингапурских клубова, те Александар Шћекић, такође везиста, али црногорског Берана.

Циљ је и најскорије ангажовање два-три проверена играча, са којима се воде преговори, како би тим поново добио на балансу младости и искуства.

В. У. К.

Kod Vatrogasnog doma (034) 338 338

ПЕТРОВИЋ И РОСИЋ СА "ОРЛИЋИМА"

Одоше пут Естоније

ПОСЛЕДЊЕ припреме у Спортском центру ФСС у Старој Пазови су завршене, и омладинска репрезентација Србије већ се налази у Естонији, где ће наступити на Европском првенству за узраст до 19 година. Селектор Марић одлучио је да се у 18 одабраних играча нађу и двојица фудбалера Радничког 1923, Иван Петровић и Лазар Росић.

Прву утакмицу у групи "орлићи" су одиграли прејуче, против Француске, сутра им следи дуел са Енглеском, а последњи ривал је Хрватска, 9. јула. У другој групи наступају Естонија, Португал, Шпанија и Грчка.

Већ једна победа требало би да буде довољна за пласман међу шест најбољих, што би значило и учествовање на Светском првенству у Турској, за играче до 20 година.

В. У. К.

ГРАДСКЕ ЛИГЕ

Завршен бараж, Ђава прволигаш

РЕВАНШ утакмицама доигравања за попуно градских лига стављена је тачка на овогодишњу фудбалску сезону на територији коју покрива Фудбалски савез града Крагујевца.

Прволигашки статус изборила је Ђава убедљивим победама над Азбестом. После 3:0 у Страгарима, на узвратном мечу на домаћем терену била је још убедљивија славивши победу од 5:0.

Нови друголигаш је Борац из Дреновца који је тај статус изборио кроз „иглене уши“, захваљујући голу датом у гостима. Крагујевац је изгубио предност домаћег терена одигравши у првом сусрету 1:1, а у реваншу није било голова.

М. М.

Пише Саша М. Соковић

Било једном, у једном граду... Судићи по наслову овако би требало да крене ова прича. Али на страну приче. Ово је ипак озбиљан вид извештавања јавности. Према томе да кренемо у том правцу.

Кошаркашице Баскет старса успеле су у ономе шта су и намеравале пре годину дана, када смо о успеху овог клуба, насталог 2009. године писали, а то је да се домогну највећег ранга такмичења – Прве А лиге. И на тај начин испишу нову страну историје женске кошарке, која ће, ето, од јесени, имати два представника. Наравно, мислимо и на Раднички. А то има само Београд и Нови Сад.

- Тиме је наш успех и већи и значајнији мада нисмо лако дошли до тог циља. Најтеже је било финансијски се организовати јер ми, као што знате, не добијамо средства из буџета града Крагујевца, осим 50.000 динара које смо добили за завршни турнир млађих категорија, каже председник "старсица" Велимир Недељковић.

И са минималним парама млађе селекције су направиле импозантан успех. На два турнира која су играна у Лозници и Кладову, јуниорке и кадеткиње овог клуба биле су победнице региона, док су на нивоу државе освојиле четврта места.

- Надам се, додаје он, да ћемо сада бити на буџету и ја апелујем на градске структуре да нам заиста и помогну. Истовремено, морам да похвалим градоначелника Крагујевца Веролуба Стевановића, који је заиста подигао спорт на један висок ниво у граду и ми то поздрављамо.

Баскет старс, иначе, има преко 80 чланова у клубу и нико не плаћа чланарину, јер, циљ је да се деца склопе са улице и баве спортом. А, да је то један од приорите-

КОШАРКАШКО "ЧУДО" ИЗ КРАГУЈЕВЦА - БАСКЕТ СТАРС У ПРВОЈ ЛИГИ

Све личи на бајку

Пре годину дана, када су најављивали улазак у Прву лигу, нико озбиљно није схватао млад женски кошаркашки клуб звезданог имена Баскет старс. Ипак, то им је пошло за руком. Пласман су избориле часно, на кошаркашком пољу Б лиге, па ће од јесени бити озбиљан ривал свим најбољим прволигашким тимовима у земљи, па и свом локалном ривалу Радничком

них задатака људи у овом клубу, говори и чињеница да су већ основане и школе кошарке у Страгарима и Баточини...

Све то је једна лепа увертира за здрав клуб, на чврстим темељима, који нису, ипак, на финансијским основама, али јесу на људским, моралним, спортским... Из тога настају и неке нове амбиције.

- Борићемо се, пре свега, да у најелитнијем рангу такмичења, прве сезоне, обезбедимо опстанак, евентуално се пласирамо у средини табеле. А већ у наредних пар година покушаћемо и да се кроз што бољи пласман, помогнемо Јадранске лиге - план је Недељковића.

Већ сада, клуб је обезбедио и адекватна појачања. Дошле су репрезентативке из Врбаса, центар Кристина Остојић и шутер Тамара Рајић, а у клубу је остала изузетно талентована Уна Николић, са којом је Баскет старс, недавно, потписао и професионални уговор, како ово дете, „наше горе лист“, не би завршило у неком другом од водећих кошаркашких женских клубова у Србији. Тако, тренутно, у Баскет старсу има седам репрезентативки.

И поставља питање председник

„старсица“, када су то, последњих деценија, имале „црвене“... Од генерације Весне Деспотовић, заиста, не сећамо се... Али, очигледно, што се женске кошарке у Крагујевцу тиче, дувају неки нови ветрови.

- Мислим да смо, што се конкуренције у овом рангу такмичења тиче, бољи од половине екипа. Са свима, то желим посебно да напоменем, имамо одличну и коректну сарадњу па чак и са самим Кошаркашким савезом, што довољно говори колико смо озбиљно и пуно радили на стицању угледа, готово у даху је изговорио председник клуба Недељковић, желећи, бар такав смо утисак стекли, да нам у најкраћем што више исприче а да то ипак, на неки начин, људи заиста и схвате тако како је речено.

Што се кадровских промена у клубу тиче отишле су Љубица Младеновић и Тања Николић, које су радиле на организацији клуба, а на то место сада је постављена Марина Самаиловић. Што се тренера тиче, ту функцију ће и у наредном периоду обављати Срета Јовановић.

И како смо већ навели на почетку овог текста, од јесени ћемо

УНА НИКОЛИЋ, ИЗУЗЕТАН ТАЛЕНАТ

имати ривалство у елити два крагујевачка женска кошаркашка клуба.

- Не обазирем се толико на то ривалство. Ми смо боља и организованија екипа, која је радом стекла поверење код играчица и родитеља те деце. На то ривалство гледам као на развој и будућност женске кошарке у Крагујевцу, па тако очекујем, јер ово је и један

ЕКСТРЕМНИ СПОРТ

Страхињи бронза из Новог Сада

ТАКМИЧАР Клуба екстремних спортова Крагујевац Страхиња Тракић освојио је бронзану медаљу на трци за Куп Србије у спринт триатлону одржаном на новосадском Штранду. Деонице које је требало превалити биле су 750 метара пливања, 20 километара вожње бициклом и пет трчања.

Следеће надметање на коме би требало да наступи најбољи крагујевачки триатлонац је „Сомборски спринт триатлон“, који је на програму наредне недеље.

М. М.

БИЦИКЛИЗАМ

Нови бодови Ђурђића

КРАГУЈЕВАЧКИ бициклиста Бојан Ђурђић, освојио је треће место прошле недеље у трци под називом „Трофеј Војводине“, категорије Ц 2, која се бодује за светску ранг листу и зарадио нових 15 бодова.

Трка је бодована за Лигу Србије а Ђурђићу је, иначе, за највиши пласман недостајало минут и секунда.

С. М. С.

СКОКОВИ У ВОДУ

За сада загревање

СЕЗОНА у скоковима у воду, барем за такмичаре Клуба екстремних спортова Крагујевац, почела је протеклог викенда.

Најпре су тројица наших суграђана наступили у петак на ревијалном митингу у Зеници, а најбоље пласирани био је Горан Бојић на шестом месту. Сутрадан на реду је био Куп Црне Горе у Мојковцу, на коме је учествовала већина најбољих скакача у окружењу, међу њима и четворица наших суграђана. Четврто место заузео је Марко Павловић, али, по његовим речима, уз велику грешку судија.

Наредно такмичење на коме ће се појавити Крагујевчани је Куп Словеније у суботу у Марибору.

М. М.

СТРЕЉАШТВО

Нису се прославили

СТРЕЛЦИ "Чика Мате" нису се прославили на прошлонедељном турниру „Велика награда Новог Сада“.

Најбољи резултат крагујевачки стрелци су остварили у дисциплини МК пушка тростав. Тако је Милутин Стефановић био тек 14. а Стеван Плетикосић одмах иза њега, са истоветним учинком од 1.147 погодака.

На овом турниру, иначе, учествовало је 200 стрелаца из 13 земаља, међу којима и чак 30 учесника Олимпијских игара у Лондону 2012. године.

С. М. С.

ОДБОЈКА**Мртво море**

ОДБОЈКАШКА сезона одавно је завршена, екипе су на одмору, а управе мобилне поводом прелазног рока који је почео 1. и траје до 15. јула.

У Радничком Креди банци за сада нема новости. Екипа је на одмору још од 20. јуна, а прва прозивка тренера Дејана Матића заказана је за 1. август. Како сада ствари стоје, клуб је у потрази за појачањем на месту коректора, најбољнијем у последње две сезоне. За сада се имена држе у тајности, а нешто конкретније вести очекују се крајем прелазног рока.

М. М.

УНИВЕРЗИТЕТСКА СЕЛЕКЦИЈА**Бирчевић све бољи**

ДРУГИ део међународног турнира у Кини универзитетска селекција Србије, у чијем је саставу играч Радничког Стефан Бирчевић, завршила је на другом месту иза домаћина Кине чији се тим припрема за Олимпијске игре.

Наши момци одиграли су две одличне утакмице савладавши одговарајуће екипе Црне Горе са 84:61 и Хрватске 88:62. Кина је поново тукла Србију, овога пута резултат је био 92:81. Крагујевачки центар играо је веома добро забележивши 53 поена на све три утакмице. Нарочито добар био је у мечу са домаћинима уз 22 поена, раме уз раме са првом виолином српске селекције, Димићем.

М. М.

КОШАРКА

Фото: kragujevac.rs

РЕПРЕЗЕНТАТИВКЕ БЛИСТАЛЕ**Крагујевац срећне руке**

ДРУГУ победу у "Б" групи квалификација за учешће на Европском првенству до године у Француској, женска кошаркашка репрезентација Србије извојевала је прошле среде у Крагујевцу. Наше девојке биле су више него разигране, те су ривалке из Естоније поражене са убедљивих 101:50 (32:7, 23:13, 18:16, 28:14).

Готово две хиљаде гледалаца у хали "Језеро" тако није имало прилику да гледа узбудљив меч, али су присутни свакако могли да буду задовољни издањем српског тима. Њихова супериорност била је толико изразита, да су практично све чланице националног састава Србије имале прилику да искажу своје умеће.

В. У. К.

ХАЛА "ПАРК" ПРОМЕНИЛА ИМЕ**У Гоцину част**

У СПОМЕН на једну од најбољих крагујевачких кошаркашица, прерано преминулу Гордану Богојевић, Спортска хала "Парк" преименована је и од сада ће носити њено име. Таква иницијатива покренута је пре годину дана, а у дело је преточена уз присуство родбине, некадашњих и садашњих кошаркаша, представника Града Крагујевца, Кошаркашког савеза Србије и репрезентативки наше земље које су играле квалификациони сусрет за пласман на Европско првенство.

Иначе, Гоца Богојевић, преминула децембра 2009. у 36. години живота, поникла је у Радничком, потом свој кошаркашки пут наставила у Црвеној звезди, Хемофарму и екипи Профи Д, да би најсјајније тренутке у каријери досегла наступајући за најбоље клубове Мађарске, Чешке, Италије и Шпаније. У националном дресу одиграла 105 утакмица и постигла више од хиљаду кошева. Носилац је и бројних медаља у репрезентативним селекцијама млађих категорија.

Плочу са новим називом овог спортског објекта открили су њен супруг Зоран и син Вук, који је том приликом на поклон добио кошаркашку лопту са потписима свих актуелних репрезентативки.

В. У. К.

КАРТИНГ**Риле шампионски**

ТАКМИЧАРИ АСК Крагујевац добро су возили и на трећој овогодишњој картинг трци, која је прошле недеље одржана у Београду на стази Ада хуја, у организацији картинг клуба из Суботице.

Александар Ристић је у оба дана такмичења био најбољи у класи 4. У класи 6 Милош Миодраговић је био најбржи, док је иза њега на циљ стигао његов клупски колега Мирослав Марковић. Другог дана такмичења, ова двојица возача пласирала су се за по степеник ниже, на друго, односно треће место.

У класи 2 Никола Лазаревић је освојио једно друго и једно четврто место, а возио је у класи 3 где је такође забележио два четврта места. У истој категорији, првог дана такмичења, Лука Стојановић освојио је треће место.

Крагујевчани су имали представника и у класи 1, у којој је Филип Радовановић остварио једно треће и једно пето место.

У екипном пласману АСК Крагујевац био је други.

С. М. С.

ПЛИВАЊЕ**Одлични резултати**

И ТРЕЋЕ коло Првенства Пливачког савеза централне Србије, донело је крагујевачким пливачима доста радости. Прошле суботе, у Крушевцу, наново се посебно истакла чланица Радничког Ксенија Јовановић, носилац три златне медаље - на 800 слободно, 50 делфин и у штафети 4x50 слободно.

А да кадеткиње "црвених" буду и најбоље на овом такмичењу у својој конкуренцији, допринеле су у штафети Тамара Стојковић, Моника Јовановић и Милица Чанић, која је овом злату додала и бронзу у дисциплини 800 слободно.

Код њихових вршњака, клупски друг Лазар Карић био је први на 50 леђно, други на 1.500 слободно и трећи са штафетом 4x50 слободно, коју су чинили и тројица Никола, Петровић, Јовић и Мило-сављевић.

Друго место екипно досегле су млађе пионирке Пирата, захваљујући најпре злату Ање Стевић на 50 делфин стилу и сребру на 50 метара прсно. Бронзана медаља је припала Милени Петровић на 50 леђно, као и Давиду Туцаковићу у трци на 50 делфин.

Од чланова Делфина, до победничког постоља стигла је само Николија Поповић, трећа на 50 метара слободно.

В. У. К.

БАСКЕТ СТАРС ТИМСКИ ДО ЕЛИТЕ

вид популаризације тог спорта, далеко већу посећеност на нашим утакмицама - прилично сигурно истакао је Недељковић.

Подсећамо, како смо и писали у нашим новинама 24. јула прошле године, да је Радничком пружена рука сарадње, садашњи председник "старсица" био је "расположен" да месечно издваја 200 хиљада динара али и да се, сходно томе, пита за нешто. Наравно, што и није чудно за овдашње прилике, то је тада била "немогућа мисија". Сада су се ствари окренуле. Раднички је понудио могућност фузије, али су новопечене прволигашице то одбиле.

- Тачно је. Нисмо тада наишли на разумевање председника Радничког и његових сарадника. Ми смо за сарадњу са свима али сада ни до какве фузије не може да дође, јер, како сам истакао, ми смо већ постали клуб од угледа и поверења - категоријан је челник Баскет старса.

За све наведено, а првенствено за прволигашке окршаје, биће неопходно спровести и одговарајуће, квалитетне припреме. Прва прозивка играчица, по плану, заказана је за 25. јул. Од 1. августа тренинзи ће се углавном обављати на крагујевачком стадиону а од 20. августа у сали. Затим екипа одлази на десетодневне припреме у Словенију.

- Припремаћемо се као и претходне сезоне у Марибору, код наших пријатеља и спонзора у чувеном Драш центру. Искористио бих ову прилику да им се заиста пуно захвалим јер они су такође заслужни за наше успехе, прича Недељковић.

Истовремено, клуб се захваљује и многобројним, такозваним, „малим“ спонзорима, чија је улога такође велика у успеху Баскет старса.

Још једном је председник овог клуба, Велимир Недељковић нагласио веома велику улогу градо-

начелника Крагујевца Верољуба Стевановића, за кога каже да је умногоме допринео развоју и успеху спорта у Крагујевцу, пресудно.

- Немерљив је допринос првог човека града, и молим вас да то тако заиста и напишете. Надамо се само, да ће се, истим оним параметрима, којима се водио у помоћи, пре свега финансијској, другим клубовима, заиста препознати и оно што ми радимо јер то је и на опште добро деце и родитеља који чине целину овог клуба, каже Недељковић.

И сад, да не идемо из крајности у крајност, али било је свакаких понуда. Сличних онима које су мушки кошаркашки клуб Раднички довели у град на Лепеници.

- Имали смо заиста примамљиве понуде других градова Србије да дођемо у њихову средину и представљамо њихов град. Све су нам обезбедили, финансије, и то из буџета, услове, припреме... На-

равно да смо то одмах одбили. Ми смо, пре свега, крагујевачки клуб, састављен од деце овог града и то нам њихови родитељи не би сигурно дозволили. Али, искрено, питам се, хоће ли нас у својој средини испоштовати. Ако мене питате, надам се да хоће, размишља Недељковић.

Ако реално сагледамо комплетну причу, требало би. И више од тога. Ово је тим и управа која се сама доказала. Када су се појавили на кошаркашкој сцени били су, како и сами људи у овом клубу кажу, смотани, незграпни, на ивици смеха. Врло брзо су одрасли и дорасли изазовима на најјачој сцени Србије у шта ће се, кажу, уверити и Крагујевчани већ ове јесени. Ако је то већ тако, а два и два су у матемици још увек четири, онда је врло јасно, ако је поштено судити, коме ће припасти панци а коме обојци у овом рангу такмичењу. Одбравање је почело. Па, да видимо!

Разговарао Саша М. Соковић

ИНТЕРВЈУ: АНДРЕЈА ТОДОРОВИЋ

Дао сам срце за бадминтон

Бадминтон клуб Рејвенс КГ ове године обележиће десетогодишњицу постанка, а разлог више за веровање у квалитетну представу на јесен, свакако је 13 медаља које су популарни "гавранови", како зову Крагујевчане, освојили на недавном првенству Србије у Крагујевцу

Када је пре десет година дошао на идеју да оснује бадминтон клуб, многи су му се насмејали. Од пребацивања лоптице са улице, овај спорт се, тако, пренео у салу Друге крагујевачке гимназије, где је из године у годину постајао све популарнији. А онда су кренуле и прве медаље.

- Дао сам себе комплетног за овај спорт. И више сам научио кроз бадминтон, решавајући успутне проблеме, него на факултету. Уложио сам много труда, много рада и драго ми је што се то све одразило позитивно на децу која тренирају данас и нижу домаће и међународне успехе - увод је Андреје Тодоровића, практично "творца" крагујевачког бадминтона.

Кратак осврт на управо завршену сезону.

Постигли смо заиста велики успех, али поред тога, посебно бих нагласио да никад садржајнију сезону нисмо имали. Стално смо имали нека дешавања, готово сваког викенда... Круна сезоне је, свакако, последње државно првенство за јуниоре на коме смо освојили 13 медаља. Посебно нас радује што смо добили двоструког шампиона Филипа Стојиљковића, иначе одличан дечко, добар, вредан, талентован. Он је ове године, да се тако изразим, направио пробој у сениорску конкуренцију, где је, као, још увек јуниор, успео да освоји бронзану медаљу. Код њега још има доста места за напредак, наћићемо му адекватног партнера у дублу, организоваћемо му још неколико јачих, међународних турнира. Е сад, што се екипног успеха тиче, нисам задовољан што смо освојили бронзану медаљу. Мислим да смо могли више али кубурили смо са повредама неких играча, тако да је у том тренутку то био неки наш максимум.

Одличном се показала и Ања Велемир.

Да. Млади су имали такође великих успеха. Посебно Ања која је ето, успела да освоји треће место на Балканијади у Турској, а свој таленат оправдала је освајањем првог места на државном првенству, за девојчице узраста до 13 година. Реч је заиста о једној изузетно квалитетној такмичарки, која бележи стални напредак. На Балканском првенству је побеђивала изузетне бадминтонашице, тако да може да парира својим вршњацима из самог европског врха. То нам све говори само о једном - да је база, коју стварамо у нашем клубу, добра и да се квалитетно ради.

Организовали сте и државно првенство. Какви су утисци, коментари?

За све оно што радимо већ 10 година, имали смо велику подр-

шку Бадминтон савеза Србије, која из године у годину иде узлазном путањом. О томе најбоље говори организација бројних такмичења, која добијамо од нашег савеза, управо из тих разлога. Посебно ме радује, а и чујем коментаре многих спортиста који долазе на наша такмичења и кампова, како хвале град, опремљеност, инфраструктуру, богатство разноврсним садржајима, мега маркетинга, кафићима... Ово наравно, нема пуно везе са бадминтоном, али вам преносим њихове утиске, јер пре шест или шест година није било тако. Сада када им кажу да иду у Крагујевац, сви се радују и једва чекају. А то не кажу само наши људи из Београда, Новог Сада и осталих крајева Србије, већ и наши партнери на пројектима из Грчке, Мађарске, Румуније, Данске, Белгије... Све смо, дакле, подигли на виши ниво. Недостају нам средства да то још све адекватно испратимо, али, ето, боримо се...

У току је један веома интересант пројекат, под називом ФЕНИКС?

Да, почео је ових дана. То је пројекат који реализујемо већ пет година за децу узраста до 17 година. Ове године имамо највише бадминтонаша. Дошли су нам по четворо најталентованијих такмичара и по један тренер из Мађарске, Румуније, Бугарске, Грчке и Срби-

је. Основна идеја овог пројекта је да наша деца што више тренирају са страним такмичарима. Деца су смештена у хотелу "Слобода" и биће код нас пет дана, док ће други део овог пројекта, у, такође трајању од пет дана, бити одржан на јесен у Печују у Мађарској. Иначе, ради се о пројекту кога подржава и Европска бадминтон асоцијација а колико је цењен код нас, говори податак да смо у веома оштрој конкуренцији, од неких 15 европских пројеката, ми ето, успели да добијемо два, што је велики успех. А све то говори и о нашем рејтингу у европским оквирима.

Да, поменули смо један пројекат, а који је други?

То је камп за девојчице узраста 13 и 15 година и женске тренере, по чему је познат и јединствен у Европи. Он се по други пут организује код нас у периоду од 13. до 18. августа, и, за разлику од прошле године када је било само две европске земље учеснице овог кампа, сада ћемо имати чак седам и то из Аустрије, Словачке, Мађарске, Румуније, Бугарске, Грчке и наравно, Србије. И за овај пројекат добили смо велику подршку европске асоцијације, а оно, што нас посебно радује, је долазак тренера из Белгије Ен Соененс, селектор репрезентације до 17 година и већ пет година званичан тренер летње европске академије, дакле први човек, мислим жена, што се овог спорта тиче у Европи. Она се, како је рекла када смо се чули, посебно радује доласку у Србију и Крагујевац, који је заволела и где ће за време трајања кампа боравити са својом породицом.

Од осталих дешавања?

Првенствено планирамо у наредном периоду да организационо ојачамо клуб и да се припремимо на најбољи начин за наш јубилеј - 10 година од оснивања клуба. На тај дан, 25. октобра, организоваћемо и традиционални, десети по реду КГ опен. Потрудићемо се да све подигнемо на највиши могући ниво и заиста то организујемо сходно рејтингу клуба и

успесима које смо остварили у том периоду.

Подршка града, с обзиром на успехе, сматра се адекватном?

Па, да. Добра је. Ми смо мало штељиви и све се некако реализује. Оно што смем да вам потврдим то је да смо рационално сваки динар који смо добили из буџета искористили, и да смо, сходно резултатима које смо постигли, све то оправдали али и заслужили. Па и више од тога.

Поменули сте рејтинг у Европи, који су то клубови са којима већ годинама сарађујете?

Има их више, Жидлховице из чешког Брна, АБЦ Копенхаген из Данске, сарађујемо са клубовима из Мађарске, Румуније и Бугарске. Све то нам помаже да кроз заједничке тренинге, пре свега, разменимо искуства, едукујемо се, посаветујемо и слично.

Морамо да вас питамо, како сте се и зашто одлучили баш да оснујете бадминтон клуб?

Боравио сам једно време у Немачкој код сестре и тамо се упознао са овим спортом. Свидео ми се. Брз је, динамичан, центлменски спорт. Многи не знају, рецимо, да је брзина лоптице у овом спорту већа него у тенису и креће се око 350 километара на час. То је и олимпијски спорт, па ето прилике, с обзиром да нам се приближава ово такмичење, да се многи упознају и са бадминтоном. Такође, многи не знају да је то после бокса и рвања најзахтевнији спорт. Да не причам о оном другом сегменту који сваки спорт носи, а то је другарство. Како са људима у клубу, тако и са осталима у Србији, у Савезу. И морам да вам приznam да сам почео да га играм на улици. Онде код некадашњег "Феријалца"... Ту сам одрастао...

Шта је, по вама, било најтеже у ових 10 година?

Најтеже је било разбити предрасуде и доказати људима да је бадминтон озбиљна спортска дисциплина. Проблем је наравно била и инфратструктура, јер ви немате адекватна игралишта за овај спорт. Али све се полако пробија, и надам се да ћемо озбиљно једног дана бити веома поносни на оно шта смо урадили. И само да вам дам један пример, што се популаризације овог спорта тиче: у Србији имате 13 клубова а само у Копенхагену 174. Да, добро сте чули. А најмањи од њих има буџет као наш Бадминтон савез... Е зато су они последњих 12 година прваци Европе.

А шта би вас заиста обрадовало у будућности, што би вам била довољна сатисфакција за уложени труд, ентузијазам?

Прво да донесемо неку медаљу са европских такмичења. То би ме заиста много обрадовало.

А учешће на Олимпијским играма, рецимо 2016. године?

Не, рано је за то, али тамо неке године... Зашто да не. Само учешће било би заиста награда за све...

ВАТЕРПОЛО

Раднички у води

ПОСЛЕ неколико пријатељских утакмица, новоформиран Ватерполо клуб Раднички од 7. јула креће и са првенственим надметањем. У суботу, дакле, "црвени" ће одиграти први званичан сусрет у оквиру такмичења Друге лиге Србије - група Југ, када дочекују састав Параћина.

Осим ова два клуба, у лиги се надмећу још и ривали из Лесковца, Краљева, Расине, Тимока и Гоча. Двоје првопласираних избориће учешће на финалном турниру, 18. и 19. августа, одакле опет два најбоља тима иду у ранг више, Прву "Б" лигу.

В. У. К.

АМЕРИЧКИ ФУДБАЛ

Коначни обрачун са Вуковима

ОВОГОДИШЊЕ такмичење у Националној лиги Србије дошло је до саме завршнице. После седам кола у лигашком делу и полуфинала плеј офа, у недељу ће две најбоље екипе ући у борбу за пехар. То су, наравно, београдски Вукови и крагујевачки Моцарт Дивљи Вепрови.

Прво место освојено без пораза донело је београдској екипи предност домаћег терена, тако да ће се одлучујући меч одиграти у недељу на Ади Циганлији. У протеклом шампионату Вепрови су доживели један пораз и то на истом месту на коме се игра финале. Резултат је тада био 47:23 за актуелног шампиона, али у саставу наше екипе није било вероватно најбољег играча лиге Церемија Пејтона. Утакмица је уједно прилика за потпуни реванш за прошлогодишњи пораз у српском супер болу на стадиону у Сушици.

Легионари најјачи

КРАГУЈЕВАЦ је у суботу био домаћин финалног турнира флег првенства Србије, безkontakтне варијанте америчког фудбала. На помоћном терену стадиона "Чика Дача" окупило се шест најбољих екипа из предтакмичења.

После борби по групама, у полуфиналу Дивљи Вепрови изгубили су од београдских Вукова, а у борби за треће место савладали су Јагодинце и тако изборили бронзану медаљу. У финалу Легионари из Сремске Митровице били су бољи од Вукова и овогodiшњи су победници Флег лиге Србије.

М. М.

МОТОЦИКЛИЗАМ

У Краљеву паклено

У СВАКОМ смислу прошле недеље у Краљеву, на војном полигону Берановац, где је возена Велика награда Крагујевца 2012. за мотоциклисте, било је паклено. Не само због изузетне температуре ваздуха, већ и узбудљивих дешавања на стази.

У најизазовнијој и најинтересантнијој класи, 1000 шток спорт, славио је Жељко Станичић тик испред Милоша Миловановића, док се организатор трке и председник АМКК "Дивљи" из Крагујевца, Ненад Петровић пласирао на трећу позицију.

Наш клуб имао је представника на трећем месту победничког постаља и у класи 600СП, Игора Арсића, где је пети био Дарко Радоњић. Као трећи на циљ стигао је и њихов клупски колега Дејан Стојковић у класи 1000 хепенинг, а Стеван Димитријевић у 600 хепенинг завршио је надметање за позицију слабији.

В. У. К.

ТРОЈИЦА НАЈБОЉИХ У ШТОК СПОРТУ

Фото: moto-berza.com